

1. April 1847
2. 1. April 1847
3. 1. April 1847
4. 1. April 1847
5. 1. April 1847
6. 1. April 1847
7. 1. April 1847
8. 1. April 1847
9. 1. April 1847
10. 1. April 1847

2. 2. 2. 2. 2.

1 5 1 6

ф е в р о

а я 20^{но}

Дня полу

шля сива кн

га в Моск

в

Сива ружьба

архива

Гаранинцов

(160 - 4. h.)

3.57

5

2378-62

75-5788

ԳՈՒ ԳՆՏ

Մուծիւն գերբի
Օլտուր քի,

ԳՐԻԳՈՐԻԱՍ

ՍԷ Լուսաւորիչին

Կլէրիկոսէն ախրջը

Նատաք պատմու

Թիւնուսու

Ա Է պո- Հայոց Լուսաւորիչին

Նէ սէպէպոսէն քրիս

տոնէական Հաւատքնա

Կլէրիկ Լուսաւորիչ ԼՕԼ

Մասընը, տիյնէյնէ

Նագլ Կտէր

2004

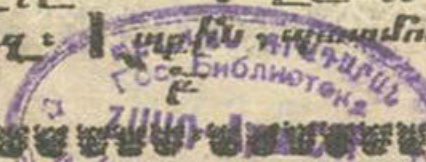

10 շէնքէն շէ մոհարայեան երկայն
շարժելու, շէ Սուրբ Լուսաւորչին
սէշիւնի օշոնւարդն, որոն աշիշ գիւ
րին սէպէպի մալիմ օլտանա:

Սմաստունլար տէմիշէր քի
պատմութիւն քիթապլարը
կէջմիշ զամանլարըն այնասը տըր
զէրէ նիճէ քի այնայեա պագ
տըղըմըզ զաման իւղիւմիւզ պի
զէ կեօրիւնիւր, օնճուլայըն նէ
զաման քի պատմութի գիւրքէրինի
օքուրուզ, կէջմիշ զամանլարուա
օլան իշլէրի կեօզիւմիւզ իլէ
կեօրմիւշ կիպի օլուրուզ:

Սէ նիճէ քի պիւր քիշէ քէնտի
վարմատըղը ուզագ սէմթէրին
նագընը իշիթսէ, զաճմէթսիզճէ
վարմըշ կիպի օլուր, օնուն կի
պի պիզտէ էվէլ քի զամանլարըն
նագընը իշիթմէկ իլէ՝ օլ զաման
ատամլարընտան գարմըշ կիպի օ
լուրուզ:

Սպիտակ պատմութիւն

տէտիկիմիզ՝ չօք Թիւրլիւյ օլուր.
քիմի լազմը , քիմի ընդմարզ :
քիմի փէք լազմը . քիմի Տիւ լա
զմարդ : Եւմօի պիզ՝ լազմարդ
լարը կէրի դօյոււպ , լազմը լա
րը տայրմա տիյնէօնէք կէրէք :

Եւ ուսուսա քի՛ ճանա Քայտալը
օլանլարը : Ա ի պիզիմ միլէթի
միզէ շիմօիքի Տարտա՛ կն լազմ
ը օլան՝ սք Գրիգոր Եւսան
րիչէն տղիզ պատմութիւնու տուր :
վէ ճիւմէմիզէ պիլմէք ճայիզ
տիր : () Էրէ նիճէքի պիք քիմ
սէ քէնտի պապարնը նէ՛ շէքիլ
քիշի օլուուղունու պիլմէսէ , չօք
ճաճիլլէք տիր : () նճուլայրն պիք
քրիստոնէա՛ քէնտի միլէթի Տա
ւաղքա նէ՛ շէքիլ կէլմիշ , վէ սէ
պէպ քիմ օլմուշ տէյի պիլմիշ
օլմասա , քէնտինէ չօք էքսիքլէք
տիր : () Էրէ նէդատար պիլմէզ
օլսպք , պու շէքիլ շէյլերի պիլ
սէք կէրէք տիր : () Էրէ դա

տաստան կիւնիւնտէ՝ օրէնքիմիզէ
կէրէք օլան , վէ պու միսիլ լի
շէյլէր՝ պիզտէն սօրուլսա՛ կէրէք
տիր : վէ նիչին էօյրէնմէտին տէյի
գազէպ օլսա կէրէք տիր :

Ս էտէկիլ քի սալթ պիլմէլիյիզ
քէնտիմիզ պիլտիքտէն սօղրա՛ էլի
միզտէն կէլտիկի գատար՝ գայրը
պիլմէզլէրէտէ պիլտիրմէք պօյ
նու՛մուզա պօրճտուր : Հօշ հէ
փիմիզ պիլերիզ քի՛ պիզիմ հա
ճատքըմըզա սէպէպ՝ երանելի սք
Պարիգոր | ուն՛րիչ տիր , լաքին՛
օ՛ ազիզ նէշէքիլ քիմսէ խտի ,
վէ նէշէքիլ քիմսէտէն տօղտու ,
վէ նէրէտէ էհեա օլտու , վէ պու
միլլէթին հա՛ւատքա կէլմէսինէ
նէ՛ տէյնի էզիյէթլէր ճէքտի ,
նէ՛ շէքիլ գործքու վարրտը ,
վէ նէրէտէ վախճանել օլտու ,
վէ տահա պու միսիլ լի շէյլէր
սօրուլտուքտա , ճօղու՛մուզ կէ
րէկի կիպի պիլմէլիզ :

Պու սէպէպտէն օլ ազիզ Տայրա
պետին պատմութիւնունու՝ պու
էտնա գուլունուզ, լուսաւորչի
օլան եղբայրլարբմա եազմաք միւ
րատ է յէտիմ: Ա է էկէր,
շինտի յէտէք եազը՝ լմամըմը տըր
քի շինտի սէն եազաճագսըն տէր
սէնիզ. էվէտ, եազըլմըշ տըր:
եազըլմըշ օլմասա, պիզ նէրէտէն
եազմշ օլուրուզ: Ապին՝ իրի՝
գիրքէքտէ, վէ նէշէ գայը
պատմութիւնըր արասընտա օլ
մաղըլա, Տէրքիմսէ պուլուպ զ
քույեամնազ. վէ պուլունուպ օ
քունսատա, աճամըլար վէ զքումաք
պիլմէ յէնլէր աղնայեամնազլար:
Ա է Տէմ օլուր քի՝ պազը շէյի
պիր գիրքտէ, վէ պազը շէյի
գայըր պիր գիրքտէ պուլունուր:
(Օ) Ը գիրքէքիմիզտէն ճէմ էտիպ
պիր քիւչիւք գիրքճի յէզ տիւշ
տիւմ քի, կիւնասլը ճանըմա
պիր ողորմիս չքարըլա:

Ս Է պիւլիւնի դքի՝ Թիւրքճէ
նին պաղը սեօղլէրի պիզիմ եաղը
մըզա կիւճ ճէ կէլեր: նիճէքի,
էօլտիւրտիւյ տէմէք. Թիւրլիւյ
տէմէք. իւչ տէմէք. եէտի տէմէք.

Վէ տաճա պուսըար կիպիլեր:
Խմտի ճայիզ տիր քի, օքուտուղու
մուզ զաման, պուշէքիլ օլան
լարը, Վէ վուրարաք օքունաճագ
երլէրի, պիր հօջճա պիլիլիւնիա՝
լազմընա կեօրէ Թիւրքվարի սեօյ
լէշմէք կիպի իշէթսէք կէրէք
քի, ուսըուպսուզ օքունուսլ,
աղնանըշը պօզուլմայեա:

Ս Է տայրմա ալլահըն լութֆ ու
քերէմինտէ, Վէ սք Լ ուսաճը
րիչին կեօստէրտիկի սուրք հա
ւատքա, մազպուլ ամէլէր իլէ
պէհրէմէնտ օլասընըզ ամին:

Պ աշրապար Երանէնիս՝ աշագ թիւրատայի
տիւտի պէ պիլիլ իհպոյ՝ իշ պուս սիլատայի

* Պարտճարա պատկերչին արարս այժ
գարձմար իչին՝ պոա իւզ որոա շարահան
սբ Ղաւիգոր շոաաւորիչին Ռէհինէ՝
խորհարդ խորինին գուանաորա
սեօյնիկո գծնաա :

Երանել Տայր գրիգորիոս . որ
անտանել թո շարչարանօ ծ.քդ՝
ի գերախայլ անմատոյց լուսո՞
"Ի՛՛՛ն՝ լուսաորեցեր զՏայաս
տան աշխարհս :

Աքանչեւահրաշ զօրուԹԷ՝ հաւ
բերելով երկար տանջանա՞ ծց ,
անմարմնահան ցուցեր ՚ի մարմնի
զՏանդէ "Ի՛՛՛ս . ընդոր պետո՞ւիքն
երկնից հիացան :

Ո՞ր կոչեցեր յերկնային խորանս
ըզ Թորդոմեան սեռ զազդըս
հայո՞ ծց՝ ի՛ սբ հաւատս որդւոյն
միածնի "Ի՛՛՛ . շնորհազարդ փա
ռօք զգետաւորելով :

Տէր սբ Գրիգոր՝ Մեծն արթունս
Մարմնասընունդ՝ ճբբ զն՛արթունս

ՍԷ Գրիգոր Տայոց | ուսանորիչին
 և Լորանեւ Տայրապետի մէջին
 Պատմութիւնսն արար ։

Տէր սիմոն ՍԷ | ուսանորիչիւն , և
 ՍԷ Տանապետիւն Բահայրայեթի
 վարդապետ , արիսիւն ։

ՈՒՐՐԻ ԳՐԻԳՈՐ

Լ ուսանորիչտէն է վէլճէ
 Տայոց ազգըն կուսպաշտ
 լըք զամանընտա՝ խոս
 թով ատը պիր Թիւնոր վարըտը .
 վէ արտաշիր ատը աճէմ Թագա
 նորու իլէ պօզուք օլուպ , օն երը
 գատար ազիմ սէՔէրլէր է յլէտի .

Թ

Ս Է արտաշիր գայեթ իլէ զա
պուն գալըպ՝ հալամ նիճէ օլուր
տէյի գասէվէթլէր էտէրիտի:

Ս Է պու Քիբիրլէրտէ իքէն ,
պիր կիւն նէ գատար պէյլէրի
փաշալարը վորըսա՝ ճէմ էտիպ ,
հեր քիմ պու իշէ պիր չարէ պու
լուրսա , քէնտինի ճիւմլէ էյեա
լէթիմէ հեօքիւմտար էտէյիմ
տէտի: () Լտէմ ուլու քիշիլէր
տէն՝ տնոկ ատլը պիր քիմսէ այ
եաղա տուրուպ , փանտիշահըմ հիջ
էլէմ չէքմէ , պէն վարայըմ օնու
պիր տիւզէն իլէ էօլտիւրէյիմ
տէյի ճէվապ էյլէտի :

Լ արտաշիր պու ճէվապը իշիտի՝
ճէք , ազպուչուք թէսէլլէ օ
լուպ , էյիմտի կեօրէյիմ սէնի նի
ճէ մուգայէթ օլուրսուն տէյի
անակը գայրէթէ՝ գօշտու :

() տա գալքոր աճէմ մէմլէքէ
թիմտէն ճիւմլէ նէսնէլէրի իլէ
հայոց սէմթիմէ կէլիպ , քէնտի

խըսընք օղան խոսրով Թագաւն
րուն եանընա տախիլ օղոու վէ
արտաշիրտէն իւզ չէ վերիպ՝ գաջ
կըն կէլտիմ՝ տէ յի ինանտըբտը :
() տա տիլինէ պտանըպ՝ ազիմ
ըրայէթլէր է յէտիս վէ տայրմա
պիլէսինճէ մուհապպէթլէր է
տիպ , եանընտան պըրմազ ըտը :
Գ ըլ է յէամը պու հալ իւզի
կէչիպ , եազ գափուլարը աջըլը
պահար կիւնլէրի կէլինճէք , խոս
րով պիլը կիւն ան ջըբըպ ,
անանըլա պիլէ կէզինիլ իքէն ,
մուհապպէթ արասընտա՝ անակըն
արտաշիրէ էթտիկի իդրար Քիք
րինէ կէլտի . վէ սահաթ պու սա
հաթ տըր տէ յիպ , Թագաւնորու
պիլը թէնհայէ սափըթտը . վէ պի
լէսինճէ մուհապպէթտէ իքէն ,
գափիլէն խանչէրի գարնընա
սօքաու . վէ քէնտի գաջտը :
Ս է խոսրով երէ եըբըլըպ՝ օլ
սահաթ հէլաք օղոու . Լ պիլն ,
Բա

տահա ճանը պէտէնինտէ իբէն՝
անակըն հալքընտան քիմսէ եա
շա՛թմայասընըզ տէյի փէք սէա
իլէ հայքըրտը: () Լ տէմ Թագա
ւորուն հալքը իշիտիպ, անակըն
արտընճա տիւշտիւլէր. վէ ար
տաշատ քեօփրիւսիւնտէն գաջըպ
կէջէր իբէն, իբի եանընտան գու
շատըպ, անակը վէ պիլէսինճէ
օլան ճիւմլէ հալքընը սույեա
տեօքիւպ հէլպք էթտիլէր:

Ս է կէլիպ ապիմ աղլամպըլար
ըա Թգրու գալտըրըպ մէղարա
գօտուքտան սօղրա, անակըն գա
լան հալքընը հէփ գլըճտան կէ
ջիրտիլէր: () Լ միւսիւպէտ արա
սընտա, անակըն պիր քիւջիւք
մագսըմընը կէլիշ Թայեասը պ
նասընըն գուճաղընտան գափ
մըշ, վէ պիր կիղլի եէրէ սագ
լայեա գօմուշ: Ս է պիր գաջ
կիւնտէն սօղրա՝ օլ Թայեասը օ
լան գատըն քիշի, քէնտի էրի իլէ

ալորւար մագսըմը գայսէրի շէճ
րինէ դաչորւար : Ս է օլ մագ
սըմը սուրբ անաղանտա մկրտել
էտիպ՝ ալահըն քերամէթի իլէ
ատընը Վրիգոր տէտիլէր . քի հո
ւում տիլինձէ՝ օյանը . ք տէմէք
տիր : նիձէ քի ճանըլա տայրմա
օյեանը . ք գալոր : Ս է պաղը պատ
մութիւնտա եաղըլէ քի . գայ
սէրի յէ կիթտիքլէրինտէ՝ եօլտա
պիր աղաձ տիպինէ էնիպ օթուր
մուշ իքէն , աղաձըն իւստիւնէ
գոււմրու միսպի պիր գուշ կէ
լիպ՝ գուր գուր տէյի սէս չքարտը :
Ս է Թայեասը գուլաք վուրուպ՝
պու գուշուն սէսի Թէքին տէյ
իլ տիր , ինշալահ վարըպ մաք
սըմը մկրտել էթմէկէ լայիգ օ
լուրսաք , ատընը գրիգոր գօեալըմ
տէտի : վէ նէ՛ շէքիլ տէտի իսէ ,
ալահըն իղնի իլէ էօյլէձէ օլ
տու : Սմտի Քիքր օլունուր քի՝
օ գուշձուղաղ հրեշտակըմը .

Ժգ

քի

քի օ ազիզ մադարմըն օլաճադընա
կեօրէն ան պէյեան է յլէտի :

Ս է օլ ազիզ Վրիգոր Թամամ
եհտի եաշընա կիրտիքտէ , օքու
մաղա վերիպ , քրիստոնէական Թա
լիտի իլէ քեամիլ էթտիլէր :

Ս է տիւնեալը ք վազթի կէլ
տիքտէ , մաբիամ ատը պիր գըզ
կեօրիւպ , քրիստոնէական օրէն
քի իւզէ պքոակ էթտիլէր :

Ս է էօյլէճէ աղահա մադպուլ
ամէլլէր իլէ պիր զաման կէջինիպ
պի իղնիլահ՝ իքի էվաոր օլմուշ
տուր . պիրինին ասը վրթանէս ,
վէ պիրինին արիստագէս :

Ս է պունու պուրաճըդտա աը
գօյուպ , կէլէլիմ քի , օլ արասչիր
տէնիլէն պարօից Թագանորու ,
խոսրովուն ՔէՔթինի իշիթտիք
տէ , տիւնեալէրճէ շաղ օլտու .
վէ հարպիճէ ասքէրինի ճէմէ
տիպ՝ կէլտի հայոց մէմլէքէթինի
զապդ է յլէտի : Ս է խոսրովուն

սինսիլէսինի Տէփ գլխաւան կէ-
ջերտի : Ա ի օլ ղէլալէթ արա-
սընտա , խոսրովուն պիր քիւլիք
օղունու վէ պիր գըզընը՝ պիր
գաջ քիշի ալուպ , օնլարտա գայսէ
րիյէ գաջտըլար : () Ղանըն աոր
տորգատ , վէ գըզն խոսրովիդուխտ
տէնիլմիշ : Ա ի տորգատ քեամիլ
իկիտ օլուպ՝ գայսէրի փաշասը
լիկիանէնին եանընտա պեօլիք
պաշը խտի : Ա ի սուրբ Վրիգոր
պիր զամանտան սօղրա , քէնտի՝
վէ տորգատ՝ քիմին օղուլարը օլ
տուղունա վուպուք օլուպ , վէ
կէջէն էՏվալարը Տէփ աղնատը
տան սօղրա , տիւնեա եօլունտան
էլ չէքիպ , օլ մարիամ աորը գա-
տըն էՏլինի կուսանաց վանքընա
եօլատը : վէ քէնտի վարտը տըր
դատըն եանընա խզմէթքեար օլ
տու . օ Քիքր իլէ քի պապասընըն
էթտիքլէրինի էօտէմիշ օլա :
Ա քիս պու Քիքիր՝ քէնտինտէ
ԺԵ կիզ

կիզլի խտի • զէրէ քէնտիննին քիմ
օլտուղունու ասլա հիջ քիմսէ յի
տույունւմատր : Ա ի քիւջիւք օլ
լու արիստագէս , նիկիմաքոս ատ
լը պիր սբ ճգնաւոր ուլա անա
պատա կիտիպ ճգնաւոր օլտու :
վէ վրթանէս օնտա գալըպ , տիւն
եա եօղունա կիրմիշ տիր :

() Ը զամանլարտա կիւրճիսթան
սէմթինտէն՝ հրջէ ատլը պիր
թագաւորուն՝ հոռոմ թգւորու
դիոկղէտիանոս ուլա էտավէթի
օլուպ , ճէնկի վարըտը : Պիր կիւն
խատէր սալտը քի՝ նիջին նաֆիլէ
ասքէրիմիզի գըրար եօղ էտէրիզ
պիզ իքիմիզ եալընըզ տօգ ուլա
լըմ . եա սէն ալթ օլուրսուն եա
պէն : Վիոկղէտիանոս պու ճէ
վապը իշիթտիքտէ , գայէթ իլէ
դօրգու կէլտի քէնտիննէ • զէրէ
օլ հրջէ պիր զօռլու քիմսէ իմիշ
վէ դիոկղէտիանոս զայիֆ պէտէն

() Ը զաման դիոկղէտիանոս՝ նէ
Լ Ժ գ ա

263
8829
57

գատար ուլու քիմսէլէրի վարրսան
կէլսինլէր տէյի ֆէրման էյլէտի
|| է լիկիանէս տախի՝ շիւնքի
պեօյիւք քիմսէ խախ՝ Թէտարիք
կեօրիւպ՝ եօլա ըհվան օլտու:
|| է վարրպ հսօմայեա դիօկղէ
տիանոսուն Թաստրնա եպքրն
օլտուքտա, կէճէ վաստր օլուպ,
պիլէսինճէ օլան ապքերին աթլա
ըրնա եէյէճէք պուլունմասը:
|| է պագտըլար քի՝ գաղէնին
իջ եանընտան չօք օթլուք երղմէ
լարըտը: || է քիմսէ եօքարը չք
մաղա գատրը օլմայրպ, տրդաա
հէմէն գալէյէ սարըլուք եօքարը
չքտը, վէ օթլուղու իջ եանընտան
ալըպ տիչ եանընա աթաւրըտը:
|| է օլուրուտու քի՝ օթլուք
պէքճիլէրինտէն, վէ օրատա պու
լունան պէյկիլըլէրտէն վէ գա
թըրըլարտան՝ պագըսընը կեօզէթ
ճէյիպ՝ օթլուք տէմէտլէրի իլէ
պիլէ տըշարը՝ աթարըտը:
Բ.

Ս Է սապահ օլուպ Թագանորա
պուլուշուքտա , վէ Թագանոր
պիր գաչ կիւնատէն սօղրա , հէփ
ճիւմլէ կէլէն պէյլէրինէ՝ հըր
չէնին ճէվապընը սեօյլէ յիպ ,
պէն պիր զայիֆ քիմսէ՛յիմ , օնա
նի՛ ճէ գարը կէլէ պիլիբիմ ,
նէ տէրսինիզ տէյի սօրտու :

() Լ տէմ լիկիանոս այեաղա՛ տու
րուպ , պէնիմ է ֆէնտիմ սիզ հիչ
էլէմ իւզըէ օլմայընըղ տէտի .
պէնիմ իլէ պիլէ հայոց Թագանո
րունտան գալմա տրգատ աալը
պիր քիմսէ վարտըր քի , գուվլէ
Թի տիլ իլէ Թապիր օլունմաղ :

Ս Է տիւն կէճէ քի էթտի յինի
վէ նէչէ տահա գայըր իշէրինի
նագլ էյլէտի : Իմտի օնու սէնին
քիավէթինէ Թէպտիլ էտիպ՝ հըր
չէյէ գարը կեօնտէրէլիմ տէտի :

Պու ճէվապ Թգրա վէ ճիւմլէ
այեանլարընա մագուլ կէլիպ ,
տրգատը Թգլորուն կէյիմի իլէ
ժը

փիւր սիւահ տօնաթարար : վէ
հրէյէ խապէր սալարար քի ,
տէտիկին սեօզ պիզէտէ մադուլ
կէլտի , եարրն վահարնա հազըր
օլ : Սէ էրթէսի կիւն սապահ
լայրն , տրրդատ դիտկէտիանոս
գըյաֆէթինտէ հրէյէ քարը
չը քար : վէ օ սահաթ պաղլայրպ
հրէյէ թֆրուն էօյիւնէ տիքէ
գօտու : () շտէմ թֆր տիւնեա
լարձա շազ օլուպ՝ տրդատա նէ՝
թիւրլիւ ըայէթ էտէճէկին պիլ
մէզ խաի : վէ ազիմ փէշֆէշէր
վէրտիքտէն սօղրա , ջիւն տույտու
քի՝ խոսրով թֆրուն օղու իմիշ
պաղնա թաճ գօյուպ՝ ազիմ աս
քէր վէրտի քի , վարա պապասընըն
մէմէֆէթինի զապդ էյլէյէ՝
Սէ տրդատ գալքըպ օրատան
հայոց սէմթինէ կէլիպ , վէ ա
ճէմ ասքէրինի տաղըտըպ , քէնտի
մէմէֆէթինի զապդ էյլէտիք
տէն սօղրա , գալգաւր էրզինկեան
Ժ
սէմ

սէմթինէ կէլտիքի, օնտա անա
Տիտ ատըլ պիր կուռք վարըտը,
օնա գուրպանդար քէսիւզ շիւքիւր
լէր էյլէյէ: զէրէ օ տէօվէթի
քէնտինէ՝ կուռքլարըն Տիւրմէ
թինտէն սանըրըտը: Ա է օլա
նաՏիտ տէսիքլէրի կուռք՝ գայրը
կուռքլարտան նամտար ըմը: Վէ
ալըէթ քիավէթինտէ իմիշ:

Աք Գարիգորուն Հաւատքը
պէյան օլմաշ ողբ:

Ա է տրդատ վարըպ զիւարէ
թինի թէքմիլ էյլէտիքտէն
սօղըա, պիր սէՏրա եէրտէ
չատըր վուրուպ օթուրտու:

Ա է մէճլիս գուրուպ՝ քէյֆ ու
չաղ օլտուքտա, գրիգորու էօյիւ
նէ չաղըրըպ՝ պույուրտու քի,
վարըպ աղաճ ուճլարընտան նա
զէք կիւղէլ Քիլիպէր քէսիւպ,
օլ անաՏիտ նամտար կուռքա փէշ
կէշ վէրիւպ, օնա սէճտէ էյլէ:

Օ՛ր տէմ Վրիգոր ճեվապ էթ
տի. քի, ճիւմէ ալէմի եարատան
ալլահտան գայրը՝ պէն քիմսէ յէ
սէճտէ էթմէմ վէ էտէմէմ:

Տրդատ պու ճեվապը իշէթտիք
տէ՝ գայէթ իլէ տաուըլըպ, սէն
պիր գարիպ քիմսէ իքէն՝ կէլտին
եանըմա եանաշտըն. շինտի նի՛ ճէ
Քէրմանըմա գարըը գոյեարսըն
տէտի: վէ օ կիւն հախս է յլէտի:

Սէ էրթէսի կիւն սապահ լայըն
էօյիւնէ կէթիրտիպ՝ սէն պու գա
տար զաման տըր քի տողըուլըք
իւզըէ խզմէթիմտէսին, վէ պէն
տէ սէնտէն հօշուտ օլուպ, սա
նա չօք է յլիքլէր էթմէք նիէթին
տէ իտիմ. նի՛ շին շինտի սեօզիւմ
տէն տաշրա չքարսըն տէտի:

Վրիգոր ճեվապ վէրտի. քի, ալ
լահըն էմրի տիր քի՝ գուլօլան
քիշի. քէնտի աղասընա միւթի օլա
նի՛ ճէ քի պէն սանա շինտի յէտէք
միւթի օլուպ՝ սեօզիւմտէն տաշրա

ըբմատում, նիճէ քի սէն քէնտին
իգրար էլէտին. | աքին, ալա
հա լայր ք օլան իզգէթի՝ էարատը
մըշօլան շէյէ էթմէք քիւ քիւր
տիւր: Տրդատ ճէվապ վէրտի քի
էյ դրիգոր, պու անասիտ փուլթ
քի ճիւմլէ էյէալէթիմիգին շա
նը շէօհրէթի՝ շէնի շէնլիյի տիր,
սէն էիէր պունա վէ տահա դայրը
կուռքլարըմըգա սէճտէ էթմէդ
իսէն, պիլմիշ օլ քի՝ էտէճէկիմ
էյլէքլէր մուգապէլէտինէ՝ սէնի
թիւրլիւ, թիւրիւյ իսկէնճէլէր
իլէ՝ հէլաք էթսէմ կէրէք տիր:
Գրիգոր տէտի, ալահըն մուպա
րէք իսմի շէրի քի իջին՝ հէր նէ
ճէֆա էտէճէք իսէն՝ հազը՛րըմ:
Օ հրէ շիւն, քի ինսանըմ, ալ
լահըմը թանըսամ կէրէք. քի օն
տան դայրըրընա սէճտէ էթմէք
օլմազ: | է հէր քիմ քի՝ սէնին
կիպի ֆէրասէթտէն տիւշիւշ
լէր տիր, վէ ալահընը թանըմայրպ
իւ

Վուժարա Թափարլար, հայկան
տան արևաք տրրլար: վէ տահան պու
նուն կիպի չօք սեօզլէր սեօյլէտի

Լ, ԿԵՆՆ Զարհարանիւր ԿԵՐ:

Տրդատ օլ տեմ գայեթ խըմա
կէլիպ՝ Թէզ գալորըրն տէտի:

Վ, Ե օ սահաթ գուժուպ էլլէ
ըինի արտընա պաղլատըլար:

Վ, Ե պույուրտու քի, աղզընա
պիր գալըն օտուն կէջերտիլէր:

վէ կքի ուճունտան իփ իլէ կէմ
կիպի էնքսէսինտէն պաղլատըլար

վէ պիր աղըր Թուզ գայեասը
արքասընա գօտուլար: վէ կեօք

սիւնէ եավաշա կիպի՝ եախօտ
քէլիէթին կիպի պիր շէյ կէջի

ըիպ սըքըշորըրտըլար: վէ օրասըն
տան իփ կէջերիպ, պիր իւքսէք

եէրտէն ասա՝ գօտուլար: վէ եէ
տի կիւն էօյլէճէ ասըլը գալ

տըքտան սօղրա, Տրդատ Քէր
ման էթտի քի. էնտիրիպ էօյիւնէ

Իգ

կէ

կէթիրտիլէր : Ա է ճէվապ էթ
տի քի՝ կեօրտի՛ն մի պէյէնմէ
տի յին կուռքլար՝ սանա նէ՛ ճէ
զալէր էթտիլէր . սէն պիղէ հայ
վանլարա պէնկղէթտին , օնուն
իջին ալլահլարլմը սէնին ար
քանա իւք վէրիպ , հայվան կիպի
աղղնա կէմ գօտուլար : վէ ինա
տրնա գավի գալը րսան , սանա
տահա զիեատէ իսկէնճէ վէրէ
ճէքտիլէր . Վրիգոր ճէվապ
վերտի քի՝ (իէթասընա թեօպէ)
սէնին ալլահ տէտիկին կուռքլա
րըն՝ քիմի ալթընտան , քիմի կիւ
միւշտէն , քիմի թուճտան , քիմի
թաշտան ետիլըմը տըր . նի՛ ճէ
ութանմայրպ օնլարա ալլահ տէր
սին : վէ նի՛ ճէ տէրսին քի՝ օնլար
սանա իսկէնճէ վերտիլէր : օնլա
րըն նէ Քիքրի վար , նէ ճէվապը :
հէփ օ՛ իսկէնճէլէր պանա սէն
տէն տիր . օնլարըն խապէրի եօք
տուր : Ա է օլ թուզ գայասընը
ԷԷ

քի՛ արքամա վերտին, ումուտում
վար արահըմտան քի՛ քէնտի միւ
պարէք թուզու իլէ՛ պէնիմ կիւ
նահըա թուզուզ գալան ճա
նըմա լեզգէթ վերէ, վէ պէնի
քէնտի արքայու թիւնունա լայրգ
էյլէյէ: () քի՛ սէնճիլէյի՛ն ասի՛
գուլարընը՝ կիւնահ իւքլերինի
արքասընա վերիպ՝ ճիհէնտէմէ
կեօնտերսէ կէրէք տիր:

Ի սինի Զարչարանիչը արք:

Ս Է օլտէմ կիւնէ քէրման էյլէ
տի քի՛ պաշ աշաղը՝ պիր այեա
ղընտան աստըլար, վէ տիպինէ
քէնա գօգուլու շէյլեր եաք
տըլար, վէ օն զալըմ քիշի՛ թագէ
տէյէնէքլեր իլէ տէօյերլէք իտի:

Ս Է եհտի կիւն աահա էօյլէճէ
ասըլը գալըպ՝ ասըլտըղը եհրտէ
ալահա շիւքիւրլեր էտիպ, չօք
աղօթքըլար սեօյլէտի ազիղ միւպա
րէք սեօզէր իլէ: քի՛ ագաթան
իւն գե

գեղոս գիրքինստէ եազըլմշ արը:

Ս Է նք գրիգոր՝ աղօթքունտա
նէ՛ սեօյլէտի իսէ՛ Թգւոր Թարա
Փընտան քեաթիպլէր տուրուպ,
եազապիլտիքլէրի գատար եազըպ՝
Թագաւորա կեօստէրտիլէր:

Ս Է սեօյլէտիկի նք աղօթք՝ պու
վէճ՛ իւզըէ իտի:

Ի պթիտա Էնէվէլ՝ պաշատը ալ
լահա շիւքիւրլէր էթմէյէ քի,
պէնի պու եօլա վէ պու տէվլէ
Թէ՛ եանի սէնին ազիզ միւպա
րէք իսմին իչին՝ պու չարչարանքը
էք քմէյէ լայրգ էյլէտին, քի լայրգ
տէյիլ իտիմ: Ս Է պաշատը օն
տան սօղըա՝ ալլահըն ինսանա էթ
տիկի մուհապպէթի զեքը էթմէ
կէ: Լ գամը եարատըպ ճէննէ
Թէ գօմասընը: վէ շու աղաճըն
մէյիլէտինտէն տաթմայատըն քի
եօլմէյէտին տէյի Թէնպիհ էթմէ
սինի: քի պունլար տէտի՛ հէփ մու
հապպէթտէն կէլեր: Բ ի կէեր
իլ

պու թէնպի՛նի սագլասայլուրք,
պիզէ աղըսըզ էլէմսիզ՝ վէ էօ
իւմսիւզ էօմր վերէճէք խոին:
Ն, իճէք ի նիշանէսինի ենուլքտա
կեօստէրտին. քի սէնին մուհապ
պէթինի կեօնիւլտէն չըքարմա
տըղը իչին, էօլիւմ կեօրմէտի:
Ս է սէնին ինսանըլա օլան պու
մուհապպէթլէրի՝ շէյթան կեօ
րիւպ հասէտ էյլէտի: զէրէ տէ
տին քի՝ պէն ինսանը քէնտի քիս
վէթիմէ էարաթտըմ: Պու սէ
պէպտէն աոտէմի ալտատըպ, սէնին
աղիզ մուհապպէթինտէն իհրաճ
էյլէտի: Ս քին սէն քէրէմ՝ քէտ
նի վէ ըասիմլի փատիշահ, ինսան
զայիՔ Քիքր օլտուղի իչին, կինէ
էրտէն դօմայըպ, մարգարէլէր
կեօնտէրտին, քի սէնին աղիզ
էմրինի իզհար էթտիլէր. վէ սէ
նին օղ իպնուլլահ միաճին որդի
յս քսուէն տիւնեայէ կէլէճէք
օլմաարնտան խապէր վէրտիլէր:
իէ վէ

Ս Է օլ սէնին սէվելիւրի գուլ
լարըն մարգարէլէր , էմրինտէն
Թէճավիւզ օլան քիմսէլէրտէն
ջօք ջօք էզելյէթլէր չէ.քիւպ , հա
ճէթ կէթիրմէտիլէր :

Ի մտի՛ պու անարժան գուլուն
տախի՛ պու չարչարանք իչինտի
սաննա՛ սըղընտէ տըր .քի անլա դօր
գում էօ՛ք սաւր : Ս՛վ տը միա
ծին որդի , սէն քի պիղիմ իչին
տիւնեայէ կէլիւպ , կոյս մարիամ
անծածինտէն Թէն ալըպ ինսան
օլտուն . վէ օլ Թէն իլէ չարչա
րանք չէ.քտին , խաջա չ.քտըն ,
գան տեօքտիւն , էօլտիւն վէ տի
րիլտին : Ս Է կէօյէ համբառնալ
օլտուղուն կիւնտէ , առաքեալա
րա ումուտ վէ գուվէթ վերտին
քի՛ պէն տայրմա սիզտէ իմ :

Ի մտի՛ պու անարժան գուլունա՛
տախի՛ գուվէթլէր վէր.քի՛ պու
էզելյէթլէրի չէ.քմէկէ գատըր օ
լամ : Թա.քի՛ սէնտէն խապէրսիզ
Իլ

օլուպ՝ փուլթա թափանչար՝ պու
աղիմ գուվլեթլերի կեօրիւպ ,
սէնին սբ հաւատքընա միւթի օ
լալար : Ա է պու միլլեթի կուպ
պաշուքտան խելաս էյլէ տէմի
փէ՛ք ջօք նիաղ էյլէտի :

Ա է եէտի կիւն թէմամընտա՝
հնտիրտիլեր սբ գրիգորու , վէ
թգրուն էօյիւնէ կեթիրտիլեր
Սմգէր ճէվապ էթտի քի , սանա
հտէճէյիմ էյլէքլերէ պետեղ ,
էյիմիքի ահմաք օլտուղուն իչին
պու էղիյեթլերէ նայիլ օլտուն :
վէ սահա նէչէ պեօյլէ էղիյեթ
լեր իլէ էօլտէն կերէք տիր :

Գրիգոր ճէվապ վերտի քի , պէն
էվերիմ քի պիր կիւն էվէլ պու
թէնտէն ջքայրմտա , երկնային
փառքընա կիտէյիմ : հէմէն նէ
թիւրլի էօլիւմ վերէճէք խէն ,
սեօյլէ քի էթսինլեր տէտի :

Տրդատ ճէվապ վերտի , սէն սան
մա տէտի քի պէն սէնի հարպիճէ

Էօրիւրսէմ կերէք թի գուր
Թուլարն: Խայր: Տաճա չօր
Էղեյէթլէր չէքսէն կերէք տիր
զերի պիզեմ անլարըմըզա հէրնէ
ալչաք սեօզէր սեօյլէտին իսէ,
օնլարը հէփ չքարսամ կերէք տիր
Խ-չի-հճի Չարչարանը որբ:

Ս Է պույուրուր թի, իքի Թօմ
բուք կէթիրիպ՝ այեադլարընը
իչինէ ալտըլար. վէ օ գատար սըք
տըլար թի, պարմաքլարընըն ու
ճունտան հէփ գան սաչարըտը:
Տրդատ ճէվապ էթտի թի՝ հիչ
տույեարմըսըն գրիգորիէ:

Գրիգոր ճէվապ վէրտի թի՝ պա
նա շինտէն կէրի ալահըմտան
գուվէթլէր վէրիլտի՝ թի ճիւմլէ
նին խալիգի տիր. կեօրիւնէնլէ
րին վէ կեօրիւնմէզէրին:

() Լ թի՝ քէնտինէ Թէվէքքիւլ
օլան գուլլարընա, սապր ու գու
վէթ իհսան իտեր:

ՏԵՐԻՆԻՆԻ ԶԱՆԿԱՐԱՆԻՆ ԿԱՐԵ

(Օ) Լ տէմ ԹԳՆՈՐ ՔԵՐՈՒՆ ԷԹ
տի քի՛ ԹՕՄՐՈՒՔՄԱՆ շՔԱՐՐԱՅ՝
տապանլարընա ուզուն էքսերլեր
չաքտրլար: Վէ էլինտէն դուԹուպ
աշաղը եօքարը կէզտիրտիլեր:
քի այեադլարընտան դանլար սա
չազ, եհրլերի պոյեա՛ր ըտը:

ՏՐԴԱՌ ԽՍԹԻՏԳԱ ԷՏԵՐԷՔ ՃԷ
ՎԱՍԿ ԷԹՄԻՒՔԻ, ԴԸՐԻԳՈՐ, ԱՅՈՒ
ՄՈՒՄՈՒՐ ԱՆՆԻՆ ԱՐԼԱՏՐՆՐՆ ԿԷՕ
ՐԻՆՄԷՂ ԻՆԷՐԻ: ՔԻ ՈՒՆ ԿԷՕ
ՐԻՆՅԵՕՄՈՒՆ: ԳՐԻԳՈՐ ՃԷՎԱՍԿ
ՎԷՐՄԻՒՔԻ, ԿԷՐՋԷՔ ՄԷՄԻՆ ԱԷԼԻ
ԱՅՈՒՄՈՒՐ: Օ ԷՐԷ ՆԻՃԷՔԻ ԱԻՐ
ԹՕՏՈՒՄ ԵՏԵՐԷ ԷՔԻԿՄԻԿԻ ՊԱՄԱՆ
ԱԻՐ ՊԱՅԻՔ ՆԷՍՆԷՃԻՔ ՄԻՐ, ԸՍ
ՔԻՆ ԱԻԹՄԻՔՄԱՆ՝ ՄԱՂ ԸՂ ԱՅՈՒՄԱՅ
ԸՂ ԱԻՐ ՄԻՆՏԹԷՂԷՄ ՂԷՂ ՕՐՈՒՐ:

(Ն)ՈՒՆ ԿԻԱԿԻ՛ ԱՅՈՒ ՂԻՆՄԻՔԻ ՄԷՏ
ՆԷԹԼԷՐ ՎԷ ԱՂԸՐԸՐ ԱՎԷ ԱՂԼԱ
ՄԱՔԸՐ՝ ՏԷԿԻ ՃԻՒՄԷՆ ՇԱՂ ԸՂԳ
ԹԷԱՄԻՂ ՕՐՍԱՂԱՐ ԿԷՐԷՔ ՄԻՐ:

Ը

ՊԵՂ

Պէշիճի Զարչոյանից քրք :

Տրդատ պու սեօզլէրի մէզագ
էտիպ' պույուրտու քի, էօյլէ
խսէ' վոլրուն շունուն աղլամայք
եհրինէ քի' սօղբա քէնտիսինէ
շագլըք կէլէ . Ա էօլ տէմ մու
պարէք կեօզլէրինէ սիլլէլէր իլէ
ջարվրշորքմաղա պաշլատըւար :

Տրդատ ճէվապ էթտի քի, գըրի
գոր, աճապ տէտիկին շագլըք
պոլմու տուր: Կրիգոր տէտի,
պէլի պոլ տուր. զէրէ պիր րէնճ
պէր եանըն սրճագտա մէ աջըք
տա եօրուլուպ թէրլէ' մէ յինճէ,
գըն սթուրուալ րաճաթօ օլամագ:

Տրդատ պու ճէվապը թէքրար
խթիճա էտիպ, Տօշունտու էօյլէ
խսէ' նէ չէ քի պունտասըն Տէմէն
ջալըշ քի' կլտէրսէն' օնտա րա
ճաթօ օլասըն տէտի: ԱՅ՝ տրդատ
մէզագ ըլա սեօյլէտի, լաքին կէր
չէք էօյլէ' տիր քի, պունտա եօրու
լան' օնտա րաճաթօ օլուր:

Լ. ԱՆՔԻՆԸ Չարհարանհր որք :

Ա Է պույուրտու քի , աղբասը
իւստիւնէ եաթըրըպ , պաղընը
մէնկէնէ յէ սը քարըար : մէ թուգ
ուլա պուայը սիւքէ իլէ գարը
սըրըպ՝ գամը՝ շըրա պուռնուստան
էօքարը իւֆիւրտիւլէր : Վի օլ
քէսկին շէյլէր գաֆասընա ջը
քըպ , աղնա՝ քի օլ աղիզ գրիգոր
նէ՝ տէյնի սը քլէթտէ իտի :

Լ. ԵՊԻՆՃԻ Չարհարանհր որք :

Ա Է օնտան սօղրա՝ սիիր թու
լում թօրպանըն իջինէ քիւլ
տօլտուրուպ՝ պաղընա կէջիրտիկ
մէ թօրպանըն աղզընը պաղլա
լար քի , սօլուք աղըպ մէրտիք՝
քիւլ աղզընտան պուռնուստան
իլէրի կիտէ : Ա Է օլ ջէքիլմէ
ճէք էզէյէթլէր իլէ՝ ալթը կի
թամամ գալտըքտան սօղրա ,
գասա պույուրտու քի էօյիւնէ
թիրտիլէր : Ա Է կիւլիւմսիւն

իլէ ճէվապ էթտի քի, է՛յ գրի գոր
աճապ տէտիկին արքայու թիւն
տաննը կէլիեօրսուն: Գրի գոր
տէտի, պէլի օնտան կէլիբիմ:
Օ հրէ ջիւնքի ալլահ պէնի պու
ճէֆալարը ջէֆմէկէ լայրք կեօր
տի, օ արքայու թի պանա շինտէն
կէրի հազըր տըր. օնա հիչ ասլա
շիւպհէմ եօք տուր: Թէն իլէ տա
հա վարմամշըմ լաքին, ճանըւա
տայըմա կեօրիւր շագ օլուրում:
Տրդատ օլ տէմ մուրտայըւ, հո
շունտու փէք էյի տէտի:

Սէիշիճի Զարչարանը որք:

Ս է պույուրտու քի, պաշաշա
ղը թէքրար աստըլար. վէ օթու
րաք եէրինէ խունու գօյուպ
թուլումուլա գառներնա սու տօլ
տուրտուլար, քի գառնը թու
լում կիպի շիշտի: Ս է թէքրար
էօ յիւնէ կէթիլիպ տէտի. է՛յ գրի
գոր՝ նէ տէրսին, կուռք լարըմըւա

սէճտէ էտէրմիսին , քի ճիւմէ
միգէ սաղլըք վէ շէնլըք տիրլէր .
եօքսա տահա էզէյէթլէր չէքէր
միսին : Վրիգոր ճէվապ վէրտի
քի , պէն ամենամբ Արրորդուի
և մի լճութի օլան ալահըմա
սէճտէ էտէրիմ . զէրէ օտուր
ճիւմէ միգին սահապը սաղլըլը
վէ շէնլէյի : Ա է օլ սէնին (Տէ
թասընա թեօպէ) ալահ տէտի
կին կուռքլարը՝ նէ գապուլ էթ
միշիմ , նէ էտէրիմ :

Տօգուդունճու Չարչարանիչ որբ :

Ա է օլ տէմ թէքրար պույուր
տու քի՝ իքի գօլարընտան աստը
լար . վէ տէմիր փանչալարլա օլ
միւպարէք թէնինի օլ գատար գա
զըտըլար քի , քէմիք լէրի կեօրիւ
նիւպ , եհրիւզի գանա պօյանտը .
Տրդատ օլ է՛վէլքի տէտիկինի
թէքրարլայըպ ճէվապ էթտի քի ,
էյ գրիգոր՝ տէտիկիմի էտէրմիսին
ԼԵ
եօք

Եզրսա տաճա Եօրուլըւրմուսուն:
Վրիգոր ճէվապ Էթտի քի, պէն
նիճէ քի տէմիշ իմ, ալլահըմը
(խէթասընա թեօվպէ) ինքեար
էտիճի տէկիլլիմ: Վէ շէթանըն
թալիմի իլէ եափըլան փութլա
րընա թապի օլամամ: Վէնիմ ալ
լահըմ պէնի պու միճնէթլէրտէն
գուրթարմաղա գատը'ր տըր:
() քի սէնի վէն սէնկիպիլէրի
ճիհէնտէմին սեօյիւնմէզ աթէ
շինէ գարկ էյլէսէ կէրէք տիր:
քի օլ սէնի եարատան ալլահընը
քէնտին ինքեար Էթտիքտէն սօղ
րա, դայրըսընըտա սանա պէյղէթ
մէք խտերսին: Տրդատ ճէվապ
Էթտի քի, աճէպ հանկը ալլահ
տըր օ քի սէնի պէնիմ էլիմտէն
գուրթարսա կէրէք տիր • վէ
եախօտ պապըսընը ճիհէննէմին
սեօյիւնմէզ քէսիլին աթէշի իլէ
գարկ էյլէյլիպ էպէտի եաքսա
կէրէք տիր:

Օրհանձնա Չարհարանից որբ :

Այս պուշուրտու քի, տէմիր
տէն չար թիքէնլէր եափտըլար.
էօյլէ պիր շէ'յ. քի՛ Տանկը եանընա
տիւշէ, եօքարըսը սիվըի կէլըր :
վէ կէթիրիպ եհրէ եայտըլար :
վէ օլ աղիզին չըպլադ թէնինի
օ տէմիր թիքէնլէրին իւստիւնէ
օլ դատար եօվարըլատըլար քի,
միւպարէք թէնինտէ աջա սաղ
եհր գալմատը : Այս էրթէսի կիւն
թէքրար տրդատըն էօյիւնէ կէ
թիրտիլէր : Տրդատ ճէվապ էթ
տի քի, փէք շաշայեօրում քի,
պուգատար իսկէնճէլէրէ տայան
տըն գալտըն էօլմէտին. վէ էօլ
մէտիկինտէն մատէ, տաճա ճէ
վապտա վերիեօրսուն. Վրիգոր
ճէվապ վերտի քի, պէնիմ սաղ
գալտըղըմ քէնտի գուվէթիմտէն
տէյիլ տիբ, իլա ալաճըն Տէք
մէթինտէն տիր. քի սէն կեօրիւպ
լէ պի

պիլէսին քի՛ պիր ատամ ալահըն
մուհապպէթինէ կեօնիւլ վեր
տիրտէն սօղըա, պիր շէյ եօքտուր
քի օնու օ սէվտատան այրումաղա
գատրը օլա: վէ ալահըն պու գա
տար հէքմէթինի կեօրիւպ՝ սէն
կիպի ինանմայեանըր՝ գըեամէթ
կիւնիւնտէ պեօյիւք հիճապ
շէքսէլէր կէրէք տիր .

() Խոյրիճի Չոքհարանդ արք :

Տրդատ Թէքրար խշմա կէլիպ՝
պուլուրտու քի , իքի Թանէ
տառ տէմիր գօվա եափտըլար .
վէ տիզլէրինէ կէջիրիպ՝ աղըր շէ
քիչէր իլէ օ՛ գատար վուրտու
լար քի , օլ տէմիր գօվալարըն տիպ
լէրի միւպարէք տիզլէրինէ տայ
եանըպ , տիզլէրինին գափաքլարը
այրըմ այրըմ այրըլուր , վէ էօյլէ
ճէ գալտըլպ աստըլար քի , տիզ
լէրի փարէմ փարէմ օլս : Ա՛է
իւջ կիւն էօյլէ ասըլը գալտըք
լը

տան սօղրա, Թէքրար տրդատըն
էօյիւնէ կէթիրիպ տուրտուր
տուլար: Տրդատ ճէվապ էթտի
քի, գրիգոր, կեօրտիւնմի՝ քի սէ
նին օլ հալա ումուտլարըն՝ սէնի
էլիմտէն գուրթարմաղա գատըր
օլամատըլար: Վրիգոր տէտի,
հալա ումուտ՝ սէնին ումուտլա
րըն տըր քի, պէնի պու գատար
իսկէնճէլէր իլէ գօրգուտուպ՝
սանա ույտուրմաղա գատըր օլա՛
մատըն: Ալ էգըյէթ վէրտին իսէ՛
ալահըն գուվվէթի իլէ տայեան
տըմ տուրտում: Ալ է օլ պէնիմ
գաւի ումուտում իչին՝ քէնտիմի
պու էգըյէթլէրէ վէրտիմ:
Օ էրէ՛ կէրէքթէզ կէրէք կէճ,
պու Թէն պօզուլաճաք տըր: վէ
կէլիպ ուստատլար ուստատը՝ օլ
պօզուլմուշարը էէնիլէսէ կէ
րէք տիր: Ալ է հերքիմի քէնտի
օրէնքինտէ պուլուրսա, օնլարը
ճանըլա Թէն իլէ էօյլէ շաղէթսէ
Թ կէ

կերէք թի, տիւրիւն սեօյլէնմէք
 միմքին տէյիւտիր: Ա Է Տէրքիւ
 սէնին կիպի ասիւնքտէ պուլուր
 սա, օնլարը ճանրա Թէնիւնէ ճի
 Տէնտէմին սեօյիւնմէզ աթէշինէ
 աթսա կերէք տիր: () Ը տէմ տըր
 դատ գայէթ իւն գաղէպէ կելիպ
 տէտի, սէնին ալաճըն պէնի եէ
 նիւնմիշ եէնիւնմէմիշ պանա Տա
 ճէթ տէկիւ տիր: լաքին՝ սէնին
 կիպիւնէրի սեօյիւնմէզ աթէշինէ
 կեօնտիւրէճէք տիր տէտիկին ի
 ճին, պէն սէնի պունտա սեօյիւ
 նիւր աթէշ իւն եաքայլմտա,
 պաքայլմ սէնին ալաճըն պէնի
 սեօյիւնմէզ աթէշ իւն նիճէ
 եաքսա կերէք տիր:

Օնիսինճի Չարհարանիւր քըր :

Ա Է պուլուրտուքի, տէմիր սաճ
 ըա գուրչուն էրիթտիւնը .
 մէ սք գրիգորու օթուրտուպ
 օլ էրիմիշ գուրչունու առ կիպի
 Խ

իւստիւնէ տօրտուրտուլար քի՛
պիւսպ ի թիւն թէնի գալ ըստու :
Ս է օնտանտա էօրմէ յիպ՝ պլաճա
աղօթք էտէր իտի . վէ հէր սօր
տու գլարընս՝ հարպի ճէվապ վէ
ըիր իտի . Ս է տրդատ զէ յեա
տէլէրճէ թաճիւպ գալըպ , այ ա
տամ տէտի , պէն անթը . ք շաշարմ
սէնին շինտի յէտէ . ք սազ գալը
ղընա . պու գատար իա՛նէնճէլէր
տէն Եի՛ճէ գուրթուրտուն տա
էօրմէտին : Պօրիգոր տէտի , պէն
սանպ էվէլտէն տէ՛մէտիմ մի քի՛
ալաճ ազիմ իլլան՝ քէնտի գուլ
լարընը էլտէն գօմազ . վէ սէն
ճիլէ յին սաի գուլարընը ու
թանտըրըր :

Ա՛Ե Պօրիգորա իտրվերտագ
ալաբընտըր ուրը :

Ս է տրդատ գայէթ իղէ ալթա
նրօ գալըպ , աճէպ տաճա նէլէ
քիլ վէ նէ թիւրլույ իակէն
խա՛ն ճէ

Ճէլէր էտէ յիմ տէ յի Քիբիրտէ
իբէն , իչ հալգընտան պիրիսի
տըրդասըն էօյիւնէ կէլուպ , փա
տիշահըմ պիլիբիսին քի պու
Վրիգոր քիմ տիր տէտի :

Տրդատ ճէվապ էթտի քի՝ էօ՛ք
պիլմէմ . Փատիշահըմ տէտի ,
պու Վրիգոր՝ սէնին պատգանը
էօլտիւրէն անակըն օղու իմիշ .
պու գատար զաման տըր քի պիզ
տէ իտի , պիզ տահա պիլմէզ իտիք
հայոց մէմէքէթինի վէրան էթ
մէկէ սէպէպ՝ պունուն պապասը
օլմուշ տուր : Իմտի փատիշահըմ
ջիւն քի պու առամ օ՛ զալըմ գան
լընըն օղու տուր , պունա կիւ
նէշի՛ տախի կեօստէրմէք ճայիզ
տէ յիլ տիր տէտի :

Տրդատ պու ճէվապը տիյնէ յիպ՝
էա՛ , ջիւնքի պէօյլէ իսէ՛ կեօ
թիւրիւն արտաշատ գույուսու
նա աթըն կիթսին քի գուրթու
լալըմ տէ յի Քէրման էյլէտի .
իբ

Ս է օլ գույու էօյլէ պիր գա
րանլըք չուքուրուտուքի , նէ'
գատար գաթլէ վաճիպ՝ մէսէլա
սիճիլ օլմուշ դանլը խըրսըզ վա
րրսա , օ' գույուեա աթարչարըտը .
վէ աորնա խորվիրայ տէրլէր խտի ,
քի՛ տէրին չուքուր տէմէք տիր .
վէ իչինտէ էօյլէ ազկըն երլան
լար վարըտը քի , ինսանը օ սա
հաթ եօղ էտէրլէր խտի :

Իմտի օ ազիզ գրիգորու՝ օլ գա
տար օնիքի իսկէնճէլէրտէն վէ
տահա կեօնէ կեօնէ էզէյեթլէր
տէն սօղրա՝ քի թամամ իքի երլ
օլտու , կեօթիւրիւպ էլ այեադ
պաղլը՝ օլ արտաշատ գույուսու
նա աթտըլար : Ս է գույունուն
տիպինէ էնտիքտէ , օլ ազկըն եր
լանլար՝ կէլիպ ազիզ գրիգորուն
տապանլարընը եալարլանը ըտը :

Ս է օ՛ կէճէ հրեշտակ այ՝ պիր
տուլ տիշ էհլէյէ կեօրիւնիւպ ,
Քալան գույուտա ալլահըն ազիզ
խմ մագ

մագսուլ գուլարընտան պիր
քիմսէ վար տըր , կիւնտէ պիր էք
մէք կեօթիւրիւպ օլ գույուեա
աթասըն տէյի էլպէթ ԹէնպէՏ
էյլէտի . վէ օլ ԹէնպէՏ իւզըի
կիւնտէ պիր սօմօւն կեօթիւ
րիւպ օրայեա աթարըտը .

Ս է ալլահըն աղիմ Տէքմէթիիլէ
օնիւչ սէնէ օլ զալլամ ազիւրն զէ
Տիրլէ աթտէրլէնմիշ իլանլարըն
իչինտէ սաղ էսէն գալլը .

Ս է կեօրքի օլ գարանլըք ի
չինտէ օ' աղիզի սուսուգ սագ
լայեան ալլահ էքմէքիլտէ սագ
լամաղա գատըր տէյիլմի իտի ,
ամէննա , նէ սեօզ . ճիւմլէ շէյէ
գատըր տըր : լաքին էօյլէ էթմէ
սինտէ Տէքմէթլէր վար տըր . քի
պիզէրէ մալիմ տէկիլ տիր :

Ս է կեօյիւն տեօրտիւնճի գա
թընտա օլան Տըշտիլարտան
ալլահ աղիմ իլան պիր Տրեշտակ
Թայըն էթմիշ իտի քի , Տէր կիւն
իդ

կէլիս օլ ազիզ իլէ մուհապպէթ
էտիս մխիթարէլ էտէր խտի :
Հաթտա՝ սուրբ համբարձումուն
տեօրտիւնձի կիւնիւնտէ օ ազիզ
մէլէք կէլմէտի . վէ էրթէսի կիւն
սբ գրիգոր սօրտու քի՛ ետ՝ ազիզ
հրեշտակ այ , տիւնքի կիւն նի՛ չին
կէլմէտին , ապը նէ խտի :
Հրեշտակ ճէվաս վէրտի քի ,
ետ՝ ազիզ գրիգոր , միածին որդի
յս քս էֆէնտիմիզ կեօյէ համ
բառնաղ օրտուղու զաման՝ տօ
գուզ կիւնէտէք հրեշտակարըն
իչինտէ՝ կիւնտէ պիր դասընտա
է յէնիս , ճիւմլէմիզի միւսպարէք
ճէմալի իլէ մէսրուր էյլէտի :
Ս է օնտան սօղրա պիզէ ատէթ
դալոր քի , հէր երլ օ՛ տօգուզ
կիւն ալտսընտա՝ կիւնտէ պիր
դասըմբզտա ազիմ չէնլիքլէր օ
լունուր : Ս է չիւնքի տիւնքի
կիւն համբարձումուն տեօր
տիւնձի կիւնի խտի՝ սըրա պիզիմ
խէ

օրմանը լա՛ ազիմ շէնլիքիմիզ վա
րըսը . օլ սէպէպտէն սիզլէրէ կէ
լէմէտիմ . Ս է սբ գրիգոր պու
ճէվապը իշիթտիքտէ՛ իւզիւնիւ
եհրէ գօյուպ՝ ալլահ Տազրէթ
լէրինէ գոհութիւն վէրտի քի՛
օ կիզլի սըրը օ կիւնէտէ ք քիմսէ
պիլմէմիշ իքէն , սծութիւն
քէնտինէ պիլտիրտի .

Ս է տրդատ օլ ազիզի գույու
եա աթտըքտան սօղրա , ճիւմ
լէ էյեալէթլէրինէ Քէրմանլար
եազտը քի , Քէրմանլըմ վուսուլ
պուլտուքտա՛ ճիւմլէնիզէ մա
լիմ օլա քի , սիզ Տէփսիսիզ պի
լիրսիսիզ քի՛ պու ճիւմլէ էյեա
լէթիմիզին շէնի շէնլիկի՛ պու
կուռքլարըն գուլէթի իլէ տիր .
իմտի ճիւմլէնիզ թիւրլիւյ թիւր
լիւյ փէշքէշլեր վէ գուրպան
լըրըլա Տէր սէմթիսիզտէ պու
լունան կուռքլարա ըրայէթլեր
էտէսիսիզ : Ս է էկէր գապուլ
խզ

Էթմէյէն քիմսէ պուլունուրսա,
միւհքէմ հաքընտան կէլմէք իջին
Քէրմանըմ օլմուշտուր:

Ն, իճէ քի պէն՝ տայրմա խըզմէ
Թիմոնէ օլան սէվկիլի առամըմը
ասլա հիջ էսիրկէմէյիպ, կուռք
լարըմըը գապուլ էթմէտիկի ի
ջին՝ Թիւրլիւյ Թիւրլիւյ իսկէն
ճէլէրտէն սօղըա՝ էլ այեադ պաղ
ը արտաշատ գուլուսունա աթ
տըրտըմ քի, ճիւմէն օ միսիլլի օ
լանլարա սէպէպ ի նասիհէթ օլա:
Ս է տահա պունա կեօրէ չօք
սեօզլէր եազարըր:

Ս է քէնտի տրգատ օնտան սօղ
րա՝ պազասընըն քէնինի միւհ
քէմ ալմաղ իջին՝ չօք չօք ապէր
ճէմ էտիպ՝ պարսից մէմէքէթի
նի պօզուպ երքըպ մէրան էթ
մէքտէ իտի: Թաա քի գուլլէ
Թինի հեր էեալէթտէ, բումտէ
վէ հինտտէ վէ տախի գայըը եհր
տէ նազլ էտէրլէր իտի:

Սուրբ Հովհաննէսի Սոյստան, զէ տի
 Գաղիանէնն՝ աշիշ եօղատչ լարր իւէ՝
 Հօմարան գաչոյ, սաւրբ Լ. Քրիստի
 սէմբիէ իւէհիւրն, զէ Տրոպո լազա
 Հոբարան՝ Լ. ահարակօլ օլտանհալալը
 Լ. ազլ օլտանոսր:

Որ զամանկարտա դիոկղէ
 տիանոս ըւմիստան թա
 գաւորու՝ ճէմի մէմլէքէթինն
 թասվերձիլէր կեօնտէրտի քի,
 նէրէտէ պիւր կիւզէլ գըզ պու
 ըուրլարաա, սուրէթ ու էնտամընը
 եաղալար. քի հանիլարնը պէյէ
 նիրսէ՝ քէնտիննէ կինն էյլէյէ:
 Սէ թասվերձիլէր կէզկա եա
 զարքէն, հռօմա սէմթինտէ եա
 պան եհրտէ տաղ արասընտա պիւր
 կուսանաց վանք պու ըտուլար.
 Վէ զօռուլա իչէրի կիւրիպ կեօր
 տիւլէր քի, պիւր ազ ճըգնաճոր
 գըզար գարալար կէյիպ աղօթք
 էտերլէր իտի. Վէ իչլէրինտէ
 Կ
 խը

պիտ ԳՐԸ Վարդապետ քի կեօրտիւք
 Լէրի կիպի Տէյրան օլտուլար :
 Վէ օ սահաթ Թաավիր ու կնտամընը
 եազըպ Թգրա կեօթիւրտիւլէր :
 Ս է գիտկղէտինոս կեօրտիւքտէ
 ապը պաշընտան փէրիշան օլտու :
 Վէ օ սահաթ տիւկիւն Թէտարի
 քի կեօրիւլիւն տէյի Քէրման
 էյլէտի : Ս է վանքըն իչինտէ օ
 լան աղիզ կոյսլար պու էՏվալի
 պիլտիքտէ, պիտ եէրէ ճէմ օլուպ
 աղաշարաք աղօթքա տուրտու
 լար : Վէ չօք եաշլար տեօքիւպ
 ուլ տր ամ պիզի պու փորձու
 Թիւնտան խէլաս էյլէ տէյի
 աղահա նիաղ էթտիլէր :
 Ս է աղօթքլարըն Թէմամ էթ
 տիքտէ, գալքըյ օրատան Քիրար
 էթտիլէր : Տէյիլքի էօլմէքտէն
 գօրգարլար ըտը , իլա օլ կուա
 պաշտ Թագաւորոն տիւնեալըք
 նիէթինտէն քէնտիլէրինին փաք
 լըքլարընը գուրթարմաք իչին :

Կ

խթ

Վէ

Ս Է օլ զայի Քպէտէնն ազիզըէք
կոյսլար զայի Ք կէ յիմէրի իլէ՝
է օյլէճէ տաղլար ճեօլէր աշա
րաք, եուրտսուղ մէքեանսըզ գա
լարաք, կէլտիլէր հայոց սէմթի
նէ տիւշտիւլէր: Ս Է տուրաք
եհրլէրի օլմայրայ, էջմիածինն սէմ
թինստէ պաղլար արասընտա՝ էս
կի զամանտան եափըմըշ պիր շի
րէխանէ պօլուպ, աճ սուսուղ
եաթաքսըզ էօրթիւսիւղ՝ օրա
ճըքտա սաքինն օլտուլար:

Պ աշարընընն ատը Վայիանէ,
վէ պէկէնիլէն կոյսուենն ատը
հօխիսիմէ տէնիլիշ:

Ս Է պուենլար նէ՝ իլէ կէջինիր
իտի տէրսէն, օլ ազիզըէրինն պի
րիսի սըրչա պուենճուքլար եափ
մագ պիլիր իմիշ. կիւնտէ եափ
տըղընը կեօթիւրիւպ շէհիրտէ
սաթըպ, օնա կեօրէ էքմէք ալուպ՝
հէփիսի օնուենլա կէջինիր իմիշ:
Լճէպ հիջ Քիքրիմիզէ կիրէր մի

պուճարըն հէր պիւի՛ քիմի փա
տիշահ սօյու՛, քիմի պէյղա
տէլէր սօյուճտան իմիչ
Ս է դիտկղէտիանոս տիւկիւն
Թէտարիքին Թէքմիլ էտիպ, ա
զիմ սալթանաթլարըլա գօջուլա
րըն եօլատր քի՛ օլ աղիղ հօիփ
սիմէյի իզէթլէր իլէ կէթիւրէլէր:
Ս է վարրպ վանքա կիրտիքտէ՛
կեօրտիւլէր քի սսլա հիչ քիմսէ
եօք. շաշտրլար մա՛թ օլտուլար.
պուճ նէ՛ է հվալ տրր տէյի պիրպի
րինէ կէչտիլէր: Ս է Թագա՛նոր
իշիթտիքտէ՛ պաշընտա ագըլ գալ
մատր. վէ գա՛յէթ գաղէպէ կէ
լիպ՝ Թէ՛ղ պուլուճսուճ տէյի
խըշմ էյլէտի: Ս է պիւթիւն
մէմէլէքէթինի շալքայրպ պուլա՛
մատր. քտան սօղրա, խապէր ալ
տրլար քի, հայոց սէմթինէ քի
րար էթմիշլէր: ()՛ Լսահաթ դի
ոկղէտիանոս՝ տրդատ Թգրա՛ պու
սուրէթտէ պիր նամէ եազտր:

Ծա

Պ է

Ահնիմ սէվկիւն զարտաշում
տրդատ Թագաւոր քի սէնսին ,
սանա մաշիմ օլա քի , պու քրիս
տոնեալարըն մէլանէթի գաթը
չօք օլտու պիզէ . Թա՛ քի օսան
տրտըլար պիզէ : պիզիմ գլըճըմըզ
աշընտը , պունըլար էօլմէքսէն օ
պանմատըլար : նէ գատար իսկէն
ճէ էթտիք իսէ՝ օ գատար ազ
տըլար . Աեօզիւմիւն էնճամը
պու տուր քի , իչէրինտէն պիր
գըզ կեօրիւպ՝ քէնտիմէ ալմօք
նիէթինտէ իքէն , պունա՛ պիլէ
իհանէթ էտիպ՝ էլիմտէն գաշըր
տըլար : վէ շիմտի իսապէր ալտըմ
քի սէնսին մէմէքէթինէ կէլ
միշէր տիր : Իմտի պէնիմ գար
տաշում՝ մուգայէթ օլուպ աքա
եասըն . վէ պուլուրսան , իստէր
քէնտին սանա ալ , իստէր պանա
կիւօնտէր . իք իսիտէ մագպուլում
տուր . հէմէն պէնի ութմտըրմա
վէ տէվէթ իլէ սալ օլասըն ,

Տրդատ պու նամ է յի զքուտու
ղու կիպի՝ շեքեար պուլմուշ
անձը միսալի՝ օ սահաթ հեր եա
նա փտեմէր սաղլայ՝ Թէզ պուլմա
լլարնըզ տէ յի Քերման է յէտի:

Ա է պեր գաջ կիւնտէն սողրա՝
վարտըլար օլ տէտիկիմիզ վերան
ճա շիրախանէ իջինտէ՝ քի հայճա
հէճան տէնիլեր, օ ազիզ գզլարը
աղօթքտա իքէն պուլտուլար:

Լ լաճըն հէքմէթինէ ազըլ էր
մէզ. իստէսէ սագլամաղա՝ գա
տըր տէ յիլ մի իտի. նէ՛ քէլամ.
լաքին օ ազիզ լէրին հաւատքը
նէ տէկնի մէթին օլտուղու պէ
եան օլսա կէրէք իտի. Ալիճէքի
երանելի նք գրիգորուն օլտու:

Ա է պիղիմ հաւատքա կէլմէմի
զէ սէպէպլէր օլուպ, ալլաճըն
քէրէմէրի՝ Թանկըրսըն Թանը
մայան դուլարընա իզճար օլսա
կէրէք իտի. վէ տախի հէքմէթլէ
րի վար՝ քի անձայք քէնաթի պիլիգ:

Ի մտի՛ պու ազիզ ճգնա՛ւոր գըղ
լարը պուլտուքլարը կիպի՛ Թագա
՛նորա խապէր սալըս՛ եքի կիւն
օրատա ալը գօտուլար : Ա է օ
եքի կիւն արասընտա՛ օլ կիւնէշ
սիմա ազիզ հռիփսիմէնին սէյ
րինէ կէլմէտիք աճէս պէկէր
այեանլար դալտըմը : Վէ հեր
կեօրէն Թաաճիւս կտիս՛ հէյ
պէթտէ դալըրըտը : Իլլա օլ է
բանեւի կոյսլար իւզլէրինի եհրէ
գօյուս՛ ալլահ հազրէթլէրինէ
աղաչնք էթմէքտէն տինկմէզլէր
խտի : Տր ան՛ պիզի պու հեթա
նտալարըն նէփաք նիյէթինտէն
էզատ էյլէ , Վէ պիպիմ կուսու
թիւնու մուզու պու պիղծ անօ
րէնլէրտէն սէն սագլա տէյի
դան եաշ տեօքէրլէր խտի :
Ա է չիւն խալք օլ երանեւի հը
ռիփսիմէնին կիւզէլլիկինէ շա
լըս՛ Թիգ՛նորա նագլ էթտիլէր ,
Քէրման էթտի քի՛ վարըն լիպաս
ծի

լար ըլա տօնատըպ՝ գօջույնա գօյ
ուպ՝ իղզեթլէր իլէ կեթիւրին:

Սէ օլ տէմ վարըպ աղիզ հօփ
սիմէյէ միւճտէ վէրտիլէր. քի,
սէնի թագաւորումուզ քէնտի
նէ լայիգ կեօրիւպ՝ թագուհի
սուլթանն օլաճաք սըն:

Ըզիզ գայիանէ պու ճէվապը
իշիթտիքտէ, նասիհէթէ պաշ
լայըպ՝ տէտի: Վըղըմ հօփսիմէ
կեօզիւմիւն նուրու, Քիքը
էյլէ քի՝ նէ շէքիլ տիւնեալը ք
փառքընը գօյուպ՝ քրիստոսուն
եօլունա կիրտին: վէ քէնտին փա
տիշահ սօյունտան իքէն՝ պու Քա
քըլըլը ըատէթին իլէ գապուլ
էյլէտին: վէ տահա պունա կեօ
րէ չօք սեօզլէր սեօյլէտի:

Օլ զէմանն աղիզ հօփսիմէ
միւպարէք տիղէլինի եէրէ
գօյուպ, ո՛վ տը ան, սէնտէն գօյըրը
քիմսէմ եօք տուր, ումուտում
սէնսին, պէնի տիւնեա չիլք ինտէն

խելլաս էլ յէ տէ յի ուզո՞ւն աղա
չանք էլ յէ տի : Ա է պիւթիւն
օնուն կիպի օ պիր ազիզ եօլտաշ
լարը՛տա աղօթք է տէրլէր իտի :

() Ը տէմ կեօքտէն կիւրիւթիւյ
իլէ սէտա կէլտի քի , ապա Տիչ
գօրգ՛մայրնը , պէն սիզիս իլէ
պիլէ՛յիմ : Ա է օլ սէսին աղիմ
կիւրիւթիւսիւնտէն՝ չօք քիմսէ
աթտան աշաղա տիւշիւպ՝ սէր
սէմ օլտուլար :

() Ըթալըք պու հալ իւզըէ իքէն՝
վարտըար Թագա՛նորա է հվալ
շու շէքիլ տիր տէ յի նագլ էլ յէ
տիլէր : Ա է տրգատ ջիւն տույ
տու քի՛ օ ազիզին կամքը քէն
տինէ եաքըն տէկիլ տիր , դայէթ
գազէպէ՛ կէլիպ , Քէրման էթտի
քի , ջիւն քի քէնտի տէվէթինի
Թանըմատը , վարըն սաջընտան
դութու՛նտա՛ ճէքէրէք սիւրիւք
լէյերէ՛ք կէթիլին : Ա է վար
տըլար օ սահաթ սաջընտան գամի

տըլար Լ, րանելի հոփսիմէ յի,
վէ իւզի իւստիւնէ չէք իշտիւրէ
րէք՝ Թճ՛որուն սարայընա կէթի
րիպ՝ պիր օտայեա գափաթտըլար,
Ս է կինէ աղօթքա սուրուպ,
չգք աղաչանք է յէտի: Ս է տա
հա աղօթքտա իքէն՝ Թճ՛ր կէլտի
իչէրի կիրտի: վէ սուրբ հոփսի
մէյէ էլ վուրուճաք, ալահըն
գուվվէթի իլէ՝ եէտի սահաթ
մրգտարը օ՛ Թագէ նիհալ կոյս՝
Թագա՛որուլա էլլէշիպ՝ օլ գահ
րաման տրդատը պիր գուվվէթաիզ
չօճուք կիպի եէրէ՛ վուրտու:
() քի՛ ըումիստան սէմթինէտէք
գուվվէթի նամ վերմիշ իտի,
պուրաճքքտա՛ հէքմէթ ի խիւտա՛
պիր զայիՓ գըղա գուվվէթի եէ
թիշմէտի: վէ աղիմ հիճապ ըւա
տըլարը չօքըպ, հերսինատէն նէ՛
էտէճէկին պիլմէզ իտի:
Ս հրման էթտի քի՛ Թէզ վարըն
գայիեանէյի կէթիրին քի՛ քէնտի

ըրաղընա՝ Թագա՛նորուն կամքընա
նի՛ջին գարշը տուրուրսուն տէյի
նասահաթ էյլէյէ։ Ա է երանե
լի գայիանէ՝ կէլտի գափունուն
էշիկինէ օթուրտու . վէ պաշ
լաոր նասահաթ էթմէկէ։

Պէնիմ աղեզ գըզը՛ վէ կեօզիւմ
նուրու հռիփսիմէ , տիւնեանըն
Քանի փառքընա ալտանմայասըն .
վէ էօլմէքտէն գօրգմայեասըն
տէյի՛ պու միսիլլի սեօզլէր իլէ
ջօք նասահաթ էյլէտի։

Ա է օրատա Քրէնկճէ պիլէնպա
ղը քիմնէլէր օլուպ , նասիհէթի
նէ իւզտէն օլտուղունու իշիտիպ՝
օ սահաթ Թաշըլա աղզընա վու
րուպ տիշլէրինի տեօքտիւլէր։

Ա է պաքտըլար քի՛ աալա հաճէթ
էթմէյիպ՝ կինէ օ միսիլլի նասի
հէթլէր էտէր , սաշընտան դու
թուպ տեօյերէք տըշարը ճէքտի
լէր . Ա է Թգ՛նոր Թէքրար սօ
հռիփսիմէնին եանընա վարըպ՝

իւն սահաթ գատար սանաշորք
տան սողրա, արահըն լուծփու
իլէ կինէ գուվէթիլէնիւզ, Թագա
նորու Թէքրաք սոյկուն գըեա
փէթ եէրէ՛ չալաք. վէ քէնտի
սարայտան տըշարք էօյլէ չեքօր
կիթտի՛ քի ասլա Տիչ քիմնէ ար
գօյեամատը: Ա է կիթտի սուրք
Տուփսիմէ Եօլտաշարընա՛ ար
հըն գուվէթիլէ օլ գահրաման
Թագանորու եէրէ չալալմ տէ յի
միւճտէ էյլէտի: Ա է շաղ օլա
րաք տէտի, պու կիւն պէնիմ տիւ
կիւնիւմ տիւր՝ շաղ օլունուզ սիզ
ճիւմիլէնիւզ. գըզըլ գանլարա տօ
նատըպ՝ պէնի կէլլին էյլէ յինիզ:
Ա է տահա պաւ Եօլու պիր գաչ
սեօզ տէտիքտէն սողրա, պիր
իւքսէք եէրէ չեքըպ աղօթքա
տուրտու. վէ իւզիւն եէրէ սիւ
րէրէք՝ կէճէ վագտինտէ աղօթք
տա իքէն, խասասլար եէթիշիպ,
միւպարէք էլլէրինի արտընա
ԾԹ պաղ

պաղլայրայ, տիլինի չքար տէտիլէր.
Վէ Տիչ գարլը գօմայրայ՝ չքարտը
քի քէստիլէր. Սէ օնտան սօղ
րա՝ էսկիճէ շալընը է յնինտէն
չքարրայ, էէրէ տեօրթ գազը ք
չաքտըլար. Վէ իքի էլինի իքի
այէտղընը՝ օլ գազը քլարա պաղ
լայրայ միւճքէմ կէրտիլէր. Վէ
պիր մում աթէշի իլէ պիւթիւն
թէնինի եափ եափ եազըլ պէ
պապ էթտիլէր: () Նտան սօղրա՝
գուճաղընա իրի թաշար պրա
քըլ, պաղըսադլարընը տըշարը
տեօքտիլէր: Սէ ալլաճըն գու
վէթի իլէ տաճա տիրի իքէն, իքի
աղիզ կեօզլէրիւնի օյտուլար:
Սէ օնտան սօղրա տախի՝ Տէր
քիմ փատիշաճըն էմդինէ գարլը
գօյարսա՝ պոււնոււն կիւալի օլուր
տէյերէք՝ միւպարէք թէնինի
փարչա փարչա քէստիլէր:
Սէ օլ երանեղի կոյսոււն ազիզ
եօլտաշարընտան օթուզ իքի ճան
կ

Օնտա պուլունուս , սբ կոյսուն
փարչա փարչա օլան ազիզ թէնինի
թօփրաղա գօմագ միւրատ էթ
տիքտէ , հէփսինի գլըճտան կէ
ջիրտիլէր : Ա Է օլ ազիզլէր տախի
ճան թէսլիմ Էյլէտիքլէրինտէ
շեօյլէ տէտիլէր : Անվտիք սէնի
եւ րէպպի , քի իշիտէսին նիազը
մըզը : Ե իւքիւրլէր օլսուն սա
նա , քի պիլի պու կիւնէ լայրգ
Էյլէտին : Վէ տախի պունուն կի
պի սեօզլէր իլէ՝ միւօպրէք ճան
լարընը աղահա թէսլիմ էթտիլէր :
Ա Է օլ ազիզլէրին պիլիտի հաս
տա օլուս՝ եօլտաշարը իլէ կէլէ
մէյիս՝ օլ հնճանըն իշինտէ եւթ
մըշ իտի . Վէ Օնու տա օրածը քտա
եօլտիւրտիւլէր : Քի օլ տախի
շիւքիւրլէր Էյլէյիս , գօհութի
սանա Էփէնտիմ , քի պէնիտէ եօլ
տաշարըմտան այրումայրս , լութ
փինէ լայրգ Էյլէտին տէյերէք
ազիզ ճանընը թէսլիմ Էյլէտի :

Ս է հրթհսի կիւն՝ սբ գայիա
նէի տախի՝ իբի ազիզ Եօլոաշը իլէ
տեօրտէր գազըղա պաղկայրպ ,
Թօփուքլարընտան գամըշ գօյուպ
իւֆիւրտիւլէր : վէ օյլէճէ գու
զու կիպի շիշիրտիքտէն սօղրա՝
տէրիլէրինի այագլարընտան մէ
մէլէրինէտէք Թուլում չքարտը
լար : Ս է օնտան սօղրա , չիւնքի
ազիզ գայիանէ սբ հօփիսիմէյէ
նասասհիթ էթմիշ իտի , օնուն իչին՝
տիլլէրինի էնքսէլէրինտէն չէք
տիլլէր : Ս է տասա հիքմէթի պա
րի ճանլարը Թէնտէ իքէն , պաշ
լարընը քէստիլլէր : Ս է սբ գայի
անէ պու չարչարանքլար իչինտէ
ալլասա չօք շիւքիւրլէր էտիպ՝
չօք տուվա ու նիաղ էյլէտի : վէ
օյլէճէ նիաղ ու շիւքիւրլէր իլէ՝
ազիզ ճանլարընը Թէսլիմ էթ
տիլլէր : Ս է հրթհսի կիւն ազիզ
հօփիսիմէնին վէ սբ գայիեանէ
նին վէ օ պիը ազիզ կոյսլարըն
կէ

միւսպարեք թէն լէրինի՝ պէր եւ
պան երէ ճէքիւց, ի թլէր էօյիւնն
աթսրլար: Ա է ալլահըն Տէք
ճէթի իլէ, պէր հայժանն եանլա
րընա վարամայրա, օլ օբ մարմին
լէրի կիւլլէր միւսպիւլլէր կի
պի օրաճըքտա գալտրլար:

Տրդասին Խօշօ

Տասը սըր:

Պու ճիւմէ իշէրտէն սօղ
րա, Տրդաս ազիզ հոխիսի
մէնին պի մէնէնտ կիւզէլլիշին
Քիքրինէ կէթիրտիքճէ, ազիմ
գասէմէթլէր իլէ ա՛հ էտիս՝ տի
վանէ կիպի իտի: Ա է ալթը կիւն
միգտարի պու հալ իւզրէ օլուպ,
օնտան սօղրա՝ սէվտասըն պիր ազ
տաղըթմադ իջին՝ ալ թէտարիքի
կեօրիւշիւն տէտի: Ա է ալթը
նա պիմիպ ա՛ւա կիտէրքէն, գա
Քիլէն արապասընտան տիւշիւպ,
ալլահըն իշմի իլէ օլ սահաթ

տօմարս զ օրուս , գամբը լըղա տօղ
րու սէկիրթմէկէ պաշտարս
Սէ պիւթիւն թէվապիսի տէլի
օրուս՝ էթտիքլէրինի պիլմէզէր
իսի . Պուհալիւզըէ կքէն , պիր
զամանտան սոզրա , սրդատըն խոս
րովիդուխտ օլան գըզ գարտա
շընըն տիւշիւնտէ հրեշտակ այ
պիր քիմէէ կիպի կեօրիւնիւս ,
թա՛ արտաշատ գույեուսունտա
օլան պաղլը դրիգորու կէթիր
մէ յինճէ՛ սիզին տէրտինիդէ տէր
ման օլմազ տէյի ճէվապ էյլէտի .
Սէ խոսրովիդուխտ՝ սապահ օլ
տուքտա , իշխանկարա կեօրտիւ
ճէկի կիպի նագլէյլէյինճէ ,
վաթիր կիւլիւշիւս մէզաք էթ
տիլէր քի՛ սէն թահգիգ տէլի
օլմուշտուն . օնպէշ երլտան պէրի
օնտա ատամմը գալըր . օնու եր
լանլար օ սահաթ եօղ էտիպ՝ քէ
միքլէրինի՛ պիլէ գամամը շարտըր
տէտիլէր . Խոսրովիդուխտ տա՛հէ

ճիշ գալուս՝ գայրը աղըզ աչամատը:
() նտան սողթա օլ հրեշտակ այ
իւչ տեօրթ քէրէ տաճա կեօրիւ
նիւս՝ կինէ օճէվապը սեօյլէտի:
լաքին խորվիւուխտ՝ կինէ պէնի
մէզաք էտերլէր տէյի՝ ութան
տղընտան քիմսէյէ սեօյլէմէտի:
() իր կէճէ տաճա կեօրիւնիւս՝
գազէպ էթտի քի՝ էկէր պու տէ
տիկիմի հալքա սեօյլէմէզսէն ,
տաճա պեօյիւք պէլալարա օլ
րարսընըզ: () տա նաչար գալուս՝
թէքրար ութնարաք նագլէյլէ
տի: Ս է իշխանլար իշկթտիքտէ՝
Քիքր էտիս՝ պունտա պիր հէք
մէթ օլմաք կէրէք տէտիլէր:
Ս է օլ սաճաթ աճէլէ իլէ՝ ու
լու քիմսէլէրտէն օտա աալը
պիր իշխան իրսալ էթտիլէր քի ,
վարա օլ արտաշատտա օլան գան
լը գույեուտան՝ օլ ազիզ գրիգո
րու էկէր սաղսա՝ չքարըպ իզ
զէթլէր իլէ կէթիլի:

Ե

ԿԵ

ՍԷ

Սուրբ Գրեգորոս Խորեփրոսոս
ՀԻՄՆՈՒԼԱՐԸ ԴԵՐՑ

Մէ վարդապարտաշատ շէհրինէ
կերտիքտէ, շէհերլեսի էհ
վալը տույեուայ՝ օնլարտա կիւ
լիւշիւայ մէզաք էթտիլեր: Վէ ճօք
խալք՝ պաքալըմ պու նէ էհվալ
տըր տէյի՝ պիլէ կիթտիլեր:

Մէ գույեուսունն աղղընա վա
րդապարտաշատ ուզունն իփի աշաղա սալ
տըլար: Վէ օլ կիտէն իշխանն,
ո՛վ գրիգոր սաղմըսըն տէյի սէս
էյլէտի: Սուրբ գրիգոր ճէվապ
վերտիքի՝ ալահքն լուծֆ ու քէ
րէմի իլէ սաղղմ: Վէ ասըլանն իփին
ուճունու գուլթուպ սարսաղ:

Օլ տէմ ճիւմլէսի մաթ օլուպ
պու նէշէքիլ ճէքմէթ տիր տէյի
պիրպիրինինն իւզիւնէ պաքարաք
շաշա՛ գալտըլար: Ղախանն նիտա՛
էյլէտի քի՛ եա՛ աղիզ գրիգոր,
իփի գուլթ քի՛ սէնի եօքարը ճէ

քելիմ. զէրէ սէնին ալլահըն՝ սէ
նի պուրատան չքարմաղա՝ պիզէ
Թէնպէհ էյլէտի: () Լ տէմ երա
նելի գրիգոր՝ իփին ուճունու
գութուպ եօքարը չքար: Վէ ա
զիզին Թէնի՝ ելլանլարըն զէՏիրէ
գօգ ուսունտան գուրում կիպի
գարալանմը՝ շըտը: () Լ տէմ օլ ա
զիզ Թէնինի եույուպ, Վէ եհնի
էսպապլար կէյտիրիալ, ազիմ շազ
լըքլարըլա ալլապ կէթիրաիլէր:

Ս Է վարըպ շէՏիրէ տախիլ օլ
տուքտա, պագար քի՝ Թգուոր
վէ Թէվապիտի վէ շէՏիր խալքը՝
Տէփ տիվանէ օլուպ՝ Տայվան կիպի
էթտիքլէրինի պիլմէզէեր իտի:
() Լ տէմ ազիզ տիզլէրինի եհրէ՝
գօյուպ՝ աղլայեարաք աղօթք էյ
լէտի. Վէ օ սահաթ ճիւմլէսինին
ագլը պաշընա կէլիպ՝ պիրպիրին
տէն ութանարաք էսպապլարընը
կէյմէկէ պաշատըլար. Վէ սուրբ
գրիգորուն այեաղընա տիւշիւպ
կէ մէ

մեղայ տէտիլէր • Երանելի գրի
գործոս պուկարը այեաղա տուր
տուրուպ՝ նէ եափարսընըզ, պէն
տէ սիզին կիպի ինսանըմ տէտի:
Սիզէ լազըմ օլան պուքի՝ սիզի
եարատան ալասը Թանըյըպ,
օնա՛ սէճտէ էտէսինիզ:

Սէ պու շէքիլ պիր գաջ տաճա
նասիճէթէր էթտիքտէն սօղրա,
սօրտու սք գրիգորքի քսէ քէն
տիմիզին ազիզ նաճատակարընըն
միւպարէք Թէնլէրինի նէրէյէ
գօտունուզ: Ճէվապ վէրիպ տէ
տիլէրքի, էքէնտիմ նասը նա
ճատակարը սօրարսըն:

Տէտի սուրք գրիգոր, օնլարքի՛
ալասըն եօրունա շէճիտ օլուպ՝
սիզին էլինիզտէն էօլմիշէր տիր

Սէ ջիւն տույտուլարքի՛ սք
Տօխիսիմեանց կուսանաց իչին
սեօյէր, ճարպիճէ վարտըլար
եէրինի կեօստէրտիլէր:

Երանելի կոյսլարըն ազիզ Թէն
կը

Լէրինի աթորքլարը կիւնտէն՝
սք գրիգորուն կէլմէսինէտէ՝ք
սոգուչ կիւն օլմուչ իտի . վէ օ
սոգուչ կիւն արասընտա՝ օսլա
պիր ճանավար եանլարընա վար
մատը . նէ հայվան՝ նէ գուչ .
վէ օլ մուպարէք Թէնլէրի անլա
գօգմամըչլար . () Լտէմ վարտը
լար Թիւրլի Թիւրլի լիպասլար կէ
Թիրտիլէր քի՝ քէֆին էտէլէր .
Մք գրիգոր ճէվապ էթտի քի՝
շինտիլէք սիզին գումարչարընըչ
սու ազիդլէրին Թէնինէ քէֆին
օլմադա լայրք տէկիլ տիր . վէ
կիւն օլա քի լայրգ օլալար .
() նտան սօղրա՝ հերպիրինի քէն
տիլէրին էսկիճէ շարընըն իչինէ
ալուպ՝ կեօթիւրտի օլ սաք ին օլ
տուքլարը հնճանըն իչինէ իզզէթ
լէր իլէ կեօմտիւյ . Ս է քէնտի
սք գրիգոր օ կէճէ օրատա սա
պահատաք աղօթք էյլէտի .
Ս է աղաչանք էտէրիտի քի ,
իթ
տր

ՏՐ ան, սէն պու միլլէթէ քէ
րասէթ վէր քի՛ սէնին ազիզտէն
ազիզ խամինի պիլլէր:

Ս է սապահ օլտուքտա՛ թգ՛որ
վէ իշնանլար վէ գայրը խալք
լար՝ կէլիպ սուրբ գրիգորուն՝
վէ օլ ազիզ կոյս նահատակլարըն
միւպարէք քէմբլէրի էօյիւնէ
տիւշիւպ՝ աղլաշարաք մեղայ տէր
լէր իտի: ՍԷ գրիգոր ճէվապ
էթտի քի՛ էկէր սուլլարընը
աք օլմագ, վէ տէրտլէրինիզէ
տէրման պուլմագ իստէրսէնիզ,
սիզի էօքտան վար էտէն ալլահ
պիլլինիզ: վէ հէքմէթինի Քէքը
էտինիզ: Սիճէ քի՛ օլ ազիզ հը
ռիսիսիմէնին՝ ալլահըն գուվէթի
իլէ էթտիկի մէրտլէկի՝ սիզ կէօ
զիւնիւզ իլէ կէօրտիւնիւզ:

Ս է պանա օլան հէքմէթի ճիւմ
լէնիզ պիլլիրսինիզ քի, օ գատար
իսկէնճէտէն սօղրա՛ օնիւշ էրլ՝
օլ գարանլըք զէմինտէ՛ վէ զա

լմ երևանլար իջինտէ տիրի գալ
 տրմ. վէ ապլա Տիչ գօրգմատրմ.
 Լմտի պուկարը Տէփ Քիբբ է
 տիպ՝ Թանր՝ յրն օլալաճը քի ,
 սիզի գարանլը քտան այտընլըղա
 չքարտը : Ս է էթտիկինիզ եօլ
 սուզուղա փիւշման օլուն քի՝
 ալաճըն քերէմինէ լայրք օլասը
 նըլ : Ս է տաճա պունուն կի
 պի չօք նասիճէթլէր էթտիքտէն
 սօղոա , պաշատը ալաճըն պիրլի
 կինի , վէ օնուն Տէքմէթինի ,
 տիւնեանըն էվէլինտէն ախրը
 նատաք օլմուշարը վէ օլաճաք
 լարը , վէ մարգարէլէրին կէլիպ՝
 քսուն տիւնեայէ կէլէճէկինտէն
 խապէր վէրտիքլէրինի , վէ քսուն
 կէլիպ չարչարանք չէքիպ՝ պիզի
 դժտիքտան դուրթարմասընը՝
 Տէփ նագլ էյլէտի :
 Ս լթմըշալթը կիւն Թամամ կէ
 ճէ աղօթք էտիպ՝ կիւնտիւզ
 քարոզ վէրիը իտի :

Առաջիկայ լինի ինչ որ կ'ընեն
Տեսիլն նազել օրանոսքս

Արժանապատիվ կ'ընեն թամամ
ընտանիքս՝ սբ գրիգոր ճեզապ
էթտի քի, տիկնէ՛յնից՝ սիգէ ալ
լահըն պիտ ճեքմէթինի տասա
նապէ կտէյիմ: Անն կէճէնին
եարըսընտանիքս՝ սիգ ույքուտա իքէն,
վէ պէն՝ ալլահըն սիգէ էթտիկի
քէրէմէրի, վէ օլ աղեղ կոյսլա
րըն փառքընը Քիքր էտէրիքէն,
Քիլճալ պիտ աղեմ կ'ընեն ինչ
կեօք իւզի աջըլոր: Ա է նուր
էճըն պիտ առամ սէս էթտի քի՛
գրիգորիէ: վէ պէն օլ տէմ գոր
գումտան էէրէ՛ գափանտըմ:
Թէքրար սէս էթտի քի՛ եօքարը
պագ՝ քի ալլահըն ճեքմէթինի
սանա կեօստէրէյիմ: Ա է եօքա
րը պագտըմ քի, կեօքտէն նուր
սաջըլպ, էէր իւզլանէ եայըլոր:
վէ օլ նուրուլա պիլէ՛ եազ կ'ը
ՏԷ

նիւնտէքի կիւնէշ իջինտէ կեօ
րիւնէն թօզար կիպի՝ հիսապարզ

հրեշտակլար եհրէ էնտիլէր:

Ս է օշ հրեշտակլարըն արտընձա
պիր հէյաէթլի քիմսէ էնտի:

Վէ էլինտէ պլթըն թօփուզ վա
րդար: () պլթըն թօփուզ ուլա

եհրին իւզիւնէ վուրունձաք,
զէմինտէն պիր ազլիմ կիւրիւլթի

չըքար. վէ եհր իւզի օվա կիպի
տիւմտիւզ օլտու: Ս է կեօր

տիւմքի՝ չըքրքրքտան չքմըշ կի
պի պիր պէօյիւք պլթըն տիրէք

թաչը գօնուլտու. վէ իւզէրինէ
աթէշտէն ետփըւմըշ կիպի պիր

տիրէք տիրիլտի: վէ օնուն իւզէ
րինէ նուրտան պիր իսաչ գօնուլ

տու: Ս է կեօրտիւմքի, իւչ տի
րէք թաչը տաճա, պիրի սք գայի

եանէնին իքի եօլտաչըյլա նաճա
տակ օլտուղու եհրտէ. վէ պի

րի սք հօփիալմէնին նաճատակ
օլտուղու եհրտէ. վէ պիրի հըն

ձանտա նահատակ օլանըն իւզէ
րինէ գօնուլտու : Ս է պուն
լարընտա իւզէրինտէ պիրէր տի
րէք , վէ պաշարընտա խաչ :
Ս է պու տիրէ քլէրտէն պիրպի
րինէ կիւզէլ քէմէրլէր աթըլ
տը . վէ իւստլէրինէ օ շէքիլ խո
րանլար գուրուլտու քի կեօրէն
հէ յրան օլուր : Ս է օ խորանլար
իչինտէ պիւթիւն օ ազիզ կոյսլար
սիՓ'թլ'նուր , պէեազ լիպաս
լարըա շազ օլուրլարըտը :
Ս է պէն պունլարը կեօրիւպ
թաճիպտէ իքէն , օ էվէլքի կեօր
տիւկիւմ Ս ուսատեսիլ ատամ ,
սէս էթտի քի գրի'գոր' պու կեօր
տիւքլէրինին ըհսիմլէրինի է յիճէ
Քիքրինէ սագլա . զէրէ օ էվէլ
քի կեօրտիւկիւն տիրէք եէրի'
կթղիկէ Ն կեղեցի օլաճագ տըր :
Ս է օ իւչ տիրէք եէրլէրի' ազիզ
կոյսլարըն նահատակ օլտուղու
եէրլէր տիր քի կեօրտիւն :

ԱԲ Լ՝ Լի-ճիհին, ՎԵ ՍԲ Կոյաւարն
Ա Կոյաւարն շարննն ետիւր Վասը ԳԵԸ:

Ս ուրք Գրիգորիոս պու տե
սիւքի Թամամ նազլ էյլէ
տիքտէն սողրա, պույուրաու քի
սիզէ շինտիլէք՝ էն Քայտալը ԽՂ
Օ սուրբ լարըն եհրլէրինի պինա
էթմէք տիր, ղէրէ պու տեսիլք
Օնուն իջին կեօրիւնատի: Ա Ե օլ
միւպարէք ճէվապընա միւթիւհ
օլուպ՝ հարպիճէ Թէտարիք կեօր
տիւլէր: Ա Ե քէնտի սբ գրիգոր
չըփը իփինի էլինէ պըպ՝ կեօ
րիւնէն ըէսմէ կեօրէ մէյմարըք
էտէր իտի: Ա Ե խալքըն ճիւմ
լէսի, էրքէկի մէ տիշիսի՝ օլ խըղ
մէթէ մուգայէթ իւղըէ իքէն,
կէլտի տրգատ սբ գրիգորուն ա
եաղընա տիւշիւպ, օվ սբ գրիգոր՝
գայրը եհրիմ տէյիլսէ, պարի է
լիմէ այեաղըմա պիր ճարէ էյլէ
քի, պէնտէ պու սուրբ լարըն
ՏԵ խըղ

խըզմէթինստէն մասըում գալ
մայրմ տէտի: Օ էրէ սբ գրիգոր
րուն վերապտան չբըպ կէլտիկի
վէ օնլար իչին աղօթք էթտիկի
կիւնտէն պէրի՝ տրդատրն ագլը
սեօզի իսանձասընա օլմուշ իտի,
լաքին տասա քիսվէթի տէկիշիւ
մէմիշ իտի: Եանի՝ տիշի, գուլաղը
այեաղը, թիւյիւյ, վէ գայրը Եէրի
Տէփ խոզ կիպի իտի:

Օ Լտէմ սբ գրիգոր աղօթք է
տրպ՝ ալասա նիեազ էթտիքտէ,
տրդատրն էլի այեաղը սաղալըպ՝
էվէլքի Տիյէթէ կէլտի: Ա է սբ
գրիգոր պույեուրաու տրդատա
քի՝ օ սբ մարմինըրին գօնուլա
ձաք Եէրլէրինի գաղըյըպ՝ թօփ
րաղընը տըշարը վէրի: Տրդատ
թէքրար ըիձա էյէտի քի՝ ԵՏի
նէ վէ գըղ գարտաշընա՝ տա իզին
վէրի քի՝ խղմէթէ գարըշալար:
Ա է սբ գրիգոր իզին պույուր
տուքտա, աղիմ սէվինձլէր իլէ

խղմէթէ պաշտարար : թագոր
գազմա իլէ գազար ըտը , վէ թա
գու-Տիլէր հթէ.բլէրի իլէ թօփ
բաղը տըշարը ալըրլար ըտը :

Սէ պինա թէ.բմիլ օլտու-բտա ,
կէթիրտի սբ գրիգոր օ ազիզ մար
մինլէրի եհրլի եհրինճէ գօտու :

Սէ օնտան սօղրա պույու-րտու
բի,կէլին օ էվէլ.բի կեօրտի վիւմ
տիրէ.բ եհրինիտէ պինա էտէ
լիւմ. զէրէ նիճէ քի սիզէ նագլ
էյլէտիւմ, օ եհր' Աթղիկէ Լ,կէ
ղեցի օլաճաք տըր : (քի՛ ճիւմիլէ
միզի տէվ շիրիճի տէմէ.ք տիր.)

Սէ օրայլտա պինա էտիպ' ատը
նը Լ, Չմիածին տէտիլէր. զէրէ
օլ Տէյպէթլի քիմնէ քի կեօք
տէն եհրէ էնտի, վէ էլինտէ ալ
թըն թօփուղու վար ըտը , Սիա
ծին որդի այ քէնտիտի իտի : օ
նու.ն իչին Լ, Չմիածին տէնիլտի :
քի եանի՛ միածինին էնտիկի
եհր տէմէ.ք տիր :

Տէ

Սէ

Ս Է օլ սբ Լ շմիածին եկեղեցի
սինտէ հէփիսի ճէմ օլմուշ իքէն՝
սբ գրիգոր պույուրտու քի ,
ճիւմլէնիզ տիգինիգի եէրէ գօյ
ուպ՝ ալլահա նիազ էյլէյինիզ
քի տէրտինիգէ տէրման օլա :
Ս Է քէնտի սբ գրիգոր՝ պիլէլէ
րինճէ աղօթք աղաչանք էտէր
իքէն , Թագաւորու գաֆիլ պիր
Թիթրէմէք ալլպ , իւստիւնտէն
տէրիսի սլլլլլլ տիւշտիւ . վէ
ինսան սիֆաթընա կիրտի . քի
էվէլքի հիյէթտէն տահա կիւղէլ
լէնիպ , հէր վէչՏ իլէ փաք օլտու :
Ս Է գայրըւարտա՝ քիմի ույուզ
օլմուշ ուտու , քիմի չարփըք ,
վէ քիմի տահա գայրը Թիւրլիյ
Թիւրլիյ մարազլարա կիրիֆտար .
ալլահըն քէրէմ գափուսու աջ
լլպ՝ ճիւմլէսի օլ տէմ սաղլըք
պուլտուլար . Ֆիքը իլէ տույ
մալը սըք քի՝ օլ տէմ նէ՛լէքիլ
շաղ ու հիւրրէմ օլմուշլար սըք՝
հը

քի տի ինչ Թապիր օլունանազ
() նտան սօղրա՝ ած տէտիքէրի
կուռքլարա՝ շած տէմէկէ պաշա
տրլար : Ա է քէնտի Թադա՛որ
ասքէրի ինչ վէ սբ գրիգօրիւն
Տէր նէրէտէ կուռք վարրա՝ վա
րըր գրրար տեօքէր իտի . վէ եհր
լէրինի երքար եսքար ըտը :
Հանի օլ ալընթ սուրէթինտէ
օլան անասիա տէտիքէրի նամի
տար կուռք քի պիւթիւն Տայոց
վէմէքէթի՝ էօկիւնէ սէճտէ է
տէր իտի . տըրգատըն էլինտէն
էօլէ պիւ Թօփուղ եհտի քի ,
եհր ինչ եհքսան օլտու :
Ա է Տէր վարար քլարը եհրտէ՝
սուրբ գրիգօր եկեղեցի եհրլէրի
այրըրա՝ նիշան էտէր իտի . տէ տէր
իտի քի , շինտիլիք պու շէ յթանի
կուռքլարը պրրաքրա՝ Ա լաճըն
պիլիկինի պիլինիզ . Թա՛ քի ալաճ
սիզէ քէնտի լայիգ կեօրտիւկի
գուլարընտան քաճանայապեա
ՏԹ վէ

վերէ քի, ճիւղնէնիդ մկրտել
լուայ՝ Թամամ քրիստոնեայ օրա
սընրդ. վէ օ արժանաւոր քահա
նայապետ՝ պու նիշան էթտիկիմ
երլէրտէ սբ սեղան օծել էտիպ
սիզէ օրջնեալ հաղորդու թիւնս
արժանի էյլէյէ.

Լարանէլի Սուրբ Վարդգոսան՝ հայոց
հայրապետ () Մատթ ԿՐԸ

() Լ կիւնլէրտէ տրդատ Թա
գաւոր վէ իշխանլարը՝
սբ գրիգորուն էօկիւնէ կէլիպ
նիլ հողևոր հայր՝ շիւն քի պիզէ
քահանայստ լազըմ տըր, սէնտէն
գայրը քիմ օրաճաք տըր տէտիլէր
Սբ գրիգոր ճէվտայ վէրտի քի,
հաշա՝ պէն օ աստիճանա լայրգ
տէկիլիմ. զերէ քճնայական աս
տիճան գաթը աղըր իսզմէթ տիր
Պէն՝ ալլահըն հուզուրինտէ՝ պու
գատար իսալգըն ճէվտայընա՝ գա
տըր տէ յիլիմ տէ յի ըիզա վէրմէտի

Ս Է Թճրա տիւշիւնստէ Տրէշմկ
կեօրիւնիւպ, սիպէ առաջնորդ
գրիգոր ճայիզ տիր քի օլա տէ յի
ճէվապ է յլէ տի: Ս Է պիր գաջ
քէրէ տաճա Թճւոր ըի ճա է տիւպ
քէնտի սուրբ գրիգոր գայիլ օլ
մայրճաք, Թագանորա կեօրիւնէն
տեսիլք՝ գրիգորա տախի կեօրիւ
նիւպ, պու ժողովուրդա առաջ
նորդ սէն օլաճագ սըն, զէրէ ալ
լաճ է օյլէ ճայիզ կեօրմիւշ տիւր,
սաքըն էօք աէմէ յէսին տէ յի
ճէվապ օլունտու:

Ս սուրբ գրիգոր տախի՝ ալաճըն
էմր ի շէրիՔինէ ըիզա վէրիպ
գայլլ օլտու: () նսան սօղրա՝
Թճր Թէտարիք պույուրտու քի՝
սբ գրիգորու գայսէրի շէճրինէ
կեօնտէրէ, քի սուրբ ղեռնդէս
պատրիարդ տան աստիճան ալըպ,
Տայոց միլէթինէ քաճանայապետ
օլա: Ս Է օնպէշ ուլու պէկլէր
ազխմ ապէր իլէ, Թագանորուն
() ճա նա

նամէսի իլէ վէ աղըր փեշկէշէր
իլէ՝ ալտըար սուրբ գրիգորու
գայսէրի շէհրինէ կիթտիլէր :
Ս է ազիմ սայթանաթըւա շէհի
րէ՝ կիրիպ՝ իզգէթըն Վ Լոնդէս
պատրիարգըն Եանընա տախիլ օլ
տուլար : Ս է նամէտէ՝ Եազըլան
մուհապպէթտէն սօղրա , ինհա
օլունան պու վէջճ իւզըէ իտի :
Ս ալիմ ի շէրիֆ ինիզ տիր քի ,
պու միլէթիմիզին չօքտան պէրի
ճան կեօզլէրի գափանըք օլուպ ,
էլ իլէ Եափըլմըչ փութըրա՝ ալ
լաճ տէրիտիք : Ս է պու հալ
իւզըէ գարանըք իչինտէ գալըպ
գայըպտա իքէն , պու իզգէթըն
գրիգորուն էլ իլէ ալլահըն քէ
րէմ կիւնէշի գափիլէն իւզէրի
միզէ կէլիպ՝ պիզտէն օլ իմանարզ
ըք գարանըղընը փարալատը :
վէ ճան կեօզլիմիւզ աջըլտըքի ,
պիզի Եօքտան վարէտէն ալլահը
թանըտըք : Ս է ալլահըն քէրէ
ճք

մնտէն տույ օրուստու քի՛ պիզէ
առաջնորդ վէ հողեոր հովիւ՝
պու ազիզ գրիգոր օրաճաք տըր :
Իմտի պիզ գուլունուզտա , օլ
պիզիմ՝ էհեամըզա սէպէպ օրան
ազիզի կեօնտէրտիք ճէնապի շէ
րիֆինիզէ քի՛ պիզէ հողեոր ա
ռաջնորդ էտէսինիզ : 11 է տու
վանըզ պէրէ քէթի իլէ՛ ալլահ
պիզի քէնտի ըահմէթինէ լայիգ
կեօրիւպ՝ պու միւպարէք եօլս
սալիհանէ ամէլէր իլէ՛ տայրմա
կիթմէք նասիպ էլէլէ :

11 է սբ ղեռնդէս պատրիարգ՝
պու նամէ յի օքույուպ , ճիւմլէ
եպիսկոպոսլարըն ճէմ էլէտի :
վէ հէփսինին իզնի իլէ՛ սբ աւէ
տարանը սբ գրիգորուն պաշընա
գօյուպ՝ հայոց իւզէրինէ քահա
նայապետ օծել էլէտի :

11 է իզէթլի սուրբ գրիգորա ,
վէ կէլէն իշխանլարա ըայէթէն՝
սբ կարապետին վէ աթանադինէ
ձգ հայրա

Տայրապետին ազիզ Թէնլէրինի
Տայոց մէմլէքէթինէ փէշքէշ
վերտի : Ա է տաճա իքի Թանէ
ատը սանը նամիտար ճգնաւոր
վերտի քի կէլէլէր Տայոց մէմլէ
քէթինտէ ճգնաւորուք Թարի
քինի Թալիմ է յլէ յլէր : պիրի
նին ատը անտօն , վէ պիրինին ատը
կրօնիդէս : Ա է տաճա պու եօլ
լու ազիմ մու՝ Տապպէթլէրտէն
սօղրա՝ եօլա ըկվան օլտուլար :
Ա է իշխտէն է յեալէթլէրտէն ,
իլէթլէ գրիգորուն միւպարէք
տիտարընը կեօրէլիմ տէ յի՝ պիր
կիւնլիւք եօլ գատար իլէրի կէ
լերլէր իտի : Օ էրէ օլ ազիզին
տուվասը իլէ՝ Տաստալար վէ սայը
տէրօլիլէր իւզէրինէ օլանս մի
ճուզէթլէր Տէր Թարաֆ տա
սեօյլէնիր իտի :

Ա է պեօյլէ ազիմ իզէթլէր իլէ
կիտէրքէն , պազի քիմսէլէր
կէլտիլէր սուրբ գրիգորա խապէր
ճդ

վերտիլէր քի, տարօն սէմթինտէ
իննանկնեան տէտիքլէրի եհրտէ՝
(քի տօգուզ չէլմէ տէմէք տիր)
իքի կուռք գալմըքի՝ չօք քիմ
սէլէր տաճա Թափընըրըլարըմը:
ՍԷ գրիգոր պուհու իշիթտիքտէ
օլ սէմթէ բէվան օլտու:

Ս է տաճա վարմազտան էվվէլ
կուոց քաճանալարը խապէրտար
օլուպ, ճիւմլէ պէօյիւքլէրինէ
խապէր էթտիլէր քի, եարընքի
կիւնտէ Տէփինիզ Տաղըր օլու
նուզ, զէրէ ուրացօղ իշխանլա
ըմըզ՝ եանի՝ մուրթատ պէկլէ
րիմիզ՝ գրիգորուլա պիլէ կէլիպ՝
ճիւմլէ կուռքըլարըմըզը փարա
լասալար կէրէք տիր:

Ս է էրթէտի կիւնիւյ՝ օնլարըն
պիր պէօյիւկիւնէ րաստ կէլիպ՝
ազիմ ճէնկ էյլէտիլէր:

Ս է սուրք գրիգորուն տուվաք
Տիւրմէթի իլէ՝ Տաւատացեալ իշ
խանլար իւստէ կէլիպ, կուոց իշ
ձե խան

խանլարընըն քիմինի գըրտըլար ,
քիմինի գաջըրտըլար :

Ա է օլ կուռքըլարըն տաճարընա
վարըպ եսքըլաշտըքտա , գեհըլըր
գափուսուհուս պաճասընը գայըպ
էթտիլէր քի , իչէրի կիրէճէք
իզ պուրամատըլար : վէ նէ՛ գա
տար գազմա քիւլիւնի վուր
տուլըրսա , ապա Տիչ իշլէմէտի :

() Լ տէմ սուրբ գրիգոր սբ խաջը
էլինէ ալըպ տէտի . Տրէշտակք քո
տը Տալաճեցեհն զնոսա :

Տէհ , տի յի , եա՛ ըհպպի՛ սէնին մէ
լէքլէրին գաջըրտըլար օլ տէվ
լէրի . Պու ճէվապը տէտիլի կի
պի , օլ էլինտէ օլան խաչտան
պիր շիտտէթլի բուզկեար չքըպ ,
տաճարըն թաշընը թօփրաղընը
էօյլէ տաղթտը քի՛ ապա նէ թաշ
գալտը նէ թօփրաք : Ա է ալլաս
տան մալիմ օլուհտու քի , սբ կա
րապէտին վէ սբ աթանադինէնի
թէնլէրի պուրայա՛ գօնուլաճաք
տըր :

() Լ տէմ սբ գրիգոր օրատա տա
ճար եափմաղա պաշլայրպ Թէ
մամ էթտիքտէ , օլ աղիղէրին
մարմինէրինի օրաճըքտա իզգէթ
լէր իլէ տէֆն էյլէյիպ , աղօթք
աղաչանք էյլէտի քի , տր ան՝
պու աղիղէրին շէֆայէթի իլէ՝
պու հայոց մէմլէքէթինի սէն
անփորձ սաքլա : վէ նիեազ էտէ
րիմ քի՝ պու հայոց ազգըն իջի
նէ հերձու՛ածլք կիրմէյէ :

() Լ տէմ կեօքտէն սէտա կէլտի
քի , նիեազըն գապուլ օլտու .
հէր նէ աղաչանք էթտին իսէ՝
Թէքմիլ ու Թամամ օլա :

|| է օլ սբ մարմինէրին գօնուլ
տուղու տաճար օլտուրքի՝
շիմաի մշու սբ Աարնատ տէնիլեր
քիւրտիստան սէմթինտէ . քի հէր
սէնէ ուխտանորլարըմըզ կիտէր :

|| է իկիրմիկիւն գատար սուրբ
գրիգոր օրալքտա գալըպ , օ սէմ
Թին հալքընա վազ էյլէտի :

Ս է օրատան կէջիպ կիտէն եփ
րատըրմաղընտա՝ օրներն խաչքընը
վէ պիլէսինճէ օլանլարը մկրտել
է յլէտի . քի օլ մկրտել օլանլար՝
իւզտօգսանպիւն քիշիտէն արթը

ճաք իսիշ : Ս է օրատա պատա
րագ է յլէ յիպ , ճիւմլէսինի քսուն
մարմին և արիւնունա հաղորդել
է յլէտի : Իմտի օլ տէմ օրալքտա
օլան ուրտիուի՝ անճագ Քիքը
իլէ աղնանըր : Ս է օնտան սօղրան
չք նասահաթլար է յլէ յիպ օլ
է յեալէթտէ , գայրը սէմթլէրէ
տախի վարմաղա պաշլատը :

Ս է տրգատ թգը՝ օլ իղլէթլի
հայրնպտին՝ հայոց սինօրունա
կէլտիկինի խապէր ալտըքտա ,
ճիւմլէ թէվապիսի իլէ՝ պիրպաշ
կիւնլիւք եօլ իլէրի վարըպ , սք
հայրապետին օծումունու մու
պարէք լէ յիպ , ճան ու տիլտէն
Քէրահ օլտուլար :

Ս է սուրբ գրիգոր՝ քէնտի անը
ճը

ատէթի իւզրէ պաշատը կինէ
բարոզէ էթմէկէ քի , ալահըն
քէրէմինի ունութմայրնը :

|| է պույուրտու քի՛ օթուզ կիւն
գատար պագ տուրունուզ , ա
ղօթք աղաչանք է յէ յինիզ . քի սք
միրտութիւնա լայիգ օլասընը :

|| է օթուզ կիւն թամամընտա ,
սապահ լայրն մուրատ սույունուն
քէնարընա էնտիրտի . օ քի ածա
շունչ գէրքտէ էփրատ տէնիլիր :
վէ սք մեռունու սույա տեօքիւպ
ճիւմէսինի ամենասուրք . Երրոր
դութիւնուն իամ է շէրիքինէ
միրտել է յէտի : || է օլ միրտուի
արասընտա՝ ածութիւն պեօյիւք
միւճիւզաթլար է յէտի :

Թաքր քէնտի վէ ճիւմէ թէվա
պիլէրի սույա էնտիքլէրի կիպի
օլ գուվէթլի կիտէն ըրմաղըն
սույու՝ օ սահաթ կէրի տեօնիւպ
սուրա գալտը : || է կեօքտէն
ալիմ նուր էնիպ՝ օլ սույուն
ճթ
իւզ

Իւզէրինստէ տիրէք կիպի տիքիլտի
 վէ տիրէկին պաշընտա պիր լու
 սեղէն խաչ գօնուլտու քի, Տէփ
 ճիւմլէ խալգ էշկեարէ' կեօր
 տիւլէր: վէ օլ գատար այտընըղը
 վարըտը քի' կիւնէշ օնուն եա
 նընտա պիր գանտիլ կիպի իտի:
 Սէ օ սբ մեռոն քի սույեա սա
 չը լտը, խալքըն էթրաֆընը ա
 լլայ' հալքա կիպի կէզէրտի:
 Իմտի' օնտա օլան սէվինճէր մու
 հապպէթլէր' տիլ իլէ թապիր օ
 լունոլրմու: Սուտան տըշարը
 կէլիպ' ճիւմլէսի պէյեաղար
 կէյտիլէր: վէ էլէրինէ շէմլէր
 ալլայ' միսալի նէճմ ի սէմա զէյն
 օլունտուլար: () Լտէմ աղբաշա
 րաք կիւլիւշէրէք սաֆ սաֆ ա
 լայ պաղլայլայ' եօքարը տօղրու
 օլ էվէլքի տէտիկիմիզ սբ տաճա
 րա աղմ էթտիլէր:

Սէ սբ հայրնպտ օ սբ տաճարտա
 պատարագ մատուցանելէտիպ ,
 Ղ

Ճիւմլէսինի հաղորդելէ յլէտի .
վէ խալքըն մըգտարը իւզէլլե
պինտէն արթըճաք նագլօլու
նուր : Ս է ազիմ սէվինճէրին
տէն՝ եէտի կիւն տահա օրատա
է յլէնտիլէր : () նտան սօղրա օլ
հայոց ազգընտ փէշկէշ վէրիլէն
իքի ազիզ ճգնաւորլարը՝ օ սուրբ
մարմինլէրէ խըզմէթքեար ալը
գօյուպ , քէնտի սուրբ գրիգոր
տրդատ թգրուլա պիլէ հէր թա
րաՔա ազմ էտիպ , սբ սեղանըար
վէ քահանալար օծել էտէր խտի :
Ս անքլար անապատլար ետիլպ
ճգնաւորլար չօղալտրրրտը : վէ
ճիւմլէսինի ալլահըն եօլունա տա
ւէթ էթմէքտէն տուրմազըտը :
() Լ ազիղին նասիհէթինտէն՝ չօք
տիրլէք տիւզէնլէք օլտու . չօք
պօրճըուլար վէ հափսլար ազատ
օլտուլար . չօք նաշէրի իշէր
մէն օլունտու . չօք զալումլար
խուլլարընը թէրք էթտիլէր :

դա

վէ

վէ ճիւմէսի պիր անատան տող
մուշ գարտաշ կիպի խտիլէր :

Ս է սուրբ գրիգոր Տէր Թարաֆ
տան օղանճրգլար տէվչերիպ
դպրատունլար եափտը . վէ իւսա
լէրինէ ուստալար Թային է յլէտի :

Ս է օ դրպրատունլարտա՝ քիմի
Տօռօմ ճա օքուրուտու , քիմի
ասորի՝ ճէ . զէրէ օ զաման պիզտէ
եազը եօղուտու . օ սէպէպտէն
Տայ լիսանընը՝ եա Տօռօմ եա ասո
րի եազը . ըյրլա եազարղարըտը :

Ս է պիղիմ այբբենական եազը
մըզը՝ սուրբ գրիգորուն Տայրպտ
օլմասընտան՝ իւզօթուգպիր սէ
նէ կէջախքտէ՝ երանելի Թարգմա
նիչէրիմիզ ալաՏըն շնորքու իլէ
փէյտաՏ էԹտիլէր :

Ս է երանելի սուրբ գրիգոր՝ ալ
լաՏըն քէրէմի իլէ՝ Տայրոց մէմ
լէքէԹինէ նիզամ վէրտիքտէն
սօղըա , զաման զաման տաղ պաշ
լարընա ճքըպ՝ աշակերտլէրի իլէ
ղէ

եապան եկրկրոն սաքին օլու-ր
տու: վէ օթլուղուլա կեչինիպ,
ճիւմէ հայոց միլէթի իչին ա
ղօթք հտէր իտի: Ս է պաղը քէ
րէ հնէր վանքլարը անապատլարը
կեօպէտիր իտի: վէ ալլահըն էմ
րինի քարոզէլ հտիպ, թէքրար
տաղ պաշլարընա կիտէր իտի:
Ս է սուրբ տրդատ թադաւորտա
է յի ամէլէրէ մուդայէթ օլուպ,
հէր թարաֆա՝ ալլահըն էմրին
տէն տրշարը իշ էթմէ յէսինիզ
տէ յի՝ թէնպէհէր վէ նասիհէթ
լէր եազանըտը: Ս է չգք քէրէ՝
տայրմա եանըմտա տուր տէ յի՝
սք գրիգոր լուսաւորիչէ ըիճա
լար հտէր իտի: Ս պքին սուրբ
գրիգորիոս՝ հալքտան ըայէթլէր
կեօրիւպ՝ գաֆիլ քէնտինէ մաղ
լուրլուք կելի յէ տէ յի՝ տաղտա
եապանտա կեզէր իտի: Ս է օլ
տրդատ սք թադաւոր՝ քէնտի թէ
վապիլէրի իլէ՝ վէ ճիւմէ իալդ՝

սբ գրիգորուն մուպարէք ճէ
մալինէ, վէ ինճիտէն մագպու
ճէվաճիր ճէվապլարընա գայէթ
իլէ Տասրէթ գալըպ՝ ազիմ գասէ
վէթլէր էտէրլէր իտի:

() Լկիւնլէրտէ պագըլար կէլ
տիլէր Թգրա խապէր վէրտի
լէր քի, երանելի սբ գրիգորուն
գայսէրի շէճրինտէ էքի սալէճ
էվլատը օլմուշ տուր • պիրինին
ատը վրթանէս, վէ օպիրինին պ
րիստապէս: Ա ըթանէս պեօյիւք
օղլու՝ տիւնեայէ կիրմիշ • վէ սօղ
րա քաճանա օլմուշ • վէ Մ ըրիւ
տագէս՝ քիւչիւքտէն պէրի ճըգ
նաւորլուք եօլունա Թալիպ օ
լուպ, տաղ պաշլարընտա ծոմուլա
պաքըլա տուրուրմուշ:

(Ը) Գր պունու իշիթտիկի կիպի
օ սաճաթ պիր մուճապէթլէվէ
նամէ եազըպ՝ իւջ փառաւոր իշ
խանլար կեօնտէրտի քի՝ Տարպի
ճէ էքիսինիտէ ալըպ կէլէլէր:

() Լ ի շնանլար տա վարտըւար՝ վեր
Թանկսի գայսերիտէ, վէ արիստա
գէսի կինէ գայսերի յէ եագըն
պիր անապատտա պուլտուլար :
Ս Է նամէ յի կեօտէրիպ տաւէթ
էտինճէ, արիստագէս անապատ
տան էնմէք իստէ մէտի : Թ ա՛ ք ի՛
ճիւմիէ շէճըլիսի ճէմ օլուպ
տէտիլէր քի՛ սէնին տաղտա ա
ղօթք էթտիկինտէն, օրայա վար
արդըն է քզալտըր, զէրէ ճօք քիմ
սէնին իսլահ օլմասընա սէպէպ
օլուրսուսուզ : վէ տահա պոււնա
քէզալիք սեօզէր իլէ ըիզա է
տիպ կեօնատէրտիլէր : Ս Է սէլա
մէթ իլէ կէլիպ Թադաւորուն
եանընա տախիլ օլտուքտա, ազիմ
մուհապպէթլէր իլէ տիլշատ օլ
տուլար : Ս Է օնտան սօղրա՛ Թա
գաւոր օ իքի ազիզ լէրի ալուպ,
երանելի սք գրիգորու արամաղա
չքտը : Թ ա՛ ք ի կէլիպ էրզինկէան
է յեալէթինտէ պիր անապատ տա
ղէ
պուլ

պուլտուլար : Ա ի չօք սէվինճ
լեր աղայըչար էթտիքտէն սօղ
րա՝ Թագաւոր նիեազ էթտի քի ,
ո՛վ երանելի սբ Տայրո՛ւտ՝ չիւն քի
պիղիմ իլէ տուրմաղա ըիզա օլմա
տըն , վէ պու տաղիստանլարաս
սաքին օլմաք միւրատ էյլէտին .
վէ պիղի կիւլ ճէմալինկտէն վէ
ազիզ ճէվապլարընտան Տասրէթ
գօտոււն , իմտի ըիճա էտէրիզ քի՝
պա՛րի սէնին պու արիստագէս էվ
լատընը՝ սանա պէտէլ՝ պիղէ Տը
գւոր առաջնորդ էյլէյէսին :
Երանելի սբ գրիգոր՝ Թգրոււն
ըիճասընը գապուլ էտիպ՝ օլ իզ
զէթլի արիստագէս էվլատընը ,
Տայոց իւղէրինէ քէնտիսինէ պէ
տէլ եպիսկոպոսապետ ձեռնա
դրե՛լ էյլէտի : Ա ի օլ արիստա
գէս սուրբ Տայրապետ՝ իզէթլի
փէտէրինէ ույկոււն օլուզ , պտղ
լատը ալլահըն քէլամընը ճիւմ
լէսինէ վազ էթմէկէ :

Ս Է երանելի սբ Գրիգոր լուսա
նորից խիղճ զաման օլուր կեղեր
վաղ հտեր իտի, վէ զաման օլուր
կիտեր անապատլարտա սաքինն օ
լուրուտու: վէ ազիզ վախճա
նընատաք՝ Գրիգ կիւնտէ պիր
քերէ եհմէք քէնտինէ ատէթ էյ
լէտի: Ճիւմէ շէյին դատիրի
ալաս՝ կեօրքի Գուլունա նէ՝
Գուլվէթլեր իհսան հտեր:

Ս Է երանելի Թգրտա՝ տայրմա
ալլահըն օրէնքինտէ օլուպ՝ ճրգ
նաւոր կիպի կեջինիր իտի:

Ի շէլէի սբ Գրիգոր | Գաւառուրի
Ս Գիւմիէլ () Ըմաք որբ:

Ի ղէթլի սբ Գրիգոր | Գու
սաւորից Տայոց Տայրապետ
պունճա չարչարանքտան վէ զաս
մէթատէն սօղրա՝ նիճէքի ղէքր
էյլէտիք, ինսան կեօզիւնտէն
նիհան օլուպ, տաղպաշտարընտա
եապան եհրլերտէ իւրտսուղ

Լ ղէ մէ

մեքեանսրդ կէզիպ, տայրմա ալ
լահա աղօթք էտէր իտի:

Սէօյլէ նագլօլունուր քի, նի
կիոյ ժողովքունտան էվվէլ
նէչէ օլուրուտու քի՝ տաղտան
էնիպ՝ պազը վանքլարա վարուպ՝
ալահա մագպուլ օլան ամէլլէրի
թարիֆ էտիպ, կէնէ տաղա կի
տէր իտի: Ապքին սուրբ արիս
տագէս հայրապետ՝ սբ լուսանօ
րիչին քիւչիւք օղլու՝ նիկիոյ ժո
ղովքունտան կէլիպ, նիկիոյ ժո
ղովքունտա եազը լան հանա
տամքը երանելի լուսանօրիչէ
կեօստէրիպ, օլ տախի պէյէնիպ՝
իսկ մեք փառանօրեացուքու տէ
տիքտէն սօղրա, տաղա կիտիպ՝
գայրը ինսան իւզի կեօրմէտի:
Արղինկեան սէմթինտէ՝ հայճա
սեպուհ լեառն տէնիլէն տաղտա՝
պիր արտըճ աղաճը գօվուղունտա
աղօթք էտիպ՝ օրաճը քտա սպքին
օլուրումուչ: Ա է պի էմր իլահ՝

միւսպարէք վախճանը եկեթիշտիք
տէ՛ք քէնտիսինէ մալիմ օլուպ,
օլ աղաճ գօվուղունտա աղօթքա
տուրուպ, էօյլէճէ այեաղ իւզրէ
ազիզ ճանրնը ալլահա կիւլ կիպի
թէսլիմ էյլէտի. քի աօլա քիմսէ
կեօրմէտի. Ս է պիր կիւն՝ պիր
գաջ չօպան օրալը քտան կէջէր
իքէն՝ պագտըլար քի՛ աղաճ գօվու
ղունտա՝ միւշէք քէլ ագ սագալլը՝
իրի պօյլու՝ հէյպէթլի իւզլիւյ
նուր շէհրէ պիր քիմսէ՛ այեաղ
իւզրէ՛ գաճազան էլինտէ՛ ճա
նրնը թէսլիմ էյլէմիշ էմմա,
հիջ էօլմիւշէ պէնկղէմէզ.

(Օ) Լ տէմ չօպանըար՝ պու թէքին
ատամ տէկիլ տիր՝ պէլլի՛քի՛ ալ
լահըն մագպուլ գուլլարընտան
տըր տէյիպ, օլ գօվուղուն իւ
զիւնէ թաշտան տուվար էօր
տիւլէր. քի հայվան վէ գուշ
վէ ճանավար եանընա վարըպ
օլմայեա քի ինճիտէլէր.

ըթ վէ

Այն հայր զաման էօյլէճէ գա
լու , պիր կիւն գառնիկ ատլը
պիր ճգնաւորուն տիւշիւնէ կէ
լիւ , պէնի Քալան աղաճըն գը
վուղունտան կէլ չքարտա՝ գե
րեզմանա գօ տէյի ճէվապ էյ
լէտի : () Լ տախի տիւնեպէրճէ
սէվինէրէք՝ վարաղ օրաճըքոա
էօյլէ փպք սէլիմ պուլտու քի ,
սանրըսըն հէնիզ ճան Թէսլիմ
էյլէմիշ : () Լ տէմ եհրին հալ
քընա տու էյլէյիւ , ազիմ իզ
զէթլէր իլէ կեօթիւրիւպ գե
րեզմանա գօտուլար : քի շիմտի
օ՛ եհր՝ Թորթան վանքը տէնիլի :
Այն չօք միւճիւզէթլէր օլուպ՝
չօք հաստալար վէ չօք քեօթրիւմ
լէր , վէ սարա տէրտինէ կիրիֆ
տար օլանլար , վէ Թիւրլի Թիւրլի
մարազլըլար շիֆա պուլտուլար :
վէ ալաճ ազիմ իլչան հազրէթ
լէրինէ շիւքիւրլէր վէրիւպ՝ չօք
հէմտ ու սէնա էթտիլէր :

Ի մտի՛ պիզ տախի իւզիւմիւզ
էհրէ սիւրէրէք ալլահ Տաղ
րէթլէրինէ նիեազ էտէլիմ քի,
օլ Քաղիլէթլի նք Տայրապետին,
վէ ազիզ հուիսիմմէ կոյսուն,
վէ նք գայիանէնին, վէ պիլէլէ
րինճէ օլան կոյս նահատակարըն
չէՔայէթի իլէ՛ պիզիմ կիւնաս
ըա հատալանմը ճանրմըզա շի
Քա էյլէյէ: Աննի՛ էթտիկիմիզ
կիւնասըարա թողուի վէրէ:

Սէ հէրնէ կիւնասա միւպթէլա
օլմուշ իսէք՝ պիզի օլ ալլաք
խուլարտան ինէլաս էյլէյէ:

Մաղրուլուքտան, հասիւտիւք
տէն, տառըմազտան, թէմպէլ
լիքտէն, թամաստան, պօղազ տէր
տինտէն, զինաքեարըլքտան • քի
պունըար կիւնաս ճէշմէսիտիրլէր •
ճիւմլէսինտէն պիզի էզաս էյ
լէյէ: Սէ պու նք հաւատքտա՛
վէ նք լուսաւորիչին օրէնքինտէ
հաստատ սպլայեա ամին:

Տաճարացի Խորագրաբանութիւն

Պաւրածը բտա սբ Լուսանո
 ըրչին ազիզ պատմութիւնու
 ալահըն էհասան կէթիրմէսի իլէ
 մախթասարիճէ թէմամ օլտուք
 տա , լուսանորչի օլան էղբայրա
 ըրմա պէնիտէ պիլէ դաթըպ՛մու
 հապպէթ իւզոէ պիր դաչ սթէ
 միմ վար ալթ քի իստէր իստէմէզ
 տի յնէմէլիսիլ :

Ա է պու տուր քի , պիզիմ պու
 տուրք հաւատքա կէլմէմիզ իչին
 սբ գրիգոր լուսանորչ ալահըն
 բէրէմիլիլէ նէ տէկնի ջարջարանք
 ըսր չէքտի , վէ ալահ պիզի նէ
 գատար սէվտի քի պու ազիզ
 սբ հաւատքա արժանի էլլէտի ,
 պուկարը հէփ մուպարէք գու
 լաղնորզ իլէ պու քիւչիւրէքճէ
 գիրքտէն իշխտիպ վուգուք օլ
 տունուզ Լմտի պիգալըմ պիզտէ
 էլիմիզտէ հազըր պուլունմուշ
 ճբ

պու ազիզ հաւատքըն գըյմէթի
նի նէ գատար աղնայեօրուզ :
Իս է քէնտիմիզինն աւետարանա
կան թէնպիհի, վէ սուրբ առա
քեալարըն, վէ հայրապետէրին
գուրտուղու օրէնքի՝ կէրէկի կի
պի հանկիմիզ պիլիեօրուզ :
վէ պիլմէ յինճէ նիճէ թէ քմիլ
էթմէլիյիզ : վէ թէ քմիլ էթմէ
ինճէ՝ նիճէ քրիստոնեայ օլ
մուշ օլուրուզ : Ե յինտի էօյլէ
պիլմէլիյիզ քի, քրիստոնեալըլըն
շարթընը ազպուչուք գատարը
մըզա կեօրէ աղնասագ կէրէք :
զէրէ աղնանմատըք շէ յին գըյմէ
թինն նէ շէ քիլ պիլսէք կէրէք :
Ե իմտի հէփիսի շէօյլէ տուր
սուն, պիր քրիստոնեայ իւզիւնէ
տօղրու իսաջ չքարմասընը պիլ
մէսէ՝ պեօյիւք այլփ տէկիլմի :
գբումագ տէ յիլ քի՝ գբումագ
պիլմէմ տէ յէսինն : վէ պիր ինճէ
աղնայրշ տէ յիլ քի՝ ագլըմ էէ
ճԳ

Թիշ

Թիշմէզ տէյէսին . գօբգօլայճա
պիր շէյ եբէն , պիլէնի նատրը
պուլուհուր . Տէյիւքի սալթ օ
քումագ պիլմէյէնլէր իչին սեօյ
լէրիմ , օքումագ պիլլայ պիլլէիճ
օլան տախի պուլուհուրքի՝ տօղ
րու խաջ չքարամագ . վէ պեօյիւք
էքսիքլիք աիր . Ա է նէ սէպէպ
տէն գայրը շէյի գօյուպ պու
հու անկտրն տէրսէն , ճնուհ ի
չին քի , քրիստոնէական չա՛ատ
քըն Թիշմէլի պու տուր . էն էվէլ
պուհու էօյրէնիպ , սօղըա գայրը
լարըն էօյրէնմէք կէրէք :

Գայրը միլէթ պիզէ տախլէ
տէրքի պիր խաջ չքարամագ պիլէ
պիլմէզլէր . եա պու ինօաֆ ու
լայիգ մըտըր . սուրբ լուսանորիչ
պուհա գայրը օլմըմու :

Պիր խաջ չքարամագ պիլմէյէն
գայրը շէյի նէշէքիւ պիլսէ կէ
րէք : եա պուհլար պիզտէն սօ
րուլմագմը . օօրուլուր եղբայր
ճ՞

սօրու ընդ , վէ նիչին պիլմէ տին
տէ յի գաղէս օրունուր
'Նէտէն տիր քի' սէնասաթընա
լազըմ օլան շէյլերի , վէ գայրը
նէչէ տասա լազըմ օլմայան շէյ
լերի մուգայէթ օլուս կօյրէն
միշին , վէ հաւատք իչին իքթիզա
օլան շէյտէն ապլա խապէրտար
տէ յիլ սին : Պու եօլ իւզրէ չօք
սեօզ վար սեօյլէնէ ճէք , լաքին
չիւնքի էկէր ալաս էհասն պու
եուրուրսա , իգթիզա օլան պիր
գաչ շէյ իչին մուխթասարիճէ
պիր քիւլիւք գիրքճիյէզ կինէ
թիւրքճէ տիւզմէք միւրատըմըզ
տըր , շինտիլիք իւզլիւմիւզէ խաչ
չքարմանըն շարթընը սեօյլէյիս ,
սեօզիւմիւզէ գաթ վերէլիմ :
Ս է խաչ չքարմանըն շարթը
պու տուր քի , էլիմիզի տեօրթ
եհրտէն' գայրը եհրէ կեօթիւր
մէսէք կէրէք : Ս է պու տեօրթ
եհրին էվէլի աննըմըզտըր :
ՃԵ

Ի քինճիսի իւրէք իւստիւտիւր :
քի գուշաղըն իւստ եանը տըր :
Ընչիւնճիսի՝ սօլ մէմէնին իւստ
եանը տըր : Տեօրտիւնճիսի՝ սաղ
մէմէնին իւստ եանը տըր :

Պու տեօրթ եէրտէն՝ գայրը եէ
րէ էլ կեօթիւրիւրսէք չքարտը
ղմըզ խաչ էյրի օլուր :

Ս է պու տեօրթ եէրէ՝ պիրէր
քէրէ էլ տօգանտըրմալըյը :

Նիճէքի պաղըլար՝ իւրէք իւս
տիւնէ էլ կեօթիւրաիւքտէ՝ պիր
գաչքէրէ օրասընա տօգանտըր :

Ս է պաղըլար էլինի սալթ իւչ
եէրէ կեօթիւրիւր . պաղըլար
տախի՝ հէմէն պիր աննընա գօր

պիր տէ գուշաղընա : վէ տախի
ջօք թիւրլիւյ թիւրլիւյ էտէրլէր :
քի պունըլար հէփ եօլտուզ տուր :

Սոզրու խաչ չքարմիգ տէկիլ տիր :
Ըղաճտանե եա պիր գայրը շէյ
տէն պիր խաչ եափսան , տեօրթ
գօլունու նէ կիւղէլ էնտամը

ճզ

ույտուրուրուսն • եա իւզիւնիւն
խաչընրտա օնա ույտուրսանա •

օլ եափրւան խաչար պիզէ եէ
Թէր էօրիւնէկ տէկիլ մի:

Ս է նիճէ քի՝ օլ խաչըն գօլու
տեօրթ տիւր , խաչ չքարմաքտա՝
տէնիլէն սեօզ տախի տեօրթ տիւր

քի հէր գօլունտա՝ պիլիւն տէմէ
լէ յիզ • Պիր շէյէ պաչարսագ ,
պու տեօրթ սեօզի տէրիզ :

Յանուն հօր ॥ և որդւոյ ॥ և հո
գւոյն ॥ սրբոյ :

Պիր շէյ գբույուպ Թէմամ էթ
տիքտէ , նիճէ քի սաղմոսուն հէր
փառքընտա կիւնէ պեօյլէ տէրիզ :

լաքին՝ յանուն եէրիւնէ՝ փառք
տէրիզ • քի կէնէ տեօրթ սեօզ
օլուր : եանի պու շէքիլ :

Փառք հօր ॥ և որդւոյ ॥ և հո
գւոյն ॥ սրբոյ : Ս է պունուն ար

տընճա՝ պու նիհայէթ սեօյլէնիլր :
Լ՝ յԺմ և միշտ , և յա՛խտեանս ,

յա՛խտենից , ամէնս
Ճէ Պու

պու վէճ իւզրէ՛ սբ Վրիգոր
լուսաւորիչ՝ կեսարիալը տէնիլէ
պիլեր : Ա է օլ աղիզ կեսարիա
Թօհրաղընտան՝ ալլահ պիղէ իւջ
պեօյիւք քէրէմ էթմիշ տիր :
Լն է վիլէլէ պու քի , ճան կեօ
զիւմիւզի աջան սբ գրիգոր լու
սաւորիչ օրատան զուհուր էյլէ
տի : Վ քինճիտի պու քի , սուրբ
յօհաննէս կարապետին , վէ սբ
աթանազինէ հայրապետին աղիզ
մարմինդերինի սուրբ զլոնդէս
պատրիարգ՝ գայսէրի շէհրինտէն
հայոց միլլէթինէ փէշքէշ վէրտի
քի պիւթիւն տիւնետ օնա պահա
օլամազ : Իւջիւնճի պու քի ,
օլ իքի աղիզ ճգնաւորլարը պի
ղէ պարգւք էյլէտի քի , նորըն
ծայ հայոց միլլէթինէ կրօնաւ
որուք Թարիքինի Թամամ Թա
լիմ էթտիլէր : Ա է տահա պոււն
լարտան սօղրն , բարսեղ կեսա
րայի եօթալոյս սբ հայրապետ ,
ճթ
ԳՐԻ

գրիգոր անճաբան, վէ գրիգոր
նիւսացի տին ուլուլարումը՝ օլ
ազիզ շէհիրտէն զուհուր էթմիշ
լէր տիր: քի օլ ազիզլէրին գիրք
լէրինի հայճայեա թէրճումէ է
տիպ, շինտի յէտէք զքուր վայել
լէլ էտէրիզ: Ա է սուրբ բարսեղ
կեսարացիներն տաղավար կիւնլէ
րի իջին՝ ուզուն ուզուն աղօթք
լարը վար: քի ճաշու գիրքիմիզտէ
եազըլըպ, կիւնի կէլտիքճէ եկե
ղեցիտէ զքունուր: Ա է տին
ուլուլարումը տէտի յէք՝ տէլիլ
քի հէմէն պունլար տըր: իլլա
կեսարիա շէհրի անկըտըղը իջին
տիր՝ քի պու ազիզլէր զէքը օլ
ունտու: Ա է սք կարապետին
եարը մարմինի հալա օրատա եա
թըր: քի հալա հայոց էլինտէ օ
լուպ՝ պայծառ պատուական վանք
տըր: քի կեսարիոյ սուրբ կա
րապետ վանքը տէնիլեր:
Ա է նէչէ տահա սուրբլար եա
թ

Թաղը օլմաղը լա, միւ պարէք Թօփ
րագ՝ աղիզ մագամ տըր :

Ս է ջիւն քի պու խաքիր էտնա
գուլունուզուն տախի ապը օլ
կեսարիա Թօփրաղընտան տըր ,
օլ էեալէթտէ օլան Տայճա պիլ
մէյէն եղբայրլարումա պու քիւ
ջիւրէք գիւրքճիյէզի փէշքէշ
էյլէտիմ մագուր օլա :

Լ կէր մագպուլա կէշէրսէ ,
(նիճէ քի զէքր էյլէտիք)

Լ լաՏըն քէրէմի իլէ պիր Տը
գևոր շէյէ տաՏա էլ վուրմագ
միւրատըմըզ տըր :

Ս է Սուրբ Լըրրորդութիւն
և մի Լճուի օլան Լ լաՏ
Տաղրէթլէրինէ՝ Փառք Պատիւ
Լըրիւպագութիւն Յաւի
տեանս յաւիտենից
Լ լաՏն :

Լ լաՏ կէօզիանի պիլ էօլու նոս :

Լ լաՏ սաղընը սօլու նոս :

ՃԺՍ

Պ— գիրքի եագլ օրոնան Պ— շէլըն
շէյլերի Յանի Գըր :

Մ— նակըն հայոց սէմթինէ կէլիպ
խոսրովու էօլտիւրմէսի ॥ Ժ

ՍԷ գրիգորու Թայեասը ալըպ
գայսերիյէ գաջմասը ॥ ԺԲ

ՍԷ գրիգորուն հաւատքը տըր
դատա պէյան օլմասը ॥ Ժ

ՍԷ գրիգորուն օնիքի շարջա
րանքընըն իփտիտասը ॥ ԺԳ

ՍԷ լուսաւորիչին խորվերապա
պաղլը պրաքըլմասը ॥ Խա

հօիփսիմէ կոյսուն, վէ պիլէօլին
ճէ օլանլարըն նագլի ॥ ԽԲ

Տրդատըն խոզ օլմասը, վէ սբ գրի
գորուն վերապտան չ.բ ॥ կԳ

ՍԷ գրգրա սբ Լ ջմիածին իչին
կեօրիւնէն տեսիլք ॥ ՏԲ

ՍԷ գրգրուն գայսերիյէ վարըպ
հայոց հայրնտ օլմասը ॥ Զ

ՍԷ գրիգոր հայոց աղգըն հալ
քընը մկրտել էթմէսի ॥ ԶԲ

ՍԷ լսւորիչին աղաճ գօլուղուն
տա աղիզ վախճանը ॥ ԴԷ

Տարցմանը Աբեոյն Վերգորի Լ
ասանորչին ընդ հրեշտակին:

ուրաճգտա մաղխմ օլա քի
պու քիւչիւրէք գիւրքճիյ
էզին պու իւչիւնճի քէր
րէ պասմա օլաճաղընտա ,

պիր գաջ եղբայրլարըն խընդիւրք
էթմէսի իչին , երանելի սբ գրի
գոր լուսանորիչին՝ հրեշտակըա
էթտիկի Տարցմունքու , վէ տա
հա պիր գաջ Քայտալը շէյլեր
պիլէ գօմաղա միւրատ օլունտու .
Քի օքույան վէ տիյնէյէն ճան
լար՝ պունլարտանտա նիչէ հիւ
սէ ալալար :

|| Է նիճէ քի պու գիւրքճիէզին
տօգսանեէտի քեահատընտա
զէքր օլունտու քի , երանելի սբ
գրիգոր լուսանորիչիմիզ՝ սբ ա
րխտադէս ազիզ միւպարէք օլ

Լ

ճժգ

լու

լուսու քէնտի եհրինէ գօյուպ,
 հայոց աթուուսու ոնա թէսլիմ
 էթտիքտէն սօղրա, քէնտի ազիզ
 երանելի՝ վարրպ տաղ պաշարրն
 տա սաքին օլտուղու էսնալէր
 տէ, գրրգ կիւնտէ պիր քէրէ եէ
 մէք եէմէք քէնտինէ առէթ էթ
 միշ խտի. նիճէ քի սահիհ պատ
 մութիւնլար սեօյլէմիշէր տիր:
ՕԼ գրրգլարրն պիրինտէ, մախ
 սուս աղօթք աղաչանք էթտի քի՝
 տր ան ճիւմէնին եարատրճրսը՝
 սէնին ազիզ սբ հրեշտակարրն
 տան պիրիսինի կեօնտէր քի,
 կէլէ պանա արդարլարրն վէ մէ
 ղաւորլարրն կիտէճէք եհրլէրի
 նի, վէ նէ՛շէքիլ օլաճագլարրնը
 պիլտիրէ: Քի հրեշտկ՝ ատամրն
 ճանրնը ալտրղը զաման նէ՛շէքիլ
 կեօթիւրիւր, վէ նէրէյէ կեօ
 թիւրիւր, վէ կիթտիքլէրի եօլ
 լար նիճէ տիր: վէ ճանլարա գար
 շը կէլէն գլլէրին ճէնկի, վէ
 ճժի

2
 108-1-22

տաճա պուճուճն կիպիլէրի՝ պէն
սորսուգճա՝ պիլտիրէ օրանա :
Խօշ՝ օլ աղիզին՝ Տրեշտակըւր ըւա
զաման զաման կեօրիւշմէսի էք
սիք օլմաղ ըտը , լաքին պու արզու
իչին մախսոււս խնդիրք է յլէ յիպ
նիպ է յլէ տի : ॥ է պուճուճ նէ
տէն պիլտիրէր տէրսէն , պեօյլէ
տիրէր քի , արխատագէսէ քի նէ
է կէլեր կեօրիւնիւր սեօյլէշեր
մխիթարել էտէր իսփ , գայրը
սեօյլէր արատընտա՝ պուճուճ տա
նագլ է յլէ միշ տիր • քի օտա
գայրըսընա սեօյլէ միշ տիր :

Նիճէ քի օլ երմեշի՝ խորմիրապ
տա իքէն , Տրեշտակըւր կեօրիւշ
մէսի , կինէ քէնախնտէն նագլ
օլունմուշտուր : Լաքսա՝ քէնախ
սեօյլէ մէսէ , քիմ պիլէ պիլիրաի :
॥ է տաճա պուճուճն կիպիլէրի՝
պեօյլէ օլմուշտուր :

॥ է անուի՝ քի սրթ գըւա խըն
դիրք էտէնլէրէ իշխաիճի տիր ,
ճճէ քէն

քէնտի ազիզ գուլունուն խըն
 դիրքինի գապուլէտիպ , երկ
 նային սբ հրեշտակլարտան պի
 ըխտինի կեօնտէրտի քի , կէլէ
 սբ գրիգորու իրշատ էյլէյէ .
 Ա է կէլիպ օլ սբ հրշտի տէտի ,
 ո՛վ գրիգորիէ , իշտէ սէնին խըն
 դիրքին իչին անութիւն պէնի
 սանա կեօնտէրտի . իմտի նէ սօ
 ըաճաղըն վարըսա , սեօյլէ քի
 տէյէյիմ սանա .

Սորբ I ոսասւորիչ ին հրեշտակա սօր
 ճաշա պաշտարըլըլը րըր :

Տէտի սբ գրիգոր , եւ՛ ազիզ սբ
 հրշտի այ , ինասանըն ճանը թէ
 նինտէն չըքտըղը զաման , կէնէ
 շինտիքի կիպի հէր շէյի թանը
 մասը պիլմէսի վարմը :

Տէտի սբ հրեշտակ , պէլի . կէնէ
 շինտիքի կիպի հէր շէյի թանըր
 պիլիը նէ քի քէնտինէ մախսուս
 տուր . վէ քէնտինին օնտան սօղ
 ճիզ

րա նէ հալիւզրէ օլաճաղընը օ'
տահաթ տույեար : Այանի արդար
խէ , տույեար քի նէ' շէ քիլ փառ
քա արժանի օլմուշտուր . մէ մէ
ղան' որ խէ , քէզալիք տույեար
է. քէճէ. ք ջարջարանքընը :

Տէտի սբ գրիգոր , ճանն նէ' շէ
քիլ շէյ տիր : Տէտի սբ հրշոկ
արդարընն ճաննը ըյս կիպի տիր
քի կիւնէշ կիպի ըշըւար . նիճէ
պօղոս առաքեալ տէտի քի , տըշա
ըքի ատամըմըզ պօղուրուր լա
քինն , իշէրիքի ատամըմը տահա
ղիտէ կիւզէլէնիւր : Տշարըքի
ատամ տէյի Թէնն իշէնն տէտի .
մէ իշէրիքի ատամ տէյի ճանն ի
շինն տէտի : Ա շ մեղան' օրունն ճա
նը գարանըդ տուման կիպի ջիւր
քինն կեօրիւնիւր . զէրէ կիւնաս
իշիննտէ գարարմշ տըր :

Տէտի սբ գրիգոր , մեղան' օրունն
ճաննընը նէ' շէ քիլ պլսսընըզ :

Տէտի սբ հրէշտակ , մեղան' օրունն
ճիէ

ճա

Ճանրնը արմաղա կէլտի յիմիզ զա
ման՝ գաթը խըշմըւ Տէյակէթը
կեօրիւնիւրիւզ . վէ էլիմիզտի

Տրեղէն սուր կեօրիւնիւր:

Օլտէմ պիզի կեօրաիւղի կիպի՝
գօրգուսուստան տիլի պաղլանը
կեօզէրին գափար . պաշընը սագ
լար . իւզիւն չէվիրի . էօթէ պէ
րի գաջընը , լպփին աւլա գաջը
նամազ . զէրէ Տէր Թարաֆտան

կեօրիւնիւրիւզ քէնտինէ : Աէ
օլ զաման ճան կեօզէրի աջըլը
քի , կիտէճէք սքլէթ գարանլըդ
եօլարընը , վէ չէքէճէք սէրէն
ճամլէրինի Տէփ էշքեարէ կեօ
րիւր :

Պագար սոյլարընա էվլատ
լարընա վէ տօստլարընա . աղար
եալվար օլուր՝ աման չաղըրըր քի
պէնի գուղթարընը :

Լպփին
օնլար՝ պունլարը աւլա տույմազ
լար . զէրէ տիլի պաղլը տըր :

Քէնտի սանըր քի սէսի չքար
եալվար օլուր . անճագ նէ սէսի

ճօր

Էքար , նէ սեօղիւյ աղնանըր .
վէ պիղի քէնտինտէն գայրը՝ օն
տա օլանլար կեօրէմէզ :

Տէտի սբ գրիգոր , ճանը հրեշ
տակ մը ալըր , եօքսա քէնտի
քէնտինէմի սեօքիւլիւր :

Տէտի սբ հրեշտակ , ճանը աղըրսը
սեօքէր , տէ հրշտի ալըր կիտէր :

Տէտի սբ գրիգոր , մեղա՛որուն
ճանը նէ՛ գլըդտա տր : Տէտի սբ
հրեշտակ , նի՛ ճէ.քի տէտիմ գարա
տուման կիպի տիր . վէ կիւնաս
լար իչինտէ գարի օլուպ , շիւրիւի
մուրտար շէյլէր կիպի գօգար
քի եանընա վարըմազ :

Տէտի սբ գրիգոր , եա արդարըն
ճանընը նէ՛ շէ.քիլ ալըսընըզ :

Տէտի սբ հրեշտակ , արդարըն ճա
նընը ալմադա կէլտիխիզ զաման
նի՛ ճէ.քի պիր քիտնէ պիր քիմ
սէյլ տիւյիւն էվինէ տամէթ
էյլէյէ , օնուն կիպի ահեստէ
ահեստէ թարդը թարդը սելամ
ճիթ

վերերէք վէ կիւլեր իւզ կեօս
տերերէք կեօրիւնիւրիւզ. պույ
ուր կիտէլիմ տէյերէք. քի սէնի
արքայութիւն շէնլիյինէ կեօ
թիւրսէմ կերէք: Ա է օլ արդար
ճան՝ պիզի կեօրտիւկի կիպի ,
ճանըլա թէն իլէ սէվլինմէ յէ պաշ
լար . զերէ պիլեր քի՝ քէնտինի
պու կէչիճի Քանի տիւնեանըն
թիւրլիւյ թիւրլիւյ զաճմէթին
տէն , դրախարն թիւքէնմէզ սօնզ
սուզ շէնլիյինէ վէ զաճմէթսիզ
ըւաճաթըղընա կեօթիւրէճէիզ
կէչիճի տիւնեատան վէ ինսան
լար իչինտէն , գալըճը տիւնեայէ
վէ հրեշտակլար իչինէ ու ջուրապ
կերէք տիր . օնուն իչին սէվլինի
շաղ օլուր : () Լ զաման ալը ըզ
օ արդար ճանը՝ ջօք ջօք իզէթլեր
իլէ կեօթիւրիւրիւզ . Ա է էվ
վէլքի աստիճանտա դեւեր գար
ը կէլիլեր . լաքին արդարըն
ճանընա աղա եազլաշամազար
ճի

Օ կրէ արդար ճանրն կիւնէշ
 կիպի փառլամասընտան՝ դեւէ
 ըն կեօղէրի գամաղըր քի աս
 լա պադամազար : Ընճագ օնու
 կեօրիւրէր քի , արդարըն տիւի
 Տէր զաման ալլահա փառաբանու
 թիւն վէրմիշ . վէ տայմա ալլահա
 մագպուլ է յի սեօղէր սեօյլէմիշ
 քի աղզընտան քէմ սեօզ խէթա
 սեօզ չքմամշ : Ը լի աղքատարա
 ողորմութիւն վէրմիշ . վէ տայլմա
 բարեգործուի էթմիշ : Ը յաղը՝
 եկեղեցիէ կիթմիշ . վէ նաչարլա
 ը կեօրմէք իջին զահմէթ չէք
 միշ : Ը է կեօրիւրէր քի , արդա
 ըն տայլմա քահանայա խոստո
 վանել օլմասը՝ պէլինտէ գլըճ կի
 պի տիր . վէ սք հաղորդութիւն՝
 ճան պարմաղընտա՝ ճէփահիր հա
 թէմ կիպի Տեօթիւմ կեօսթերիր .
 () Ը տէմ ճիւմէ դեւէր մաթ օ
 լուպ Տէյպէթտէ գալըլար . քի
 ասլա ետղլաչմաղա գատըր օլա
 մագլար .

Ճիւս

Ի քինձի աստիճան՝ գարանըդ
զուլու մաթ տըր քի պիր գարան
ըդ օնա պէնկզէ մէզ ւաքին ար
դարըն ճանը Տիչ գօրգ մազ Գէրէ
քէնտի կիւնէշ կիպի փառըլտար
վէ կիտէճէք էօլարը կիւնտիւզ
կիպի այտըն կեօրիւնիւր Իլա
մեղանորա գարանըդ տըր ։

Իւջիւնձի աստիճան՝ գայէթ վէ
գայէթ սօղուգըւզ պուզըւզ
տուր ։ Իլա արդարըն ճանընա
ասլա սօղուգ տօգանմազ Գէրէ
քնուն մուհապպէթի քէնտինէ
էօլէ ըսընմազ վէրմիշ տիր քի ։
տիւնեա պիւթիւն պուզ օլսա ։
օնա սօղուգըւզ տօգանմազ ։
Տեօրտիւնձի դաթ՝ գայէթ վէ
գայէթ Տէրարէթլի ակէշէր
տիր Իլա արդարըն ճանընա սէ
րին միլայիմ հաւա տըր օ Տէրա
րէթլեր օնա ասլա Տիչ տօգան
մազ ։ սապաս վադթինին ըիւզկեա
րը կիպի սէրին տօգանըպ սէֆա
պաղը շար ։

Պէշինձի գաթ՝ գայեթ վէ գայ
եթ տառ իզէր վէ սրբէթ եօյ
լար տրօ . քի պիր սրբէթլէրէ
պէնկղէմէզ . լաքին արդարըն
ճանընա պօլ իզէր վէ աչք եօյ
լար տրօ : Լ՝թընձը գաթ՝ կիւ
նէշտէն տաճա նուրանի քէմէր
քէմէր նուրլար տր . քի արդարըն
ճանը օրայեա վարսդտա , սէվլին
ճինտէն շաշար զմայլէլ օլուր :
Լէտինձի աստիճան՝ Տրեշտակլա
րըն տուրագլարը տր . քի արդար
ճանը կեօրտիւքլէրի կիպի՝ սէվլե
նիր շազ օլուրլար . քի ծնլարըն
կեօզիւյ տայլմա պագար քի նէ
զաման պիր արդար ճան կէլեր
տէի : Ա է նէ գատար քի արդար
լար իչին սէվլինիրլէր , օ՛ գատար
տա մեղանորլար իչին թէէասիւՔ
հտէրլէր . եանի տրամել օլուրլար
Ա էքիզինձի աստիճանտա՝ տէրու
թիք զօրութիք տուրլար . ծնլար
տախի՝ արդարը կեօրտիւքլէրի
ճիգ կի

կիպի, սէվինիպ շաղ օլուպ, սաղ
մոս տէյերէք վէ ալաճա փառա
բանութի վերերէք իղէթէր ին
գարը ճարար. վէ Տօշ կէլտին
սէֆա կէլտին տէյերէք սէլալ
լարար. օլ տէմ օնտա օլան շէն
լէք շէթարէթ՝ տիլ ին թապիր
օլունուրմու. Սէ օնլարլուա
կէլտիքտէն սօղրա օլ արդար ճան
կիտէր երկնաւոր թագաւորուն
էօյիւնէ երկրպագութի էտէր:
() Լզաման իշիտիր օլ աղիղ մի
պարէք սէսի, վէ արդարլարն
ուամուա էթտիկի աւազը քի,
Տօշ կէլտին պէնիմ աղիղ գու
լում. շինտէն կէրի շաղ ըռաճաթ
օլան կէրէքտիր տիւնեանըն զաճ
մէթինտէն, վէ թէնտէ իքէն ճէք
տիկին էլէմէրտէն. Սէ նուր
տան տիւղիւլիւշ՝ կէօրիւլմէմիշ
լիպասլար կէթիլիպ կէօստէրիւ
լէր Տրեշտակլար քի՝ պու լուսե
ղէն պատմուճանլար Տէֆ սէնին
Ճիդ

իչին տիր: Ա, է զաման քի ճանլար
Թէնլէրինէ գաւուշուր դատաս
տան կիւնիւնտէ, օլ զաման սէն
պու լիպասլարըլա տօնանսան կէ
րէք տիր. շինտիլիք վար ըռահաթ
լան տիւնեանըն մէճնէթինտէն:
Ա, է օնտան սօղրա՝ ալըր կէօ
Թիւրիւրլէր հրեշտիլար օնուտա
օպիր արդար ճանլարըն իչինէ
քի դրախտըն գարշըսընտա տըր.
տէ օրատա նք ճանլարըլա տայը
մա սէմինիր շաղ օլուր. ալըհա
տայըմա օրճնութի փառաբանու
թիւն վէրէրէք:

Տէտի նք գրիգոր, եա մեղան
րուն ճանը նէ՛ շէքիլ կիտէր:
Տէտի սուրբ հրեշտակ, փէք չօք
պղգլէթ մէշագգէթ ճէքէր:
Լ, վիլէլքի աստիճանտա՝ գէլէր
ճէքիրիէ կիպի հիսապսըղ չօք
լուղուլա գարշը կէլիպ եօքլար
լար քի քէնտի ամէլէրինտէն ա
մէլ պուլուսուրմու օ կիտէն
ճիւն ճան

Ճանտա: Ա է դեւերին ջօքլու
ղու՝ քի պեօլիւք պեօլիւք տիւր,
Քիմիսի հպարտութիւն էթտիր
մէ յէ թային տիր սադայէ լտէն:
Քիմի նախանձութի: Քիմի բար
կութի: մէ քիմիտէ օ պիր կիւ
նահլար իջին մէսվէսէ մէրմէսինէ
թային օլմուչ տուր: Քի պուն
լարն հէր պիր պեօլիւկիւյ՝ մէ
ղաւորուն ճանրնա պաշգա պաշ
գա գարշը կիլիպ, չաղբրբր պա
ղբրբրլար շամաթա էտէրլէր քի
պու ճան պիգէ խրղմէթ էթմիշ
տիր՝ պիղիմ տիր նէրէյէ կեօ
թիւրիւրսիւն տէյի հրեշտակըն
էլինտէն գափմաղա չալը շրլար:
քի օ սէֆիլ մեղաւոր աճապ նէ
պքլէթլէր չէ.քէր օնլարըն հէր
պիրինտէն գուրթուլունձա:
հէր պիրէր պեօլիւկիւն էլինէ
տիւշտիւքձէ, աման զաման պիլ
մէզ երթթըձը ճանաւարլար մէ
ազկըն երլանլար իջինէ տիւշվուշ
ձիզ

կիպի աղլար սըղլար չարլըրը քի
ղան էտեր : վէ պիր Թարա քտան
չարէ պուլամաղ : Ս է կեօթիւ
րէն հրեշտակ ապա եարտըմ էթ
մեզ . քի օտա իյրէնիր մեղանոր
տան անձագ հէմէն օ դատար քի
գօմազ դեւերէ քի զապդ էտէ
լեր մեղանորուն ճանրնը . զերէ
դատաստան կիւնիւնէտէք իզին
եօք տուր դեւերէ մեղանորուն
ճանրնը զապդ էթմէկէ : Ս է
հեր նէ հալըսա՝ պու ոքլէթլերի
կէչիպ , իքինձի աստիճանա վար
տըքտա , պագար կեօրիւր քի ,
եօլարը գարա տուման պիւրիւ
միւշ . օրատատա աղիմ դօրգու
լար զահմէթլեր սքլէթլեր չէ
քիպ , օնտան սօղթա կիտէր սօ
ղուգլուգ աստիճանրնա . վէ օն
տատա հայլի զաման սօղուղու
չէքտիքտէն սօղթա , կիտէր օ ապ
տիճանա քի տօլու ամէչ տիր :

() նտատա հայլիձէ եանըպ դու
ձիէ դու

Ս է օլ դատաստան կիւնիւնտի՝
 ճան թէնինէ գաւուշուպ, դը
 ժոխբուն սեօյիւնմէզ աթէշինէ
 աթարլար. քի օնտան սօղրա յաւ
 իտեանս յաւիտենից օ աթէշտէն
 վէ ճարչարնքտան հիջասլա գուր
 թուշուշ եօք տուր: Սիճէ քի
 քս էֆէնտիմիզ պույուրտու քի,
 երթիցեն նորա ՚ի տանջանան յա
 շիտենականս. քի էպէտի ճարչա
 րանքա կիթսէլէր կէրէք տիր:
Տ էտի սբ գրիգոր, ամ նէ՛ շէքիւ
 զաթ տր: Տ էտի սբ հրեշտակ,
 ամ էօյլէ պիր սբ ազիզ զաթ տր
 քի, հիջ պիր շէյէ պէնկզէմէզ.
 Ճիւմլէ շէյտէն վէ ֆիքիրատէն
 տըշարը տր. նուրտան վէ կիւնէշ
 տէն իւզպին. քէրէ իւզպին գաթ
 ազիզ տիր. վէ քիմսէ օնու կեօր
 մէյէ գատըր տէյիլ տիր: Ս պքին
 արդարլար սուրբլար՝ դատաստան
 կիւնիւնտի վէ արքայուի իջին
 տէ օնուն ազիզէրտէն ազիզ

Թ.

Ճիթ

միւ

միւսպարէք ճիմարինի՝ գատորը օլ
տուգլարը գատար կեօրսէլէր կէ
րէք տիր. եանի ալլահ Տէրպիրի
նէ նէգատար կեօրմէքլէք
էհսան էտէրսէ:

Տէտի սբ գրիգոր, կեօյլէր գաչ
գաթ տըր. վէ հրեշտակլար գա
չընծը գաթտա տըր. Տէտի սուրբ
հրեշտակ, կեօյլէր օն գաթ տըր.
վէ հրեշտակլար օնոււնձու գաթ
տա տըր՝ քի օնոււնձու կեօյ տէնի
լիր. Ա է օնոււնձու կեօյ օ տուր
քի, լուսեղէն երկինք տէնիլիր.
Ա է օլ կեօյտէ՝ հրեշտակլարըն
տուրագլարը տօգուզ գաթ տըր.
քի պիրպիրինտէն իւքսէք տիրլէր
Ա է ճիւմլէսի տայրմա տուր
մայրպ՝ սբ երրորդու թիւնա փա
ռաբանուի վերերլէր:

Տէտի սբ գրիգոր, ալլահըն փառ
քը վէ սբ շնորքու պու տիւն
եայէ վէ ինսանլար իւզերինէ
նէ՛ շէքիլ էնէր: Տէտի սբ հրշտակ
ՃԼ
Տէր

Տէր նէ շնորհք քի ալահտան
պու տիւնեայե էնէր, էն էվիէլ
Տրեշտակարա էնէր. տէ սողրա
ինսանլարա եայրլըր .

Տէտի սբ դրիդոր, ննջեցեալըն
ճանրնա՝ պագտան աղօթքտան
վէ ողորմութիւնտան՝ հանկիսի
փէք Քայտալը տր. Տէտի սուրբ
Տրեշտակ, ննջեցեալըն ճանրնա
փէք Քայտալը օլան՝ աղօթք՝ ողոր
մութի տուր. զէրէ պագըն Քայ
տասը՝ սագլայանա տր. ննջեցեալա
Քայտասը եօք տուր. Վ է սուրբ
պատրդ՝ քի մատուցանել էտէն
բահանայ՝ արդար մաքուր քիմսէ
օլա, ճիւմէ ննջեցեալարա Քայ
տասը վար տր. Վ պքին՝ հանատք
սրղ իՏթիգաթսրղ վէ կիւնահըն
տան փիւշմանսղ անպեղջ էօլէն
լերէ՝ Տիչ պիր շէյտէն Քայտա
եօք տուր. նէ աղօթքտան նէ ո
ղորմութիւնտան վէ նէ սուրբ
պատարագտան . զէրէ պունլար
ճլա քս

քուն սուրբ հաւատքը իլէ՛ վէ
կիւնասընտան զղջալ օլմաղըլա
կիտէնլէր իչին տիր • օպիրլէրէ
պունլարտան Քայտա եօք տուր
Տէտի սբ գրիգոր, պիր քիշէ քի
հէր սաղլըղը զամանընտա չօք
չօք կիւնասըլա պաղլանմըշ օլա,
վէ խոստովանել օլմայա • տէ էօ
լէճէ ք զամանընտա Թամամ զըղ
ջում իլէ փիւշման օլուպ, իւչ
կիւն էվլէլ եա իքի կիւն, եա
խօս պիր կիւն, մեղայ տէ յէ՛
տէ խոստովանել օլա • աղլայա սրգ
լայա՝ քահանանըն այաղընա տիւ
շիւպ հաղորդութիւն խտէ յէ •
օնա հաղորդութի վերմէ ք ճայիզ
մի տիր, եօքսա տէ յիլ մի •
Տէտի սբ հրեշտակ, ճայիզ տիր •
զէրէ ալլահ ողորմած տր • Թամամ
փիւշման օլուպ մեղայ տէ յէնտէն
իւզ չէվլերմէզ • Ն, իճէ քս քէն
տիսի պույուրմուշ տուր քի, հէր
քիմ պէնիմ մարմինիմի վէ արիւն
ճլբ

ուսմու ալլայ հաղորդել օլուրսա,
օ պէնտի օլուր՝ պէն օնտա, քի
պուսա շիւպհէ եօք տուր. քի
քս քէնտի պույուրմուշ տուր.
Լ պքին օ կիւնլերի գարմամագ,
եանի հօլէճէք կիւնլերի կէլ
մէզտէն թէտարիքտէ պուլուն
մագ չօք էֆզալ տըր. զէրէ քիշի
պիլմէզ քի հանկը սահաթ հօլ
սէ կէրէք տիր. եա գաֆիլ տիլի
պաղանըրսա՝ հալը նէրէյէ վա
րըր. Ս՝ եզայ տէյէմէզ. խոստոյ
վանել օլամագ. քի եկեր էվլէլ
տէն թէտարիքտէ պուլունմամըշ
խէ, պայրը օնա չարէ եօք տուր.
վարամաղը դժոխք տուր:

Պունուն իջին պույուրտու քս
քի, օյանը՝ գ տուրունուզ. զէրէ
պիլմէզտիմիզ քի նէզաման էվ
սահապը կէլեր: Լանի՝ պիլմէզ
սինիզ քի՝ ալլահ նէզաման ճա
նընըը խտէյէճէք տիր. Ս՝ է
օյանըգ տուրուն տէմէք, տայրմա
ճլգ կիւ

կիւնաստան գաչընըզ, վէ դա
Քել կիւնաս էտէրսէնիզ, Թէզ
Ճէճիք խոստովանել օլունուզ
տէ մէք տիր :

Տէտի սբ դրիգոր, հանկի կիւ
նաս պեօյիւք տիւր քի ստամը
դատաստան կիւնիւնտէ փէք ու
Թանտորը : Տէտի սբ հրեշտակ,
օ կիւնաս պեօյիւք տիւր քի,
քիշի՝ քիւջիւք տիւր տէյի խոս
տովանել օլմայա :

Տէտի սբ դրիգոր, խոստովանել
օլմագ, ապաշխարանք չէքմէք,
վէ աղլայրս եաշ տէօքմէք, կիւ
նասլարը նէ շէքել սիւէր :

Տէտի սբ հրեշտակ, նիճէ մուս
աթէշտէն էրիւր, վէ գարանըգ
կիւնէշտէն գաչար, վէ Թօզ ըիւզ
կեարտան տաղըլըր, օնուն կի
պի՝ խոստովանանք վէ ապաշխա
րանք՝ կիւնասլարը եօզ էտէր .
քի դատաստան կիւնիւնտէ՝ քս
օ կիւնասլար իջին ապա սօրիւ
ճլի տիւ

սիւլալ էթմէզ : Իշտէ օ միսիլ լի
քիմսէ իչին տէտի դաւիթ մար
դարէ քի, մութլու օնա քի կիւ
նասլարրնա թողու թի օլտու, տէ
էօրթիւլտիւ ճիւմլէ սուչարր :
Տէտի նք դուդոր, պիր քիշէ խոս
տովանել օլտու քտան սօղրա , օ'
կիւնասլ թէքրար իշէստէ մէ
թէքրար փիւշման օլուպ մեղայ
տէ յիպ խոստովանել օլսա , օ' ա
տամ թողու թի պուլուրմու :
Տէտի նք հրեշտակ , քիշէ նէ' գա
տար տիւշէրսէ' գալ քմագ ճայիզ
տիր . քի նէ գատար կիւնաս էթ
միշ օլսա , ու մուտուհու քէսմէ յիպ
ապաշխարել օլմագ կէրէք տիր :
Օ' էրէ միածին քս' պետրոս ա
ռաքեալա տէտի քի , պիր քիմսէ
էտի էէթմիշ քէրէ սանա սուչ
էտիպ մեղայ տէրսէ , թողու թիւն
էթմէ զիսին : Պունու պեօլէ կա
նանք գօյան է քէնտիմիզ քս' քէն
տի գուլարրնա , քէնտիսի եա
ճլէ նէ

նէ գատար տաճառ ողորմած տըր :

Լ՝ լաճըն ողորմութիւնու պիր
տիպսիզ քէնարսըզ տէրեա տըր .
ինսանընքի օնուն եանընտա՝ պիր
գագրէ գատար պիլէ կէլմէզ .

նէ գատար չօք օլսատա :

Տէտի նք գրիգոր, պիր առամ
տէրեատա՝ տաղտա՝ պէլտէ՝ եա
պան եերլէրտէ պուլունուպ ,
գաֆիլ էօլլւր իքէն կիւնաճլա
րընը ֆիքր էտիպ մեղայ տէսէ՝
տէ խոստովանել օլմագ իսթէսէ .
լաքին քաճանայ պուլունմասա .
տէ օ սէպէպտէն խոստովանայ
սըզ էօլսէ . օնուն ճալը նիճէ օ
լուր : Տէտի նք ճրեշտակ , ճեր
բիշիյէ ճայիլտիր քէ կիւնաճընը
ճեր կիւն խոստովանել օլա . եա
խօտ ճաֆտատա պիր քէրրէ .
ճիչ տէիլ իսէ՝ այտա պիր քէրրէ .
եախօտ պարի երլտա պէշ պլթը
քէրրէ . Ս է էկէր քաճանասըզ
եերտէ պուլունուրսա , ճեր քլմ

ճլլ

օլուրսա , օնա խոստովանել օլ
մագ ճայիզ տիր . օնու քն գապուլ
էտէր . զէրէ քէնտինին ազիզ գա
նը պահասը տրր . վէ աւագանտան
տողմուշ տուր . վէ սուրբ երրոր
դուի դանանել օլուր . վէ քնուն
սբ խաչքնա երկրպագութիւն
էտէր :

Տէտի սբ գրիգոր , պահք նէ՛ շէ
քել շէյ տիր : Տէտի սբ Տրշտի ,
պահք էօյլէ պիր ազիզ շէյ տիր
քի , ինսանը Տրեշտանկլարա պէնկ
զէտիր . վէ շէ յթանը պէնա է
տէր . քի օլ պահք դուդան ա
տամրուա ճէնկլէ շէմէզ . եանի քէն
տինէ օլյաուրուպ կիւնասա
տիւշիւրէմէզ : Օ կրէ պահք
տէմիր դալէ օլուր դուդանա .
քի տիւշմանը օլան շէ յթան ի շէ
թի կերէմէզ , եանի գալպինէ կի
րիսը վէսվէսէ վերէմէզ :
Տէտի սբ գրիգոր , աղօթք նէ՛ շէ
քել շէյ տիր : Տէտի սբ Տրշտի ,
ճէ
աղ

աղօթք օ շէյ տիրքի , առամըն
Քիբրինի ալահա չքարըր :

Պիր առամ փաք Քիբր իլէ աղօթ
քա տուրսա , օ աղօթք՝ օք կիպի
կեօյլերի կեչիպ , ալահա չքար .
վէ առամը կիւնահտան կերի
դուդար . զէրէ Քիբրի տայրմա
աղօթքտա օլան քիմսէնին՝ կիւ
նահ Քիբր էտէճէք վադթը
եօք տուր :

Տէտի սք գրիգոր , մեղաւորուն
էօլմէսի նիչին սաղմոստա չար
տէնիլմիշ տիր : Տէտի սք Տրշակ ,
պիր քիշէ կիւնահընտան փիւշ
ման օլմայրպ մեղասըզ խոստո
վանանքսըզ կիթսէ , կէրչէք քի
օ առամըն մահը քէնտիսէ չար
օլուր . զէրէ իշիտէճէք տիր
դատաստան կիւնիւնտէ օ սէսի
օ զարհուրելի ձայնը քիւերթայք
յինէն անթեալք ի հուրն յաւի
տենական . քի տայրմա շէ յթանըն
արտընձա կիթտիսիզ տէ ձանընը
ճը

զը կիւնասըւա գարալատընըզ .
Ս է օնտան սօղըա դժոխքա կիթ
մէքտէն գայրը պիր ումուտլարը
տասա եօք տուր . վէ դժոխքա
կիթտիքտէն սօղըա , չքմաղա տա
հա պիր եէրտէն չարէ պուլա
մազար . Ս է նժ քի տայրմա
ողորմաժ տր, օնճուլային անգեղջ
մեղանոր քիմսէլէրէ աւլա ողոր
մելօլմաղ . վէ տայրմա օնլարա
խմըւա նազար էտէր . () նուն
իջին օնճուլային մեղանորլարըն
մասը չար տէնիլմիշտիր .
Տէտի սբ դրիգօր , եա արդարըն
մասը նէշէքիլ ազիզ տէնիլիր .
Տէտի սբ հրեշտակ , գէրէ տիւն
եայէ ալտանմայրպ' քէնտինի
կիւնաստան սաքընտը . վէ պու
տիւնեանըն սէքասընա գարը՝
քէնտինի էօրմիւշ կիպի կեօստէր
տի . վէ յոյսունու հէմէն քսուն
արքայութիւնունա գօտու . օ
նուն իջին օ սբ փառքա արժանի
չթ օ

օլտու . վէ տայրմա շազ ԼԲ ք շէն
 լեք իչինտէ տիր : () նուն իչին
 արդարքն մահը միւպարէ ք տիր
 տէնիլտի . զէրէ էօլմէ յինճէ փառ
 քա լայիգ օլամազ . օնուն իչին
 արդարքն ումուտու գալիկ օլ
 տուղու իչին ' տայրմա կէօզիւյ
 էօլմէ քտէ տիր : ' Ելիճէ քի պօղոս
 առաքեալ տէտի , արդու ճէ քէ
 ըիմ քի շու թէնտէն ճքայրմա
 քսա կիտէ յիմ : Օ էրէ արդար
 լարա՝ պու տիւնեա զընտան
 կէլեր :

Տէտի սք գրիգոր , դատաստան
 կիւնիւնտէ քիշինին գործքու
 նա կէօրէ վերիլմէ ք նիճէ տիր :
Տէտի սք հրեշտակ , արդարլարա
 էօլէ պիր փառք վերիլեր քի ,
 պօղոս առաքեալըն տէտի յի կիպի ,
 նէ կէօզ կէօրմիւշ , նէ դուլազ
 իշիթմիշ , վէ նէ ինսանըն Քիքրի
 նէ կէլէպիլեր . զէրէ պու տիւն
 եանըն հիջ պիր փառքընա պէնկ
 ճիւ

Օ սուրբ քի , քիշի զղջումսուզ
խոստովանանքսրզ գալա • զերէ
զղջումսուզ էօլէն քիշի քի ան
զեղջ տէնիլեր , Տիչ շիւպՏիսիզ
դժոխքա կիտէր • քի յա՛խտեանս
յա՛խտենից դժոխքոան չքմազ •
Տէտի սուրբ գրիգոր , պիր ատամ
քի կիւնասընր խոստովանել օլա՛
վէ քահանանըն գօտուղու ապաշ
խարանքը չէքմէզտէն էօլէ ,
օնուն իշի նիճէ օլուր :

Տէտի սբ Տրեշտակ , Թամամ զըզ
Չալ օլմուշ իսէ , սբ եկեղեցիներն
աղօթքու վէ սուրբ պատարագ՝
օնուն կիւնասընր քա՛նել էտէր •
զերէ նիյէթինտէ էօյլէ իտի քի ,
սաղ գալայրտը , ապաշխարանքընը
շիւպՏիսիզ էտա էտէր իտի • օնուն
իչին՝ օ քրիստոնեանըն էքսիկինի
եկեղեցի տօլտուրուր :

Տէտի սուրբ գրիգոր , Թէնտէն
չքան ճանլար՝ նէ գայրըրըլար •
Տէտի սբ Տրեշտակ , արդարլար
Ճիբ

տայրմա պունու դայրըըըըը քի
ահ նէ զաման օլուր քի քս կելէ
դատաստան էտէ քի Թէնլէրիմի
զէ գանուշուպ, վարալըմ արքայ
ուԹիւնուն Թիւքէնմէզ փառ
քընը վայելել էտէլիմ: Ա է մե
ղանորըը տայրմա գասեվէթ է
տերլէր քի, ահ դատաստան կիւ
նիւյ կելտի յի զաման՝ օ կիւն պի
ղիմ սէՔիլ Տալըմըզ աճապ նէ շէ
քիլ օլուր. քի դժոխքուն սեօյ
իւնմէզ աթէշինէ վիւյ Թիւքէն
մէզ շարչարանքընա կիրիՔտար
օլտագ կերէք: Մ է զանորըը
տայրմա պունըըը Քիքիլէնիպ
ալա ուրախ օլմազըը. իլա հէ
մէն տայրմա աղլաշըըը:
Տէտի սք գրիգոր, կիտէն ճան
լը՝ կերի դարնչարընը դայրըըը
լըմը. Եօքսա հիչ Քիքիլէրինէ
կելմէզ մի. Տէտի սք հրեշտակ,
տայրմա կեօզլէրի օնրարտա տըր:
Ա է էկեր պիր քիշինին կերի
ճխգ գալ

գալմշ յիշատակը՝ կէջմիշէրինին
ճանը իջին ողորմութի վէ պատա
րագուց վերէ , օ ճան տայրմա
յիշատակընա տուվա էտէր քի՝
ալլահ օնլարա էօմիւր ուղուն
լուղու վերէ վէ իշինի կիւճիւ
նիւյ էհասան էյլէյէ : Ա է էկէր
կէրի գալմշ քիշի՝ քէնտի ննջե
ցեալարընը Քիքրինէ կէթիր
մէյիպ՝ ճանընը գայրըմազա ,
օտա իշատակընը ասլա հիւ գայ
ըրմազ . վէ տայրմա անէճք վերի
քի տր անձ՝ պէնիմ յիշատակըմը
եօղ էյլէ . տէ պէնի յիշատակսրզ
լարըն սրասընա գօ : () նուն ի
ջին պոււնու պեօյլէ նիաղ էտէր
քի , անյիշատակ ննջեցեւար իջին
ողորմիս չքարըւօքտա , պարի օն
տան հիսսէմէնտ օլա :

Տէտի սք գրիգոր , ճանլարտա՝
պիրպիրինի կեօրմէք թանը
մագ սէվմէք վարմը :

Տէտի սք հրեշտակ , կեօրմէք օլ
Թ ճիւղ մա

մասս' կեօղսիւղ կիպի օլուրլար
 ըար. վէ թանրմագ սէվմէք օլմ
 սա, հայվան կիպի օլուրլարըար.
 վէ օնտան սօղրա արքայու թի դը
 ժոիք լազում կէլմէզ խոի օնլարա:
 Խմտի պէլլի քի' կեօղմէք թա
 նըմագ վէ պերպիրինի սէվմէք
 վար տըր պուրատաքինտէն
 ջօք զեատէ:

Տ էտի սուրբ գրիգոր, արքայու
 թիւնտա պերպիրինի սէվմէք
 նէ' շէ քիլ տիր: Տէտի սբ հրշտկ,
 օրատա մարմնաւոր սէվմէք կիպի
 տէյիլ տիր. իլա հէփ հրշտկար
 կիպի հօգևոր մուհապպէթտէ
 տիրլէր. օ մուհապպէթ ինսանըն
 քիքրինտէն եօքարը տըր: Ա
 հէրպիրինի ալլահըն վերափկի
 տէվլէթին փառքը իլէ տօնանմշ
 տըր. վէ տայրմա շազլըգ իչինտէ
 օլուպ, ալլահա փառաբանութի
 հտէրլէր: Արանելի սբ գրիգոր
 լուսաւորիչիմիզին սբ հրշտկըւա

Ժ Զխե կթ

Էթտիկի հարցմունքլար պուրա
ճըգտա թամամ օլտու :

ՏԻ ԻՃ Լ Մենասք Լըրդուի
և մի ԻՃ ութի, պիզ կիւ
նասքեար գուլարրնատա շնորք
վէ հոգևոր իմաստուի վերէ քի
տայրմա կիւնաստան դաջլա ,
զղջումտա խոստովանանքտա վէ
ապաշխարանքտա օլուպ , դժոխ
քուն աթէշինտէն խէլաս պուլ
մաղա , վէ աղբայութի փառքընա
լայիգ օլմաղա արժանի օլալմ
ամէն :

Պ իշմ հայոց ազգըն Ք իմոէն զոս
հուրա կէլաիկի Լ ագլ օլտանուար :

Մ է պուլնտան սօղրա՞ պու պի
զիմ հայոց ազգըն ասլը
թէմէլի նէրէտէն օլտուղունու
տա՞ պու գիրքճիէզտէ ազպու
ջուգ պէյան էթմէք մինասիպ
կեօրիւնտի : Օ էրէ ճիւն քի
ճիսզ

Եւ գրիգոր | Ուսանորիչիմիզին
ասլը Թեմէլի ներէտէն օլտու
ղունու պիլտիք, ազգըմըզն աս
լընրտա պիլմէք ճայիզ կեօրիւն
տի. Բի գայրը ազգ պիզէ՝ սի
զին ասլընըզ ներէտէն զուհուր
էթմիշտիւր տէյի սիւլալ էթսէ,
չօղունուզ տէմէյիմ՝ հէփիմիզ
կերէկի կիպի պիլէմէյիզ. քի
պեօյիւք այրպ տըր. զերէ քիշի
քէնտի ասլընը պիլմէմէք գաթը
փէք ճէհալէթ տիր. նիճէ քի
պու գիւրքճիէզին իպթիտանտա՝
տա զիքը օլունտու.

Եւմտի պիլմէք կերէկիզ քի,
Նոյ նահապետ զամանընտա,
քի ջըհեղէղ սու Թուֆանը պիւ
Թիւն տիւնեայր պասըպ, ճիւմէ
ինտան ու հայլան հէլաք օլտու.
Սէ տահա պունլար օլմազտան,
ամ նոյ նահապետէ պույուրտու
քի, եարաթտըղըմ ինտան՝ հէփ
կիւնահ իջինտէ գարկ օլտու.
Ճիւհ քի

քի սալթ սէնի պուլտում արդար
պէնիմ, էօյիւմտէ : Ըմտի շու
թարդ շու թարդ պիր կէմի թէք
նէսի եափ քի գառնը կէնիշ՝ աղ
զը քիւչիւք օլա . քի կիրէսին
իչինէ սէն քէնտին վէ իւջ օղ
լուն, վէ սիզին տիշէ քիշիւէրինիւ
Վ է եէնմէսի հէլալ օլան հայ
վանլարտան եէտիշէր եէտիշէր,
վէ օպիրէրինտէն իքիշէր իքի
շէր էրքէքի տիշիւ պիլէ ալլա
պէսլէ յէսին : Ի է պէն պու տիւն
եայր սույա վերսէմ կէրէք տիր
սէն գուրթուլաւըն սէնինլէ պի
լէ օլանլարըլա : Վ է նոյ նահա
պեա ալլահըն էմրինէ միւթի օ
լուպ, հէփ տէտիկի կիպի էթտի .
Վ է պիւթիւն տիւնեա սույա
կիտիպ , քէնտի իւջ օղլու իլէ
վէ եօլտաշլարը իլէ սալթ հէմէն
սէքիզ քիշիճիք գալարլար տիւն
եա իւզիւնտէ . քի անճաշուն
շուն ծննդոց գիրքինտէ թամամ
ճիւր

նադլ օլունուր : Ա Է իւջ օլու
նունն առք պունլար տըր : սեմ .
քամ . յաբէթ : քի պունլարտան
Թէքրար տիւնեա ինսանըլա տօլ
տու . քի հերպիրինտէն Թիւր
լիւյ Թիւրլիւյ միլէթ զուհուրա
կէլտի : Ա Է պիզիմ հայոց ազգը
մըզ՝ յաբէթտէն զուհուր էթմիշ
տիր . քի նուհուն քիւչիւք օլ
լու տուր : Պուննա պեօյիւք իս
պաթ պու տուր քի , պիզէ պատ
մու Թի գիւքլէրինտէ՝ յաբէթա
կան ազգ տէրլէր . քի յաբէթտէն
կէլմիշ յաբէթին սինսիլէսի տէ
մէք տիր : Ա Է յաբէթտէն սին
սիլէմիզ պեօյլէ կէլմիշ քի , յա
բէթին իլք օլու գամէր . պու
գամէրտէն տօղտու Թիրաս . Թի
րատտան Թորգում . քի պիզիմ պիր
ատըմըլտա՝ Թորգումեան՝ եա
խօտ Թորգումեան ազգ տէնիլեր .
քի Թորգումունն սինսիլէսի տէ
մէք տիր : Ա Է պու Թորգումտան
Ճիւթ տօղ

տողտու հայկ քաջ գահրաման .
 քի պիզէ հայոց ազգ՝ վէ հայկա
 կան ազգ տէնիլմէք՝ պու հայ
 կըն ատընտան կէլտի . Լ զգըմը
 զըն թէմէլինէ պուկար պեօյիւք
 իսպաթ տր քի , յաբէթտէն յաբէ
 թական , թորգումտան թորգումա
 կան , վէ հայկտան հայկական ազգ
 տէնիլտիք վէ տէնիլիբիզ շիմ
 տիյէտէք հալա :

Ս է պիլմէլէյիզ քի , օլ զեբր
 օլունան սու թուֆանը՝
 քի հայճա ջրհեղեղ տէնիլեր՝
 օլտուգտան սօղրա , թէքրար նու
 հուն օղուլարընտան հալք պիբ
 աղ ջօղալոգտա , եէթմիշ իքի ու
 լու քիմսէլեր . մալ ու գուվլէթ
 սահիպլերի , պիբ եէրէ ճէմ օ
 լուպ պաղտատ ջեօլիւնտէ , թէր
 քիմ եթտիլեր քի , կէլին շուրա
 տա պիբ մէթին գուլէ եափա
 լմ քի , պաշը կեօյէ եէթիշին .
 եանի գայէթ վէ գայէթ իւքսէք
 ճճ օլ

օլսուհն . քի պիր վագրթ տահա
սու թուֆանը կելերսէ , օ գու
լէնին իջինէ կիրիպ գուրթուլա
լմ : ջիւնքի գուվլէթ սահիպի
տիրէր , ալահըն էլինտէն գաջ
սալար կէրէք . նիճէքի շիմօի
պիղ էտերիզ : Ա է պունու պեօյ
լէճէ թէրքիմ էտիպ , եափմաղա
պաշտարար : Ա է նէ' գատար
իւքսէք եափտարար տերսէն ,
անճաշունչտա եաղըլմըքի , սու
թուֆանը տիւնեայր պատրղը
զաման , պու տիւնեանըն էն իւք
սէք տաղարրնտան' օնպէշ ար
շըն գատար տահա եօքարը ճքար
սու : Ա է պունըար ջիւնքի պու
նու պիլերէր իտի , օլ գատար
իւքսէք եափտարար քի , սու կէ
նէ օ գատար' եա տահա արթըք
չքարսա , օ գուլէնին պօյունա
եէթիշմէ յէ . քի աղըլտան տշարը
պիր իշ տիր : Ա է աղամտան օ զա
մանա կէլէնէտէք' պիւթիւն
ճճա տիւն

տիւնեա պիր տիլ գուլանըրլար
ըտը . քի գայրը տիլ եօղուառ .

վէ օ տիլ իպրանի իմիչ :

Ս է պունլար պու գուլէ յի եա
վըպ գայեթ իւքսէք չքարքէն ,

Լ լաճ պունլարա պիր շէտիտ
րիւզկեար էպտի քի , օ րիւզկեար

տան Տէրպիրինէ պաշգա պաշգա
տիլ վերելտի . քի պիր տիլ իքէն՝

եէթմիչ իքի տիլ օլտու . քի պիր
պիրինին տիլենի աղնամամաղա

պաշատըտը : պիրի կէշ տէսէ ,
օ պիրի Թաշ աղնարըտը . օ պիրի

Թաշ տէսէ , տաճա օպիրի պիր
գայրը շէյ աղնարըտը . եախօտ

Տէճ պիր շէյ աղնամագըտը ,
Պեօյէճէ պիրպիրինին տիլենի

աղնամատըքլարը իչին՝ եախօտ
տան Փարիղ օլուպ , Տէրպիրի

պիր ԹարաՓա տաղը ըտըտը :
Ս է ադըլտան տըշարը պիր շէ

տիտ րիւզկեար տաճա չքըպ ,
օլ Փիքիրտէն կեօզտէն տաշրա
ճճԷ

Եւփրըմէ ազիմ պինայր Էօյլէ տա
ղթար քի, Թաշընտան Թօզուն
տան ապա Էսէր գալմատորգտան
մատէ, Եւփրըրգը Էէրի՛ պիլէ
պէլլիսիգ օշուռ :

Տէ՛յ գատըր ալլահ՝ քի պիր կեօզ
աչքայ իւմմագտա, իւզ պին տիւն
Եւ Եօքտան վար Էտիպ, կինէ
Եօյ Էթմէկէ գատըր սըն :

Պու աշտարակըն պուրաճըգտա
ղէքր օլունմանըն աալը պու տուր
քի, օլ Եէթմիշէքի ուլու քիմնէ
Էրին պիրի պու պիպիմ Տայիլըմէ
քի նուհտան պէշինճի կեօպէք
տիրօ քի Տայ տիլէ օնա վէրիլիշ
տիրա Վ Է պունպար Տերպիրի պիր
ԹարաՓա տաղը շորքտա, պիզիմ
Տայի՛ Էջմիաճին սէմթինէ կէլիպ
քի Էրէվան Թօփրաղը տր, օրատա
մէքեան գութտու : Վ Է օլ Եէթ
միշէքիտէն պիրի տէ նեքրովթի
տիրօ քի նուհուն Էքինճի օղուն
տան կէլմէ խտիօ քի պիր ասղտա

բէլ տիր • Պու բէլ՝ էսկի պաղ
տատը եափան տր • քի օ մէմէքէ
Թի զապդ էթտի • քի Տատտէն ա
ջըը պիր երի քիմսէ իմիջ • Ա է
մալտա գուվէթտէ իլէրի օլուպ,
գայրըլարա Տեօքմ էթմէ ք իսթէր
իտի • քի պիզիմ Տայկատա խապէր
սալոր քի, կէլ պէնիմ Տեօքմիւմ
տէ օթուր • վէ Տայկ միւթի օլ
մայըպ՝ գալքտը բէլ կէլտի Տայկըն
իւսթիւնէ Տայը ապէր իլէ • վէ
քէնտի տէ վիւր պիւհ, պաշընտա
տէմիր պաշըգ • գօլարընտա տէմիր
գօլնագ, կեօքսիւնտէ արքանտա
տէմիր Թահտա • ապէրիւնին օրթա
սընտա գուլէ կիպի պիր շէյ քի
կեօրէնլէր շաշար ըտը • Պիզիմ
Տայկտա գահրաման, սալթ իւզ
իւզ ատամըյրա գարըը ջըքըպ,
նեքրովթուն իւստիւնէ Տուլա
տըղը կիպի, տեօնտիւյ նեքրովթ
պիր Թէփէճիք վար ըտը, օրայա
չքմաղա էվէր իքէն, քաջ Տայկ
ՃԾԴ

եայրնը կերիպ, իւր չաթալ տեմ
րէնլի օքունու բէլին արքասը օր
թասընա օղրաթտըղը կիպի, իբի
տեմիր թաստասընը կէջիպ, օլ եօ
քուչուն թօփրաղընա սափլանտը.
վէ բէլ օլ տեմ երբըլըպ երղըլա
գալտը վէ ապէրի Քիրար էթտի
Պու հայկտան տօղտու արմանէկ
արմանեակտան արմայիա. օնտան
ամասիա. օնտան գեղամ. գեղամ
տան հարմա. վէ հարմատան տօղ
տու արամ. քաջ. Պու արամ. քի
նու հտան օն պիր կեօպէք սիր,
չօք ճէնկլէր էտիպ, գայէթ նամ
լը նիշանլը օլտու. քի պու արա
մրն ատը իլէ՛ պիղէ արմէն արմէ
նօս էրմէնի տէտիլէր. վէ պիղլմ
տիլլմիղճէ՛ արամեան տէնիլլրիզ.
քի հէփիսիտէ պիր սեօզ տիւր
արալըն ազգը տէմէք. Վ է մով
սէս խորենացի եազար քի, կեսա
րիա շէհրլնի պու պիղլմ արամ
եափմըշ տըր. մշակ ատը պիր էշ
ճԾԵ կիւ

կիւզար քիմնէսի օլուս, օնու օլ
չէ՛ Տիրի ետիմասընա միւսաշըր
գօտու . վէ թէնսլի՛ճ էթտիքի
օ մէմէքէթտէ Տէփ Տայճա սեօյ
լէսինլէր . քի Տուումլար օ սէմթէ
չիմսիյէտէք բրօդօն արմէնօս
տէրլէր . քի էվվէլքէ Տայաստան
տէմէք տիր . վէ սիլտէ օնլար
տան արու, առաջին Տայք տէրիլ
քի օ տա էօյլէ տէմէք տիր :

Ս է քաղաքըն ատընա Տուումլար
ետիանըն ատընտան արու, մա
ժադ տէտիլէր՝ մշակ տէյէմէ
տիքլէրի իջին : Ս է սօղրա օլ շէ
Տիր Տուում էլինէ կէջտիկի իջին
գէսարիա տէտիլէր . զէրէ Տուում
լար Տուում թէքու՛նա գէսարօս
տէրլէր : Սիլտէ օնլարտան ա
լու, մաժակ վէ կէսարիա տէտիք .
քի թիւրքճէսիտէ գայսէրի տէ
նիլեր : Սէլէլիմ քի սլու տէօր
տիւնճի իսպաթ տըր պիլիմ ալ
զըն ասլը թէմէլի նէրէտէն կէլ

տի յինէ . քի արամ քաջ թաղան
որուն տա ատր յա՛ արամեան , ար
մէն , արմէնուս , էրմէնի տէնի լախք ,
Ա է պու արամ՝ քի նու հտան
օնպի ընձի կեօպէք տիր տէտիք ,
Հայր աբրահամըն զամանըն տա
խտի . քի օ տա նու հտան օնպի
կեօպէք տիր էվէլէքի օղուն
տան կէլմէ . եանի սեմտէն .

Ա է պու պատմուի պու դատար
ճա քէ քայէթ էտէր՝ քի կէլախք
պիզիմ քաջ արամատար . Օ էրի
պիզիմ միւրատըմըզ հայոց ազգըն
պիւթիւնիւնիւյ նազլ էթմէք
տէ յիլ տիր . իլա հէմէն ալըմը
զըն նէրիտէն կէլտի յինի տույ
մաք իչին տիր . Ա է պու պիզիմ
հայոց ազգըն պատմութիւնու
ինչ ալա՛հ մու քասալճա վէ պ
լըճադ . հայճա իլէ պիր դիրքճիէզ
չորադրել էտիպ՝ պամա էթմէք
միւրատըմըզ ալը . էկէր ալա՛հ տա
միւրատ էտէրպէ .

Կուզես որ ազնիւ կենաս՝ որ
ամէն մարդ ըզքեզ սիրէ .

դու հողի նրման կեցիր՝ որ ւ
մէն որ ըզքեզ կոխէ :

Տէ՛հ, տէ՛ր :

Խստերտէն քի ազիզ օրասըն՝ քի
հեր ատամ սէնի սէվէ . սէն թօփ
ըաղա պէնկզէ քի՛ հեր քիմսէ
սէնի պասա :

Բան զերկաթն այլ ինչ ամուր՝
որ կըրակն ըզնա կու հալէ .
դու ջըրի նրման եղիր՝ որ կը
րակն ՚ի քեզնէ վախէ :

Տէ՛հ, տէ՛ր :

Տէմիրտէն փէք նէ վարտը՝ քի
աթէշ օնու էրիտիր . սէն սույա
մէնէնտ օլ քի, տէմիր սէնտէն
խէ՞Ք էտէ :

Թաէ մեծ ու թէ փոքըր մարդ,
մի՛ մըտներ դու հետն ՚ի կըռիւ .
ամէն մարդու մօտ ըզքեզ, հա
մարէ կըտոր մի խըռիւ :

Տէ՛հ, տէ՛ր :

ՃԾԸ

Եկեր պեօյիւք եկեր քիւջիւք
քիմսէ, պիլէսինճէ նիզա կթմէ .
հեր քիմսէնին եանընտա սէնի,
պիր չալը ճեօփճիւյէզի սան .

Մարդուն ետեէն բարի՝ թէ խօ
սիս խօսիր հանապաղ . յերեսն
ըզմարդ մի՝ գովեր . որ մէկ է
գովելն ու տընաղ :

Տէհ՝ թիւ թ՝

Բիշինին արտնտան է յլիք սեօյ
լերսէն սեօյլէ տայրմա . իւզիւնէ
քիմսէ յի էօյմէ . քի պիր տիր
զէվզէնմէկ իլէ :

Սանա դու որ քիջ խօսիս ,
չատ լըսես ու շատ իմանաս . լեղի
ու զուր խօսքերու , շատ լըսես
ու շատ դիմանաս :

Տէհ՝ թիւ թ՝

Ճահտ է յլէ քի ազ սեօյլէ յէսին՝
ջօք իշիտէսին վէ չօք աղնայասըն .
աճը վէ պուհտան սեօզլերէ՝ չօք
սապու էտիպ չօք տայանասըն .

ՃԾԹ

ՄԷ Վարդապետէր պուշուրմուշ
լար քի, տեօրտ պաշլըճա քի
քիր վար տըր քի, ինսանը կի-
նաստան սաքընտըրըր:

Պիր օտուր քի, քիչի էօլէճէք
կիւնինի քիքը էտէ քի աճապ
նէ շէքսէ կէրէք տիր քի աճապ
Տէմէն քէնտի տույար:

Ի քինճիսի դատաստան կիւնինի
քիքը էթմէք տիր քի օլ աճեղ
Տէյպէթըլի Թգրա՝ Տէր կիւնասը
իչին նիճէ ճէվապ վերսէ կէրէք
տիր քի Տրեշտակլար Թիթըրէր
օնուն Տէյպէթինտէն:

Իւչիւնճիսի դժոխքուն սեօյիւն
մէզ աթէշի վէ Թիւքէնմէզ շար
շարանքընը քիքը էթմէք տիր:
Տեօրտիւնճիսի օնուն կիւպի՝ աղ
քայու Թիուն սօղսուզ փառքընը
վէ զէվգինի քիքը էթմէք տիր:
Լուսն Տէիիթըէ Թեքտեթ
վէրէ տիս:

Պատմութուն Պէշինճի Բստան
փասը տըր պու:

